

autorin

magazín OSA nejen pro autory

03/2020

**15. Výroční ceny –
ocenění autoři**

strana 12

**Ewa Farna a Martin
Chobot – Máme
stejný pohled
na život, ale jiný
přístup ke tvoření**

strana 32

Dobyli svět –

Markéta Irglová

strana 68

AUTOR IN VYCHÁZÍ
OD ROKU 2009

1800–1919

1920–1929

1930–1939

1940–1949

1950–1959

1960–1969

1970–1979

1980–1989

1990–1999

2000–2009

2010–2019

www.100letosa.cz

Yanko Chudobitz

Úvodní slovo

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

stále jsme vystaveni šíření pandemie, která silně ovlivňuje naše ekonomické příležitosti. A koronavirus je téma, kterému se nemohu v dnešním úvodním slově vyhnout.

Když se ohlédnou na počátek našich potíží, vidím tento scénář. V naší zemi vypukla epidemie a bylo potřeba učinit opatření. Vláda se musela rozhodnout mezi bídou (vypnutím ekonomiky) a rizikem pandemie. Vybrala si bídu, a teď tu máme pandemii. Nejenže neumíme poručit větru, dešti, ale nedokážeme ani tomu mrňavému viru způsobujícímu nemoc Covid-19 říkat, co má, nebo nemá dělat. Dokud nebudeme mít účinnou a bezpečnou vakcínu, bude vše probíhat podle pravidel platných už tisíce let. Bude to bitva mezi imunitním systémem člověka a schopností viru adaptovat se na svého hostitele. Podle odborníků může tento proces trvat cca dva roky a někteří tvrdí, že už něco podobného probíhá. A co bude v současné situaci s námi?

Zdá se, že ani zákaz zpěvu proti koronaviru nepomohl, a tak prožíváme druhý lockdown. Jiné řešení v čase „až po volbách“ už opravdu nebylo. S tím nic nena-děláme, ale jedna věc mi nejde do hlavy. Může mi někdo říct, proč právě hudební akce vláda zruší vždy jako první a uvolní jako poslední? Stalo se to na jaře i teď. Tento stereotyp stojí v ostrém kontrastu s čísly, která konečně unikla z Ministerstva zdravotnictví, z jeho pracoviště ÚZIS. Jedná se o graf s názvem Kumulativní počet osob s covidem-19 dle pravděpodobného místa nákazy. Téměř 39 % lidí se nakazí v zaměstnání, 24 % nezná zdroj nákazy, 21 % v rodině, 14,5 % při běžných aktivitách (nakupování, restaurace, doprava) atd. A až na předposledním místě se nacházejí hromadné společenské akce s 1 % rizika. Kolik desetin z toho dělají koncerty nebo divadla, graf již nerozlišuje. S tímto zjištěním silně rezonuje vyjádření hlavní hygieničky České republiky (Právo, 12. 9. 2020): „Nemáme v evidovaných případech z kulturních akcí, jako jsou koncerty a divadla, žádná ohniska. Zdroje nákazy z takových akcí prakticky nemáme.“ Kudy se asi ubírají marketingové myšlenky současné vlády? Možná si řekli, musíme našlapovat opatrně, aby se občané nenaštvali. Nejdřív najdeme někoho, koho nám nebude líto.

A kulturní akce se na to docela dobře hodí. Bez kultury se spousta lidí obejde. Podle uštěpačných komentářů na adresu umělců u každé takové zprávy na internetu vidíme, že mnoha lidem dělá naše role obětího beránka neskonalou radost.

Ale my, muzikanti, autoři a nositelé autorských práv, z toho pražádnou radost nemáme. Citelně nás to zasáhlo již v letošním zářijovém výplatním termínu. Pokles příjmů zaznamenaly především živé produkce. Dále byla postížena tzv. repro hudba – ta utrpěla zavřením hotelů, restaurací a provozoven už na jaře. Nedotčené zůstává rozhlasové a televizní vysílání, kde se ovšem projevil pokles reklamního trhu. Prodej nosičů nebyl viditelně ovlivněn. Za období březen až červen 2020 mohly jednotlivé autorské odměny, s ohledem na původ inkasa, v průměru poklesnout až o třetinu a děje se to znova.

Chtěl jsem končit nějak optimisticky, ale škody jsou a ještě budou příliš velké. Finanční pomoc státu umělcům a OSVČ naše ztráty nenahradí. A už vůbec nám nemůže nahradit kontakt s lidmi a všechnu tu pěknou muziku. A s těmito pocity a těžkým srdcem jsem ve svém diáři vymazal do konce roku 24 koncertů. Cesta z těchto potíží bude ještě dlouhá a trnitá. Náš cíl, kterým je návrat k životnímu standardu, leží bohužel mnohem dál za obzorem, než jsme čekali. A tak vám přeji nezdolnou imunitu, pevné nervy a velkou dávku trpělivosti.

Zůstaňte zdraví! Váš

Luboš Andršt
předseda dozorčí rady

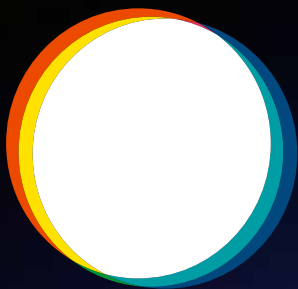

Magazín OSA
Číslo 03/2020
Obálka: Ewa Farna a Martin Chobot
Fotografie: Martin Řezáč

Magazín Autor in vydává OSA – Ochranný svaz autorský pro práva k dílům hudebním, z. s., Čs. armády 20, 160 56 Praha 6, oddělení PR a komunikace, telefon: 220 315 121, e-mail: komunikace@osa.cz
Registrace MK ČR E 19237 / Vychází 4× ročně, náklad 7 940 výtisků, místo vydání Praha
Redakce si vyhrazuje právo upravovat a krátit příspěvky. Děkujeme za pochopení / Toto číslo vyšlo dne 7. 11. 2020.
Redakce: Šárka Chomoutová / Redakční rada: Jan Krůta, Zdeněk Nedvěd (předseda), Michal Prokop, Tomáš Roreček
Koncept, design a sazba: Jiří Troskov / Korektury: Petra Helikarová
Vychází 4× ročně již od roku 2009. Toto číslo bylo připravováno ještě před vyhlášením nouzového stavu.

Obsah

- 3 úvodní slovo
- 5 obsah
- 6 zprávy z OSA
 - 6 Jaroslav Uhlíř získal Zlatou cenu OSA, nejúspěšnějším skladatelem a textařem je Xindl X
 - 12 Ocenění 15. ročníku Výročních cen OSA
 - 18 Augustine Dunn: „Dáváme tomu všechno“
 - 19 Indi Stivín: „S kontrabasem i usínám“
- 20 články a rozhovory
 - 20 Když se ego unaví, začne vznikat krása: Songwriting camp CZ powered by OSA už potřetí
 - 24 Jaroslav Uhlíř: „Rodiče naše písničky znají ještě a děti je znají už“
 - 28 Matěj Kroupa: „Mám rád kontrasty jak v hudbě, tak v divadle“
 - 32 Ewa Farna a Martin Chobot: „Máme stejný pohled na život, ale jiný přístup ke tvoření“
 - 40 Ivan Hlas: „V pauzách už jsem vycvičený“
 - 44 Pohled do zákulisí – Šimon Kotek: „Žádný štědrý stát nám nebude tahat trn z paty“
 - 48 Festival – a co dál?
 - 52 Milan Uhde: „Hudba a poezie jsou prospěšné spolužití“
 - 56 Rudy Linka: „Ve skladbách hledám upřímnost“
 - 60 Jakub König: „Kdybych měl za každý nápad desetník, byl bych miliardář“
 - 64 Ondřej Fencl: „Je třeba mít drzost a převzít otěže“
 - 68 Dobyli svět – Markéta Irglová: „Z Valmezu přes Hollywood na Island“
 - 72 Letem světem: „Hity, žebříčky, hitparády“
- 76 šuplíky textařů
 - Spirituál kvintet
- 77 nástěnka
- 79 kulturní přehled
 - 79 Nově vydaná CD
 - 81 Filmové premiéry
 - 82 Nově vydané knihy
- 83 vzpomínáme
- 85 závěrník

V Ý R O Č N Í
C E N Y
O S A

Jaroslav Uhlíř získal Zlatou cenu OSA, nejúspěšnějším skladatelem a textařem je Xindl X

OSA vyhlásil vítěze Výročních cen OSA za rok 2019, slavnostní udílení se z důvodu probíhající pandemie koronaviru konalo komorně bez diváků a bylo živě přenášeno na www.cenyosa.cz. Ocenění za celoživotní přínos si odnesl Jaroslav Uhlíř. Populární skladbou roku se stala písnička Anděl kapely Mirai, jejímiž autory jsou Mirai Navrátil a Jan Pokorný (Pokáč). Nejúspěšnějším skladatelem a textařem je Ondřej Ládek (Xindl X), v oblasti vážné hudby získal dvě ocenění Zdeněk Král. Vyplývá to ze statistik OSA.

Ochranný svaz autorský (OSA) již popatnácté ocenil úspěšné hudební skladatele, textaře a nakladatele. Novinkou letošního ročníku je úprava kritérií při generování výsledků ze statistik OSA. Jde o autory a skladby, které poprvé v posledních dvou letech zaznamenaly mimořádný úspěch v koncertním provedení, ve vysílání rozhlasu a televize, v prodejnosti nosičů, na internetu a při dalších užitích, a to bez ohledu na datum jejich registrace u OSA. „Abychom více přiblížili veřejnosti opravdu aktuální úspěšnou tvorbu jak v oblasti vážné, tak populární hudby, rozhodli jsme se omezit výběr hudebních děl ze statistik. Žebříčky se nyní sestavují pouze ze skladeb, které jsme nejvíce slyšeli v posledních dvou letech,“ upřesňuje Michal Prokop, předseda komise pro Výroční ceny OSA.

Jediné kategorie, které naopak nejsou uděleny na základě dat, ale rozhodnutí dozorcí rady OSA, jsou Zlatá cena OSA za přínos české hudbě, Zlatý fond OSA za dlouhodobě nejhranější skladby nebo autory a Cena za propagaci a šíření české hudby.

V letošním roce byly Výroční ceny OSA rozdány ve 14 kategoriích, v nichž si nejlépe vedli zmiňovaný Xindl X v populární hudbě a Zdeněk Král v kategoriích vážné hudby.

„Společnost je, co se týče covidu, názorově velmi polarizovaná a značně vystrašená. Nechtěli jsme naše autory a klienty zbytečně vystavovat rizikům možné nákazy. Proto jsme nakonec zvolili komorní a finančně úspornější formu večera bez diváků po vzoru streamovaných koncertů ze začátku pandemie,“

okomentoval letošní průběh Výročních cen OSA Roman Strejček, předseda představenstva OSA, a dodal: „Naším přáním bylo zachovat těmto cenám důstojnou tvář, což se povedlo díky celému týmu, který na tomto večeru pracoval, a zejména pak moderátorské dvojici.“

Zlatou cenu OSA obdržel Jaroslav Uhlíř, autor hitů jako Holubí dům, Není nutno, Ani k stáru nebo Hajný je lesa pán. Do Zlatého fondu OSA byl zapsán Pavel Šrut, autor textů písní pro Michala Prokopa, Petra Nováka, Petra Skoumala a dalších. Cenu za propagaci a šíření české hudby si odnesla Eva Urbanová a do Zlatého fondu OSA byla zařazena hudba a písně k filmu Šíleně smutná princezna (hudba Jan Hammer ml., texty Ivo Fischer).

Ocenění autoři si letos, stejně jako v roce 2019, odnesli sošku, kterou navrhl Milan Cais. Mladí autoři v kategorii do 30 let obdrželi šek v hodnotě 50 tisíc Kč. Nejúspěšnějším mladým autorem v kategorii pop se stal Augustine Dunn

z kapely The Silver Spoons, ve vážné hudbě pak mladý nadějný kontrabasista a skladatel Indi Stivín.

Moderace i dramaturgie večera se již tradičně ujala dvojice Petr Prokop a Ondřej Cihlář (divadlo Vosto5), kteří diváky zavedli do pohádky. Zazněla řada písniček z pohádek i pohádkových filmů v podání Tonyi Graves, Jakuba Hübnera, Roberta Nebřenského, Matěje Ptaszka, Anny Julie Slováčkové a Petra Wajsara.

Letošní ročník se konal pod záštitou Ministerstva kultury ČR. Hlavním mediálním partnerem večera byla hudební televize Óčko. K dalším mediálním partnerům patří rozhlasové stanice Expres FM a Classic Praha.

Více informací a záznam udílení 15. Výročních cen OSA naleznete na www.cenyosa.cz.

Ocenění 15. ročníku Výročních cen OSA

ZLATÁ CENA OSA

Jaroslav Uhlíř

ZLATÝ FOND OSA (autor)

Pavel Šrut

ZLATÝ FOND OSA (skladba)

hudba a písně k filmu

Šíleně smutná princezna

(hudba Jan Hammer ml.,

texty Ivo Fischer)

**CENA ZA PROPAGACI
A ŠÍŘENÍ ČESKÉ HUDBY**

Eva Urbanová

POPULÁRNÍ SKLADBA ROKU*Anděl*

hudba a text:

Mirai Navrátil, Jan Pokorný (Pokáč)

VÁŽNÁ SKLADBA ROKU

Kde domov náš? – Zdeněk Král

**NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SKLADATEL
POPULÁRNÍ HUDBY**

Ondřej Ládek

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ TEXTAŘ

Ondřej Ládek

**NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SKLADATEL
VÁŽNÉ HUDBY**

Zdeněk Král

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ NAKLADATEL

Universal Music Publishing, s. r. o.

**NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ MLADÝ AUTOR
POPULÁRNÍ HUDBY**

Augustine Dunn

**NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ MLADÝ AUTOR
VÁŽNÉ HUDBY**

Indi Stivín

**NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ AUTOR
VÁŽNÉ HUDBY V ZAHRANIČÍ**

Michal Rataj

**NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ AUTOR POPULÁRNÍ
HUDBY V ZAHRANIČÍ**

Jaromír Nohavica

KONCERT ROKU

cena neudělena

POPULÁRNÍ SKLADBA ROKU

Anděl

Píseň je součástí alba *Konnichiwa* kapely Mirai. Anděl patří mezi nejsilnější skladby na desce a je věnován tragicky zesnulé manželce bubeníka Šimona Bílého. Hudbu i text napsal Mirai Navrátil ve spolupráci s Pokáčem. Skladba i videoklip vznikly v roce 2017, od té doby nasbíraly přes 15,5 mil. zhlédnutí na YouTube.

Mirai Navrátil (* 1992)

Frontman jedné z nejpobulárnějších popových kapel, zpěvák, kytarista a spoluautor písní. V roce 2017 si v rámci Výročních cen OSA odnesl sošku pro nejúspěšnějšího mladého autora. Se svou kapelou Mirai stihl natočit dvě alba, složit několik rádiových singlů, vyprodat klubové i halové turné, dosáhl milionů zhlédnutí na YouTube, posbíral Ceny Anděl v kategorii Objev roku, letos v kategorii Nejlepší skupina roku a je také držitelem Českého slavíka v kategorii Objev roku. Do povědomí se Mirai dostali singlem *Dítě robotů*, hitem *Cesta z města* a energickou pozitivní skladbou *Když nemůžeš, tak přidej*.

V databázi OSA má registrováno 44 skladeb.

Jan Pokorný alias Pokáč (* 1990)

Písničkář a textař. Součástí jeho textů je ironie, sarkasmus a nadsázka. Psal texty pro zpěváka Voxela (alba *All Boom!*, *Motýlí efekt*) a Jakuba Děkana, se kterým nazpíval duet *Co bejvávalo*, už není. Podílel se na textech pro populární kapelu Mirai (*Chci tančit*, *Anděl*, *365* a další). Píše také texty pro fotbalový tým AC Sparta Praha. V roce 2017 vydal debutové album *Vlasy*, které získalo

ocenění Zlatá deska, v roce 2019 album *Úplně levej*. Mezi jeho nejznámější skladby patří *Vymáčený entry*, *Mám doma kočku*, *Nedělám nic, ale dělám to dobře*, *V lese*, *Pohádka*, *Rád chodím na poštu* či *Matfyzák na discu*.

V databázi OSA má registrováno 97 skladeb.

VÁŽNÁ SKLADBA ROKU

Kde domov náš?

Skladba Zdeňka Krále vznikla na objednávku pro Moravské klavírní trio, které ji má v repertoáru již dvě sezony a nahrálo ji také pro Český rozhlas. Jedná se o velmi volnou variaci na téma české národní hymny, která v sobě zároveň zahrnuje témata vnitřního směřování a potřeby domov. Skladba vznikla v době začátku uprchlické krize, takže i toto téma se do skladby promítlo a dle Jany Ryšánkové, pianistky Moravského tria, tato skladba „obsahuje vše“.

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SKLADATEL VÁŽNÉ HUDBY

Zdeněk Král (* 1971)

Hudební skladatel, klavírní improvizátor a občasný herec. Jeho záběr je velmi široký. Píše tzv. vážnou hudbu (komorní, sborovou, orchestrální), scénickou hudbu pro divadlo a rozhlas, divadelní písně a šansony, jazzové a jazzrockové skladby, hudbu k filmu i reklamě. Na svém kontě má

také několik zpěvníků úprav lidových písní, pohádky pro děti i autorská divadelní představení. Je držitelem prestižní ceny Classic Prague Awards za nejlepší skladbu vážné hudby za rok 2019 (Magnificat). Dále byl oceněn jako nejúspěšnější autor vážné hudby 2018 na Výročních cenách OSA.

V databázi OSA má registrováno 679 skladeb.

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ SKLADATEL POPULÁRNÍ HUDBY a NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ TEXTAŘ

Ondřej Ládek alias Xindl X (* 1979)

Písničkář, kytarista, skladatel a textař. Je držitelem mnoha hudebních ocenění. V rámci Výročních cen OSA byl oceněn již třikrát. Posbíral čtyři zlaté a jednu platinovou desku, devět nominací na Ceny Anděl, Skokana roku v Českém slavíkovi a další.

Natočil šest studiových desek a přes dvacet dva videoklipů. Na svém kontě má také čtyři písně pro film Vy nám taky,

šéfe! a pět písní pro televizní pohádku Pravý rytíř. Píše texty a hudbu i pro jiné hudebníky, jako jsou kapely Slza nebo The Tap Tap, zpěváci Sebastian, Michal Hrůza, Richard Müller nebo David Deyl a zpěvačky Ewa Farna, Olga Lounová, Tereza Kerndlová nebo Gabriela Gunčíková. Spolu s Daliborem Cidlinským jr. napsal hudbu na libreto Pavla Kohouta k muzikálu Cyrano! Cyrano! Cyrano!. Za tento muzikál s podtitulem Roxanin poslední sen obdržel nominaci na Cenu Alfréda Radoka. Stojí také za seriálem Comeback a scénářem k filmu Restart.

V databázi OSA má registrováno 196 skladeb.

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ NAKLADATEL

Universal Music Publishing, s. r. o.

Přední světové hudební nakladatelství, které reprezentuje hudbu všech žánrů. Jeho katalog zahrnuje díla hvězd jako ABBA, Adele, Beach Boys, Beastie Boys, Coldplay, Neil Diamond, Elton John, Linkin Park, Pearl Jam, R.E.M., Sex Pistols, Paul Simon, U2 a mnoho dalších. Z klasické hudby zastupuje nakladatelství Casa Ricordi (Itálie), Éditions Durand, Salabert and Eschig (Francie), G. Ricordi & Co. Bühnen- und Musikverlag

GmbH München (Německo) a další. Katalog zahrnuje i mnoho děl domácích autorů, jako například Michala Hrůzy, Václava Jelínka, Martina Kociána, nebo Jana Nedvěda. Cenu převzala jednatelka Jolana Zemanová.

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ AUTOR POPULÁRNÍ HUDBY V ZAHRANIČÍ

Jaromír Nohavica (* 1953)

Folkový písničkář, textař, skladatel, libretista a překladatel. Patří mezi českou folkovou špičku. Nejdříve se na hudební scéně etabloval jako textař, začal s regionálními skupinami Atlantis a Noe. Dále psal pro rockovou skupinu Majestic, spolupracoval s Českým rozhlasem a předními ostravskými zpěváky populární hudby – Petrem Němcem, Věrou Špinarovou či Marií Rottrovou, pro kterou napsal text Lásko, voníš deštěm. Přebásnil libreta několika oper pro Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě. Nohavicovy texty vyvolaly nevoli tehdejších cenzorů a stejně jako jiným angažujícím se umělcům mu bylo

bráněno svobodně se vyjadřovat. Jeho druhý studiový projekt Divné století získal české Grammy za desku roku 1996 bez zařazení (poprvé zvítězila deska folková). Textařsky spolupracuje se skupinou Neřež, Doga, Pavlínou Jíšovou. Ztvárnil hlavní roli ve fiktivním dokumentu Petra Zelenky Rok ďábla (oceněn několika Českými lvy včetně ceny za hudbu Jaromíra Nohavici a Čechomoru). Na svém kontě má 19 alb.

V databázi OSA má registrováno 663 skladeb.

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ AUTOR VÁŽNÉ HUDBY V ZAHRANIČÍ

Michal Rataj (* 1975)

Pedagog, rozhlasový dramaturg, úspěšný skladatel akustické a elektroakustické hudby. Od roku 2008 vystupuje sólově v autorských zvukových performancích v Evropě i USA. Jeho autorské práce i kolektivní spolupráce uspěly na domácích i zahraničních přehlídkách (Palma Ars Acustica 2015, Prix Marulić 2009, Prix Bohemia ad.). Vyučuje skladbu a elektroakustickou hudbu

na Katedře skladby HAMU a na NYU Prague. Je autorem hudby k pěti desítkám rozhlasových her a jeho skladby byly vysílány v řadě zemí po celém světě. Jako skladatel je aktivní také v oblasti filmové a televizní produkce. Od roku 2000 zkomponoval hudbu k několika desítkám filmů, v poslední době spolupracuje především s režisérem Robertem Sedláčkem.

V roce 2006 získal na Výročních cenách OSA cenu pro nejúspěšnějšího mladého autora vážné hudby. V databázi OSA má registrováno 196 skladeb.

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ MLADÝ AUTOR POPULÁRNÍ HUDBY

Augustine Dunn (* 1993)

Český zpěvák, herec, skladatel a frontman indie rockové formace The Silver Spoons, se kterou složil úspěšný rádiový hit He's Got My Money Now, díky němuž získává cenu pro nejúspěšnějšího mladého autora popu. Singl vznikl v Los Angeles v produkci Dannyho Sabera, který produkoval interprety a kapely jako Rolling Stones, Davida

Bowieho nebo U2, a objevil se dokonce ve filmu *Po čem muži touží*. The Silver Spoons získali cenu Objev roku 2018 v anketě Žebřík a nominaci v Hudebních cenách Evropy 2. Před příchodem do Česka žil Augustine s rodiči, kteří jsou původem Britové, ve Francii. Věnuje se hudbě a studiu na Fakultě humanitních studií UK.

V databázi OSA má registrováno 3 skladby.

NEJÚSPĚŠNĚJŠÍ MLADÝ AUTOR VÁŽNÉ HUDBY

Indi Stivín (* 2001)

Je považován za největší naději českého kontrabasisty, na který hraje od devíti let. V té době také začal komponovat skladby pro tento nástroj. Je vítězem a laureátem mnoha mezinárodních interpretačních soutěží.

V patnácti letech se stal laureátem Mezinárodní instrumentální soutěže v německém Markneukirchenu (2017), která je považována za jednu z nejtěžších na světě. O rok později debutoval na mezinárodním hudebním festivalu Pražské jaro se svým sólovým recitálem. Jako jediný kontrabasista se probojoval do

finále Eurovize 2018 ve Velké Británii. Indi Stivín je také autorem vlastního koncertu *Bohemia*, který pod taktovkou Thomase Dausgaardova provedl BBC Scottish Symphony Orchestra na Edinburském festivale.

V databázi OSA má registrováno 8 děl.

CENA ZA PROPAGACI A ŠÍŘENÍ ČESKÉ HUDBY

Eva Urbanová (* 1961)

Patří k největším českým operním hvězdám. Je sólistkou Národního divadla v Praze. Vystupovala na světových scénách včetně Metropolitanu opery v New Yorku nebo La Scaly v Miláně. Doma i v zahraničí interpretuje hudební dílo českých skladatelů. Je označována za nejlepší českou Libuši. Eva Urbanová je držitelkou titulu rytíře Řádu umění a literatury Francie a medaile Za zásluhy o stát v oblasti umění. Za roli Kostelníčky v Janáčkově Její pastorkyni získala Cenu Thálie a v roce 2003 cenu Dora Mavor Moore Award v Torontu. Mezi nejvýznamnější nahrávky Evy Urbanové na deskách patří Smetanova Libuše

a Dalibor, Fibichova Šárka, Dvořákova Rusalka, Mahlerův Žalozpěv a Janáčková Glagolská mše. Její nahrávka Fibichovy Šárky pod taktovkou sira Charlese Mackerrase byla v roce 2001 nominována na cenu Grammy.

ZLATÁ CENA OSA

Jaroslav Uhlíř (* 1945)

Klavírista, moderátor, zpěvák, hudební skladatel s neuvěřitelně širokým žánrovým záběrem od písní pro děti přes hity populární hudby po tvorbu hudby k filmům jako *Ať žijí duchové!*, *S čerty nejsou žerty* či *Vrchní, prchni!*. Nezapomenutelné písně, jako je například *Holubí dům*, *Severní vítr* nebo *Není nutno*, vytvořil ve spolupráci se Zdeňkem Svěrákem, s kterým také spolupracoval na hudební tvorbě pro děti v televizním seriálu *Hodina zpěvu*. Vedle písní vzešla z pořadu řada krátkých operet (*O Budulínkovi*, *O dvanácti měsíčkách*) a tři z nich se staly základem filmu *Tři bratři*. Dlouhá léta také spolupracoval s Karlem Šípem na pořadu *Hitšarada*, písních *René*, *Já a Rudolf*, *Restaurace Na Růžku*, *To je ta naše Praha* a dalších. Krátce byl i členem Divadla Jára Cimrmana.

V databázi OSA má registrováno 864 děl.

ZLATÝ FOND OSA – AUTOR

Pavel Šrut (1940–2018)

Český básník, překladatel, fejetonista, autor knih pro děti a písňových textů. Je nositelem mnoha cen za literaturu – prestižní Ceny Jaroslava Seiferta, Ceny Karla Čapka udělované českým PEN klubem, Státní ceny za literaturu a překlad a ceny Magnesia Litera za první díl populární knížky pro děti Lichožrouti. Pro díla Pavla Šruta je typická hravost, lehkost, humor a jazyková vynalézavost. Proslul zejména jako básník a autor knížek pro děti, psal ale i fejetony a povídky, překládal z angličtiny a španělštiny. Širokou popularitu mu vynesly písňové texty, jež se staly hity repertoáru například Petra Skoumala, Luboše Pospíšila, Michala Prokopa či Vladimíra Mišíka. Šrut je podepsán i pod legendární písní Kolej Yesterday, která vznikla z jeho spolupráce s Michalem Prokopem a kapelou Framus 5.

V databázi OSA má registrováno 248 děl.

ZLATÝ FOND OSA – SKLADBA

Hudba a písně k filmu Šíleně smutná princezna

Písně Známe jednu starou zahradu, Kujme pikle, Miluju a maluju, Slza z tváře padá nebo Já už to vím známe z hudební pohádky Šíleně smutná princezna v podání Heleny Vondráčkové a Václava Neckáře. Hudbu k písním a celému filmu složil Jan Hammer ml. Texty písní napsal Ivo Fischer, který byl do Zlatého fondu OSA zapsán v roce 2015.

Jan Hammer ml. (* 1948)

Hudební skladatel a multiinstrumentalista (klavírista, hráč na syntetizéry, kytarista, bubeník atd.), zřejmě nejznámější a nejuspěšnější český hudebník žijící ve Spojených státech, a to od září 1968. Narodil se v Praze, již od útlého dětství se věnoval hudbě. Později vstoupil na pražskou Akademii múzických umění, po vpádu sovětských vojsk se přestěhoval do USA, kde byl přijat na Berklee College of Music v Bostonu. Před svým

odchodem do USA jako devatenáctiletý složil hudbu a písně k Šíleně smutné princezně. Ve dvaadvaceti doprovázel zpěvačku Sarah Vaughan. V roce 1971 spoluzaložil legendární jazzrockovou kapelu The Mahavishnu Orchestra. Spolupracoval například s Mickem Jaggerem, Jeffem Beckem či Carlosem Santanou. V osmdesátých letech se proslavil hudbou k seriálu Miami Vice, za kterou obdržel dvě sošky Grammy. ☒

JAN HAMMER PODĚKOVÁNÍ

*Ahoj všichni,
posílám vám vřelé pozdravy z mého
adoptivního domova v lesích, které
hodně připomínají jižní Čechy, kde
jsem strávil nejlepší léta na Zemi.*

*Chci moc poděkovat za cenu
OSA. Je to pro mne obrovská čest.
Jsem rád, že mohu zastupovat
českou hudbu ve světě.*

*Když si vzpomenu na svou spolupráci
na Šíleně smutné princezně, stále
se mi to zdá neuvěřitelné. Byl jsem
19letý jazzový pianista, který studoval
klasickou kompozici na AMU, a dostal
jsem takovou velkou šanci!*

*Nejprve jsem měl vytvořit pouze
scénickou hudbu k filmu, ale věděl
jsem, že jsem připraven psát i písničky.
Takže jsem Bořivoje Zemana tak dlouho
otravoval, až se nade mnou smiloval,
a já se vrhnul i do skládání písní.
Myslím, že to docela dobře vyšlo, že?*

*Jsem hrdý, že jsem mohl přispět k filmu,
který se stal klasikou, a doufám, že
vaše děti ho budou i nadále milovat
stejně jako generace před nimi.*

*Ještě jednou děkuji za toto ocenění. Na
závěr bych zmínil staré dobré rčení,
které stále platí: „Co Čech, to muzikant!“*

foto: archiv kapely The Silver Spoons

Augustine Dunn „Dáváme tomu všechno“

Cenu pro nejúspěšnějšího mladého autora populární hudby si z Výročních cen OSA odnesl šestadvacetiletý skladatel a frontman indie rockové kapely The Silver Spoons. Narodil se ve Francii britským rodičům, dětství strávil v Lounech a s hitem *He's Got My Money Now* si proklestil cestu až do nejvyšších domácích rádiových rotací. Přesto tvrdí, že na té skutečné startovní čáře se jeho skupina, která připravuje debutové album, ocitá až nyní. A hodlá do toho šlápnout naplno.

Pětičlenná kapela, ověňčená cenou pro objev roku 2018 v anketě Žebřík, zní tak britsky, že spousta našich vůbec netuší, že si propěvují písničku kluků, kteří s nimi možná jezdí tramvají. Dnes mají The Silver Spoons svou základnu v Praze, ale původně vznikli v Lounech jako „rodinný projekt“ sourozenců Dunnových (Augustine má čtyři starší

bratry a mladší sestru). „Z Francie jsme se s celou rodinou přestěhovali do vesničky u Loun v roce 2002, protože tu náš otec chtěl rozjet svou zemědělskou firmu. Prošel jsem tak českou základní školou i obchodní akademií. S rodinnou kapelou jsme koncertovali po různých malých klubech, ale sourozenci začali postupně odpadávat, protože se jejich zájmy stáčely jiným směrem. Zhruba před čtyřmi lety se kapela ustálila na současném složení, kde jsem z naší rodiny zbyl už jen já,“ líčí perfektní češtinou zpěvák a kytarista, jehož otci koluje v žilách modrá krev, a proto tehdy pro svou formaci se sestrou a bratry zvolili ironický název odkazující k rčení „narodil se se stříbrnou lžičkou v ústech“.

The Silver Spoons se začali postupně etablovat na domácí hudební scéně, ale z klubového undergroundu je vytáhl až singl *He's Got My Money Now*, jenž

vznikl předloni v losangeleském studiu věhlasného producenta Dannyho Sabera, který má na kontě spolupráci s The Rolling Stones, Davidem Bowiem nebo U2. „Byli jsme trochu ve stresu, protože jsme na natáčení vybrali od fanoušků na crowdfundingovém portálu Hithit.cz sto tisíc korun a moc dobře si uvědomovali, že se nesmíme vrátit s průměrným songem,“ říká zpěvák. Své příznivce nezklamali a se skočnou písní, která s humorem vypráví o finanční tísní dnešních hudebníků, desetkrát za sebou ovládli hitparádu Evropy 2 a zaujali filmového režiséra Rudolfa Havlíka, který ji použil ve své komedii *Po čem muži touží*.

„Po vydání singlu jsme si řekli, že pokud se už nechceme plácát na místě, musíme přemýšlet, pracovat a chovat se tak, jako bychom už na vrcholu byli. Když chceme být profíci, musíme prostě každý den psát,“ vysvětluje Augustine s tím, že věří, že se jejich zapálený přístup promítne do debutové desky, která by měla vyjít zkraje příštího roku a na níž by měla zaznít i francouzština, kterou plynně ovládá. „Dáváme tomu všechno. Živím se hudbou, sice ne skvěle, protože si všechno platíme sami, ale plním si svůj dětský sen o tom, že chci muzice věnovat veškerý svůj čas. Naším aktuálním ‚skromným‘ cílem je vyprodat Forum Karlín a snem do budoucna je jezdit po světě a zaplnit klub v každém městě,“ říká posluchač čtvrtého ročníku Fakulty humanitních studií UK a dodává: „Rád bych zmínil, že ačkoliv jsem tuto cenu od OSA získal jako autor, je to týmová práce a zásluha. Kdyby Dimitrijovi nebylo jednatřicet, tak tu cenu dostane se mnou, protože je spoluautorem většiny písní, kdyby nebylo Honzy Anděla z The Fellas, který nás dostal do L.A. a produkuje naše chystané album, a kdybychom se na všech těch punkových akcích nepotkávali s lidmi, kteří nás posunuli dopředu, nic z toho by se nestalo.“

Indi Stivín

„S kontrabasem i usínám“

Ještě mu nebylo ani devatenáct a už platí za předního českého kontrabasistu. Koncertuje s prestižními symfonickými orchestry, dostal se do finále Eurovize a jeho koncert Bohemia odehrál BBC Scottish Symphony Orchestra během Edinburského festivalu. Geniální teenager s ambicí prosazovat kontrabas jako sólový nástroj se na Výročních cenách OSA stal držitelem ceny pro nejúspěšnějšího mladého autora vážné hudby.

„Je to pro mě velká čest a takové potvrzení, že to, co dělám, má smysl. Kontrabas je nádherný sólový nástroj na stejné umělecké úrovni jako housle nebo klavír a já jsem šťastný, že posluchači a pořadatelé koncertů mají podobný názor. Jsem dojatý a vděčný a rád bych všem poděkoval za jejich podporu a lásku,“ vzkazuje svým obdivovatelům mladík, který má mimořádné hudební nadání vepsané do DNA, pochází totiž ze slavné muzikantské rodiny Stivínových.

Kontrabas Indimu učaroval v devíti letech, kdy také začal komponovat první skladby. Hru studoval u prvního kontrabasisty Státní opery Dalibora Tkadlíka, u profesora Jána Krigovského a učil se i u předních světových kontrabasistů,

jakými jsou Thomas Martin nebo Gary Karr. Od dvanácti let je zvyklý sbírat trofeje na domácích i zahraničních soutěžích (před třemi lety se stal nejmladším laureátem Mezinárodní instrumentální soutěže v německém Markneukirchen, která je považována za jednu z nejtěžších na světě), od patnácti stál jako

sólista na jevištích s Janáčkovou filharmonií Ostrava, Moravskou filharmonií Olomouc nebo Jihočeskou filharmonií. Na Pražském jaru debutoval se sólovým recitálem jako šestnáctiletý.

Posluchače si Indi, který označuje kontrabas za svou životní lásku a posedlost, získává technicky precizní hrou a poutavou interpretací barokních skladeb i hudby 19. a 20. století. Často zmiňuje, že jeho cílem je potěšit posluchače,

velkou radost. Kontrabas mě překvapuje každý den. Nemá žádné limity. Stále objevuji nové figle, co všechno se dá zahrát. Pro zlepšení svých technických dovedností studuji obor housle na Pražské konzervatoři u legendárního profesora Jaroslava Foltýna. Díky němu můžu posouvat hranice technických možností kontrabasu do míst, kde ještě nebyly,“ říká mladíčký hudebník, jehož potenciál a možnosti jsou zatím nedozírné. Pro

foto: Radek Hensley

odvést je do jiného světa, kde možná najdou odpovědi na své otázky a problémy, ale hlavně přitáhnout pozornost veřejnosti k mnohdy opomíjenému nástroji. „Pár fanoušků už mi napsalo na moji facebookovou stránku, že díky mně zjistili, jaký má sólový kontrabas krásný zvuk. To mě vždy potěší a mám z toho

příští rok má v plánu řadu koncertů v Německu, připravuje projekt věnovaný sólovému kontrabasem a na otázku, zda měl někdy svého nástroje takzvané plné zuby nebo na něj neměl náladu, odpovídá: „Tak to se mi ještě nestalo. Někdy s ním i usínám. Kontrabas je můj parták na celý život.“

Když se ego unaví, začne vznikat krása

Songwriting camp CZ powered by OSA už potřetí

Zní to vlastně jako šílenost. Svezete dohromady na dvě desítky kreativních lidí z Česka i Evropy a každý den je rozdělíte do jinak složených týmů. Večer všichni společně poslouchají hotové písně, které tvoří. Jenže ono to funguje a tento koncept zvaný songwriting camp je ve světě už zavedeným formátem. Letos, i přes zjevné komplikace, proběhl Songwriting camp CZ už potřetí. A v názvu hrdě nesl „powered by OSA“, protože právě OSA je zásadním hybatelem tohoto projektu.

TEXT: JAN VÁVRA, FOTO: JIŘÍ GAJDOŠ

V roce 2018 se na poklidné straně Lipna poprvé sešla skupina českých i světových producentů, textařů a umělců s cílem po tři pracovní dny se plně soustředit jen na tvorbu nového repertoáru. A hned první rok zde vznikla píseň, která do jisté míry ambice této akce potvrdila. Albert Černý na songwriting campu napsal píseň Friend Of A Friend, se kterou se skupina Lake Malawi probojovala do finále Eurovision Song Contest v roce 2019. Nejde však jen o Eurovizi, ale o to, že hudba Lake Malawi tímto dostala nový impulz a camp poskytl prostor pro navázání nových hudebních spoluprací (na campu mimo jiné vznikl i další singl Lake Malawi Stuck in the 80s).

Princip práce je zdánlivě jednoduchý, ale o to dobrodružnější. Na začátku dne jste rozdělení

do skupin o 3–4 lidech a úkolem je do večera přijít s co možná nejdotaženější novou skladbou. Z hotelových pokojů se tak na chvíli stanou malá nahrávací studia a mozkové závity jedou naplno. Každý má možnost na chvíli opustit svou žánrovou škatulku nebo si ji nechat

někým kreativně nabourat. Ověřit si schopnost fungování v týmu, reagovat, přizpůsobit se. Občas si prosadit svou a někdy se naopak ve prospěch výsledku ve vhodnou chvíli upozadit. Paradoxní je, že i když se to některým zdá jako tvorba „na povel“ nebo „na sílu“,

tak když se práce rozloží mezi více lidí a máte možnost okamžité zpětné vazby, je radost sledovat, jak vám dílo, nad kterým byste sám seděl třeba několik měsíců, roste za den pod rukama. A funguje i vzájemná motivace a existence večerního deadline.

Nepřeháním, když řeknu, že songwriting camp změnil způsob mého hudebního uvažování. Ať už jako skladatele, producenta nebo zpěváka.

„Nepřeháním, když řeknu, že songwriting camp změnil způsob mého hudebního uvažování. Ať už jako skladatele, producenta nebo zpěváka. Poslední roky jsem často tvořil sám, opět jsem si ale uvědomil, jak zásadní podíl může mít na konečném výsledku více kreativních lidí, kteří pracují společně,“ říká k tomu Marcel Procházk (Marcell), který se campu účastnil loni i letos.

Právě Marcell si jako několik letošních účastníků campu udělal i další výlet mimo komfortní zónu – k psaní on-line. Pořádat totiž songwriting camp letos, v době stížená nejistotou a zhoršenými podmínkami cestování, byl trochu oříšek. Na poslední chvíli z akce vypadli autoři z Velké Británie, Dánska nebo Švýcarska. Ale i tak se někteří chtěli účastnit alespoň na dálku a pomohli tak předat i zkušenosti z disciplíny, kterou si možná vzhledem k okolnostem budeme potřebovat více osvojit.

„Poprvé jsem si vyzkoušel, jaké je pracovat s producentem na kilometry vzdáleným při on-line nahrávání. Věc, která se pravděpodobně do budoucna stane velmi častou, a zkušenost, za kterou jsem velice vděčný. Pokud na druhé straně sedí někdo opravdu zkušený a správně si nastavíte,

Poprvé jsem si vyzkoušel, jaké je pracovat s producentem na kilometry vzdáleným při on-line nahrávání.

jak budete postupovat, dá se to zvládnout, jako byste spolu seděli v místnosti,“ sdílí svou zkušenost Marcell.

Existence takových akcí je i investicí do větší konkurenceschopnosti českých autorů. Při pohledu do kreditů současných hitů populární hudby už skoro nikde nenajdeme jednoho nebo dva autory, vždy je to větší tým lidí, taková je realita. A propojování českých songwriterů se zahraničními má jistě i své exportní přednosti. Český hudební export tedy nemusí nutně

jít jen cestou živých vystoupení na showcase festivalech, ale i přes autorství písní.

„Líbí se mi, že člověk má možnost spolupracovat se zahraničním producentem, například z Nizozemska, ke kterému by si asi jinak těžko hledal cestu,“ říká k tomu Anna Žitníková, stoupající hvězda české scény tvořící pod jménem Annabelle a letošní účastnice. „Vyšší level některých zahraničních účastníků mě vyburcoval k lepším výkonům. Je to náročné, a i když to zní trochu pateticky, z campu vychází člověk autorsky silnější a sebevědomější,“ dodává k tomu.

A stejně jako můžete se zahraničními autory a producenty stvořit kdesi u Lipna možný světový hit, může to fungovat i naopak. Zahraniční autoři nás můžou při tvorbě inspirovat nebo do naší lokální tvorby vnést nový impulz. I proto se letos akce účastnila špička české hudební popové scény, například Ewa Farna, Mirai Navrátil nebo David Stypka. Ten svou první účast na takové akci shrnul poeticky po svém, slovy: „Tři dny jsem tvořil se skvělými lidmi ze všech koutů hudby. Miluju soustředěnou týmovou synergii, ideálně v lehkém časovém pressu. A když se ego unaví, začne vznikat

krása.“ A když se ego unavilo, vznikala i řada krásných písní se světovým otiskem v češtině.

Důležité pro různorodost jsou i rozličné žánrové přesahy. Proto se například letos campu účastnila aktuální držitelka Ceny Anděl Beata Hlavenková, kterou si nikdo s přímočarým mainstreamem nespojuje, nebo klavírista a skladatel Michal Šupák, známý spíše z elektronické hudby projektu Noisy Pots.

Písně, které na campu vzniknou, si autoři z týmů dělí mezi sebe rovným dílem, pokud se nedohodnou jinak. A součástí všeho je i spojení sil, aby písně byly uvedeny v život. Paradoxní, i když nepřekvapivé je, že to trvá mnohem delší dobu než píseň vytvořit. Buď si píseň vezme a dotáhne samotný umělec, nebo se nabízí dál přes české i zahraniční sítě, které jednotliví autoři mají. Pevně věřím, že písně z českého songwriting campu uslyšíme v českém nebo zahraničním éteru. Ostatně některé písně z prvního campu v roce 2018 už mají před vydáním v Polsku nebo Belgii. A o jednu píseň z letošního campu je už zájem v Nizozemsku. Proč by totiž světový hit jednou nemohl mít český otisk? ☒

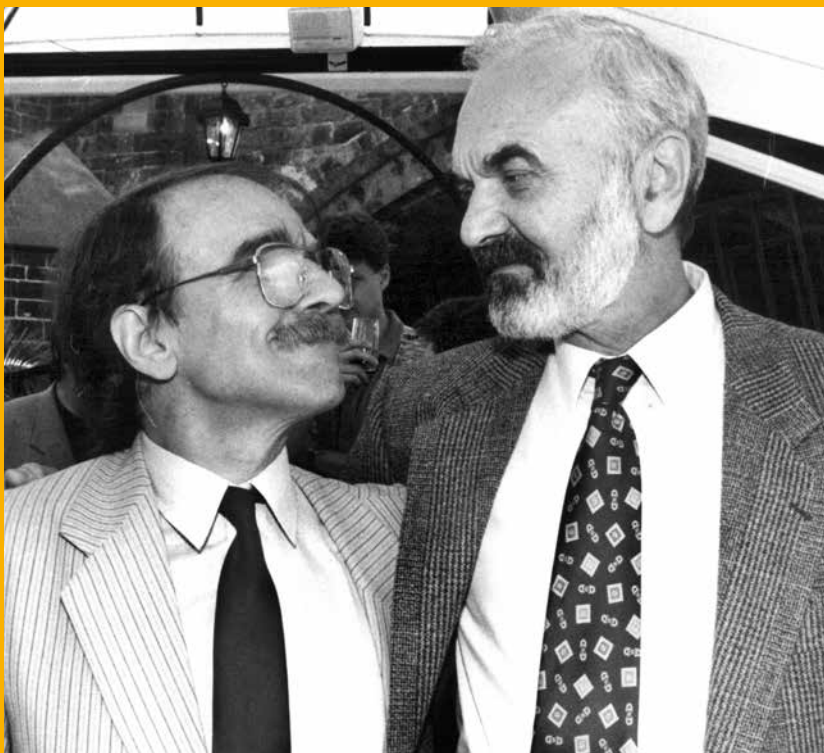

Jaroslav Uhlíř

„Rodiče naše písničky znají ještě a děti je znají už“

TEXT: MAREK KOŽUŠNÍK

Pro české děti jsou Jaroslav Uhlíř a Zdeněk Svěrák zcela jistě hitmakery číslo jedna. A bude to platit i pro velkou část dospělých. Výrazný podíl na tom mají téměř geniální melodie z pera, duše a srdce Jaroslava Uhlíře. Melodie, které jsou hravé, sladkobolné i pronikavé, jednoduché a složité zároveň. Jsou to melodie, které k životu tak nějak potřebujeme.

Jaroslav Uhlíř a Zdeněk Svěrák, foto: archiv Jaroslava Uhlíře

Když jsem před lety uspával děti, musel jsem jim skoro každý večer zpívat písničku Když se zamiluje kůň. Takže mě ani nepřekvapuje, že má dnes na YouTube 6,8 milionu zhlédnutí. Je to vaše nejúspěšnější písnička? To řeknu Svěrákovi, ten bude koukat. Tohle číslo je pro nás oba radost i závazek. Společných písní máme asi 450. Devětadvacet let jsme dělali televizní Hodinu zpěvu, v každé bylo osm písní. Z nich se ujaly vždycky tak dvě.

Jak se to stane, že se písnička ujme? Máte dopředu tušení, ze které se stane hit?

My nikdy dopředu nevěděli, které písničky to budou. Většinou píšu muziku na Zdeňkovy texty, ale některé písničky vznikaly obráceně, třeba Mravenčí ukolébavka nebo Holubí dům. Ten obrácený gard je pak někdy ve finále úspěšnější. A nejradši mám vždycky tu písničku, kterou zrovna píšu.

Stává se, že se vám písnička moc líbí, očekáváte, že se z ní stane hit, ale nakonec až tak úspěšná není?

To se stalo mockrát. Na druhou stranu, na našem posledním CD Cirkusový stan je třeba písnička Pěší výlety. Byla tam trochu do počtu, ale nakonec u lidí zabodovala.

Je skládání hudby magie, utrpení, nebo prostě řemeslo? Trvá to dlouho, nebo jde o rychlé vnuknutí, které se pak rozvine?

Lidé si často myslí, že je hrozně jednoduché složit písničku, která je

hotové. Těch předchozích pět verzí jsem zahodil. Někdy je to trápení, a jindy to cinkne, a je to.

Proč vlastně tuhle písničku zpíváte ve filmu vy, a ne pan Svěrák?

Původně ji Zdeněk Svěrák zpívat měl. Tam se v refrénu zpívá „ani k stáru, ani k stáru, ani k stáru“. A Zdeněk to zpíval rázně, jako učitel. A přitom by se tam s tím rytmem mělo trochu zlobit, trochu to vyprávět. Tak jsem to nakonec do filmu zazpíval já. Podobně to dopadlo ve filmu Vrchní, prchni!. Tam měl písničku Severní vítr zase zpívat Pavel Bobek. Ten to tehdy

Kdy jste poprvé začal muzicírovat?

Byly mi asi tři roky, když mi rodiče koupili foukací harmoniku. Úplně jsem si ji zamiloval a foukal do ní, kde se dalo. Později se mi líbila jedna holka. Bydleli jsme tehdy na Žižkově. Když bylo hezky, v Riegrových sadech sedávali Žižkováci, hrávaly tam kapely. Já se kolem nich motal a pořád někde hrál na harmoniku, bylo mě slyšet. Jedna kapela mě dokonce vzala mezi sebe, tak jsem s nimi hrál a slyšela to i ta holka, co se mi líbila. Jenže její maminka mi řekla – kdybys radši hrál na něco pořádného, furt tady frkáš na tu harmoniku. Už ani nevím, jak se ta holka

Kapela Faraon, zleva: Jaroslav Uhlíř, Jan John, Jiří Schelinger, Karel Šíp, Zbyněk Šemnický

chytlavá a hned se v lidech zasekne. Je to ale přesně obráceně. Ten konečný tvar se postupně obrušuje. Třeba písnička Ani k stáru z filmu Vratné lahve, to byl oříšek. Dostal jsem od Zdeněka Svěráka text a vůbec netušil, jak ho pojmout. Opravdu jsem nevěděl. Udělal jsem pět verzí, všechno bylo špatně. Vůbec to nešlo, zkoušel jsem cokoliv, i country. Až geniální Zdeněk Svěrák řekl – film už je v podstatě hotový, co kdyby ses na něj přišel podívat? Možná tě to bude inspirovat. Dokoukal jsem film, okamžitě zavolal taxík a za patnáct minut jsem to měl

odmítl, že to není anglicky. On měl tehdy, jak říkal, anglosaské období. Později jsem ho potkal a on povídá – člověče, to je ale pěkná písnička! A já mu řekl – vidíš, mohl jsi ji zpívat.

Napadlo vás někdy, že kdybyste žil v USA nebo ve Velké Británii, mohli byste být slavný a bohatý třeba jako Elton John?

A co pak s tím? To musíte ty miliardy opečovávat. Jsou úplně jiné důležité věci. Bydlíme s manželkou Helenou v nádherné Praze, na Starém Městě, kousek od Karlova mostu. Nic nám nechybí.

jmenovala, ale od toho dne jsem začal hrát na piano.

Je pro vás důležitější hrát, nebo skládat?

Pro mě to jsou dvě strany jedné mince – nejdřív se písnička složí a pak se zpívá. Měl jsem v životě štěstí na skvělé textaře. Nejprve to byl Miloň Čepelka, pak Zdeněk Svěrák nebo Karel Šíp. Už před nimi jsem to zkoušel s jinými textaři, ale pořád to nebylo ono. A se Zdeňkem jsme si dokonale sedli. Zdeněk dokáže úžasně pracovat s jazykem a rýmy. Jednou jsme mu s manželkou koupili k narozeninám

Jaroslav Uhlíř a Karel Šíp, foto: archiv Jaroslava Uhlíře

Velký slovník rýmů. Koupili jsme ho v knihkupectví Fišer v Kaprově ulici, kde se točil film Vrchní, prchni!. To bylo ono knihkupectví, kde pracoval Dalibor Vrána, kterého hrál Josef Abrhám. Jenže Zdeněk slovníky vůbec nepotřebuje. Třeba takový verš „Pánbíčku, stůj při mně jako já při hymně“. To v žádném slovníku rýmů nenajdete.

Jak vlastně došlo k vaší spolupráci se Zdeňkem Svěrákem?

My jsme se prostě museli potkat, to byl osud. Asi víte, že Svěrák měl staršího bratra, který se taky jmenoval Zdeněk. Bosý stoupl na rezavý hřebík, dostal septický šok a zemřel. Když pak Zdeněk chodil za bratrem na hřbitov, koukal na náhrobek, kde bylo jeho jméno. A já taky neměl začátek nijak snadný. Když

maminka v lednu 1945 otěhotněla, konec války byl v nedohlednu. A ona už měla dvě děti. Slyšel jsem jednou rodiče, jak si povídají o tom, že maminka tehdy chodila do nemocnice na Karlovo náměstí na chininové injekce. To se tehdy dělalo, aby plod zašel. Ale on nezašel, a já se narodil. Navíc předčasně, nezralý a neduživý, s porušeným zrakovým nervem.

Trvalo dlouho, než jste se z toho dostal?

Vzpomínám si, že se v rodině povídalo, jak se mnou maminka běhala o Vánocích po nemocnicích a odevšad nás posílali pryč, protože nechtěli, aby jim tam na Vánoce zemřelo dítě. Jeden rok jsem trávil na Hradčanském náměstí v internátní slepecké škole. Byl jsem tam nešťastný,

ty děti byly opravdu úplně slepé. Šel jsem třeba v noci na záchod a viděl, jak tam šátrají po zdech, byl jsem z toho vyděšený. Řekl jsem si, že tam nebudu. Tehdy jezdila z Hradčanského náměstí tramvaj číslo 1 na Žižkov a já se po kolejích vydal zpátky domů. To mi bylo tak osm let.

Karla Šípa, druhou výraznou osobnost, se kterou jste spolupracoval, k vám také váže nějaké osudové propojení?

Karel přišel do Prahy z Ostravy, kde už nasbíral první zkušenosti na jevišti v dětských rolích v divadle, kde jeho otec – tenorista – zpíval. My dva jsme se pak potkali v Grébovce, kam já chodil jako kluk s kamarády kouřit a stopovat milence, přesněji v Gröbově vile, kde byl tehdy Dům dětí a mládeže. Měli jsme tam zkušebnu, každý s jinou kapelou. Já v prvním patře, Karel ve druhém. Chodil se na nás koukat – slovo dalo slovo, ty původní kapely zanikly a my založili kapelu Faraon. Hrávali jsme v tehdy proslulé kavárně Valdek. Tam jsme se oba setkali s Jirkou Schelingerem a vznikl například Holubí dům. Takže vlastně i to setkání s Karlem bylo osudové – on z druhého konce republiky se vyskytl v mém teritoriu, a cinklo to.

Karel Šíp je autorem zhruba 500 písňových textů, mnohé napsal i vám. Napadají mě kultovní písničky René, já a Rudolf nebo Inženýrská. Na které důležité jsem zapomněl? Jak vzpomínáte na spolupráci s ním?

S Karlem jsme napsali zhruba sto písní. Dělali jsme nějaký pořad, třeba Hitšarádu, Šarádu, a potřebovali jsme tam jednu nebo dvě písničky. A tak jsme si je napsali. Bylo to spojené i s tím, že jsem v těch pořadech musel mluvit, a tady musím říct, že jsem se to naučil díky Karlovi. Děsně jsem drmolil a on mě vedl tak dobře, že jsem se to odnaučil. Spolupráce s ním byla veselá, ale velmi odlišná od té se Zdeňkem. Já jsem si také stále více uvědomoval, že chci dělat hudbu, a ne být komikem. Jezdili jsme spolu zájezdová představení – vždycky týden – a další týden jsem psal noty, což se časem ukázalo jako dost náročné. A tak vlastně pak vznikla i užší spolupráce se

Zdeňkem, kterého znám déle než Karla. Z písniček, které jsme spolu s Karlem napsali, mě napadá ještě Restaurace Na Růžku, To je ta naše Praha, Chtěl bych se stát prezidentem, Pomníčky. Ty písničky byly víc tematické, vždycky souvisely s tím, o čem byl celý pořad.

Popularitu vašich písniček a melodií prověřil čas, lidé milují ty staré, ale i ty nové. Jaké věkové kategorie jsou dnes zastoupeny mezi vašimi fanoušky? Pamětníci? Děti?

S manželkou jezdíme do Rádlu, to je malá krásná vesnice mezi Jabloncem a Libercem. A tam mě jednou oslovila ředitelka školy, že nacvičují naše Operky, krátké písničkové pohádky pro děti, které jsme se Zdeňkem Svěrákem psali. A jestli bych se nepříjel podívat. Zapojili do toho všechny děti, i malé ze školky. Nacvičili Budulínka a Červenou karkulku, děti se během krátké doby naučily i ty ostatní, tedy O dvanácti měsíčkách a Šípkovou Růženku. Ale hlavně začali ve vesnici pořádat akci, která se jmenuje Zpívá celé Rádlo – dvouhodinové pásmo z našich písniček, každá byla nacvičená jako scénka. Dělal na tom opravdu celá vesnice, místní zastupitelstvo, paní ředitelka a všechny její kolegyně, spolek maminek, místní důchodkyně. Tatínkové vyrobili kulisy, maminky ušily kostýmy a napekly. Bylo úžasné to vidět – jak ty písničky znají všichni, i čtyřleté děti.

A co naopak dospělí nebo pubertáči? Jak to funguje na festivalech, kam taky jezdíte hrát?

Funguje to všude. Začneme hrát a všichni zpívají s námi. Rodiče ty písničky znají ještě a děti je znají už. V Jihlavě, odkud pochází moje manželka, je psychiatrická léčebna Na Kopečku. A tam pacienti nacvičili operku Červená karkulka v rámci arteterapie. Udělali to tak, že pouštěli originál, provedení z televizní Hodiny zpěvu, a oni do toho jenom hráli. A byli tak nadšení, prostě čistá radost. Starší lidi, ženy, muži, všichni. Vyráběli si dokonce i vlastní kulisy. Je krásné, co muzika dokáže.

Je vám dobře v hudebním prostředí, které tu dnes panuje? Není ta potřeba vyplňovat stále rostoucí vysílací čas trochu kontraproduktivní?

Je tady hodně hudebních stanic, to je pravda. Ale zase si můžu vybrat, poslouchat, co jsem dlouho neslyšel, nebo naopak něco nového. To dřív nebyvalo. Je dobře, že jenom zmáčknete knoflík, a můžete mít hudby, kolik chcete. Dřív bylo jen Radio Luxembourg. Na druhou stranu je dnes žánrů moc. A každý chce zpívat anglicky. Jak říkal Zdeněk Svěrák – když je to anglicky, vůbec bych k písničce nepotřeboval zpěv. Ale zase jako češtinář ví, že s angličtinou jde zpěv lépe, je to snazší. A děti argumentují, že si text dají do překladače, takže mu rozumí.

Jenže písnička je jeden celek až s textem. Ono jde často jen o pár slov z celé písně. Pro mě je například v písničce Ani k stáru klíčové a podstatné: „Kdysi jsem toužil po Nilu a teď se plavím po Vltavě.“ To je podle mého vnímání hlavní poselství, jádro celé písně. A hleďte ho v anglickém textu... Tohle člověk z překladače nepochopí, aspoň ne na té úrovni, kterou píseň potřebuje. Navíc to musí v tu chvíli ťuknout a zasáhnout, slovo propletené s melodií.

Přesně tak. A pro jiného to bude zase jiná sekvence slov. Ta jeho, kterou potřebuje zrovna on. Když ale rodiče doma pouští české písničky, nebo ještě lépe když je spolu s dětmi zpívají, tak se to za čas zúročí. Na Votvíráku s námi zpívalo třicet tisíc lidí všeho věku – a to je obrovská tlaková vlna, která v tu vteřinu přiletí. V tom je ten klíč – když tohle dokážou rodiče dětem předat a sami to mají, děti to za čas pochopí.

Celou dobu si tady povídáme o něčem, co je vlastně obrovská zlatá divácká cena, kterou vám lidé pomyslně udělují už dlouhá desetiletí. Teď vám OSA udělila ocenění Zlatá cena za celoživotní dílo. Jaký je to pocit?

Krásný, co mám víc povědět. Nic pro mě nemůže být lepšího, nesmírně si toho vážím. ☒

Natáčení pořadu Hodina zpěvu, režisér Viktor Polesný, Jaroslav Uhlíř, Zdeněk Svěrák, foto: archiv Jaroslava Uhlíře

Matěj Kroupa

„Mám rád kontrasty jak v hudbě, tak v divadle“

TEXT: PAVEL VÍŠEK

Čtyřiačtyřicetiletý Matěj Kroupa je téměř renesanční člověk. Skládá scénickou hudbu pro divadla, rozhlas, film i televizi. Stále více času věnuje smyčcovému kvartetu Pavla Bořkovce, které před devíti roky zakládal a kde hraje na violu. Podílel se však také na 15. ročníku udílení Výročních cen OSA, který se uskutečnil na konci září.

Foto: Petr Neubert

Vaše rodina má hluboké umělecké kořeny. Pradědeček Pavel Bořkovec byl skladatel, který s Jaroslavem Ježkem a dalšími osobnostmi zformoval hudební skupinu kolem pražského Mánesa. Babička Hana Prošková je známá hlavně jako autorka detektivek, ale psala také básně a libreta. Jak vás tohle rodinné prostředí formovalo?

Za svůj život jsem měl to štěstí se potkat na tomhle světě bohužel jen s babičkou Hanou. S Pavlem Bořkovcem jsme

se minuli, jsem ročník 1976 a on zemřel o čtyři roky dříve. Samozřejmě jsem byl konfrontován s étosem naší rodiny, ve které se hudba velice pěstovala. Rodiče nás chtěli naučit jazyky a hudbu. U jazyků se to v mém případě moc nepodařilo, ale u hudby to vyšlo díky obrovskému úsilí naší maminky. S bratry jsme několikrát zkoušeli spočítat harmonogram jejího odpoledne a dospěli jsme k závěru, že to snad ani nemohla časově stíhat. Přesto s každým z nás cvičila.

Absolvoval jste konzervatoř a HAMU, máte klasické hudební vzdělání. Jak se stavíte k náhledu, že vážná hudba a ostatní žánry tvoří paralelní světy, které se navzájem nepotkávají?

Tenhle názor mi není úplně cizí, ale líbí se mi hranice, kde se vážná hudba potkává s jazzem a různými etnickými vlivy. Ve svém vlastním vkusu však striktně rozlišuji hudbu vysokou od hudby všednodenní, která vzniká pro rozptýlení a zábavu. Když hudbu poslouchám, sám vyhledávám tu vysokou. Sem ale vedle vážné hudby počítám i jazz.

Kvarteto Lamborghini, u jehož vzniku jste byl, hrálo na prvních albech Vertiga, jedné z nejoriginálnějších kapel domácí jazzové scény. Bylo to v první dekádě milénia vyústění vašich hudebních preferencí?

V kvartetu Lamborghini jsem dlouhá léta hrál s Vladanem Malinjakem, což je můj „smyččářský“ pokrevní bratr. Setkání s Vertigem bylo zásadní, protože to jsou hudebníci, ke

Paměť národa, foto: Post Bellum, z. ú.

Setkání s Vertigem bylo zásadní, protože to jsou hudebníci, ke kterým chovám nesmírnou úctu, a byla to krásná spolupráce.

kterým chovám nesmírnou úctu, a byla to krásná spolupráce. Ale ještě předtím tady byla jazzrocková kapela Skandovat Oranž, která neprorazila do hlubšího povědomí, ale byla pro mě klíčová. Zpíval

u ní Ondra Ruml dávno předtím, než zabodoval v televizní hudební soutěži X Factor. To byla kapela, s níž jsem hrál léta a nejvíc se realizoval v jazzovém směru.

Vaše aktivity mají široký hudební záběr. Jaké impulzy z jiných žánrů vás nejvíce ovlivnily?

Od patnácti let jsem miloval fusion music, kapely jako Weather Report, Mahavishnu Orchestra, samozřejmě Milese Davise. Jazz jsem ale poslouchal všeobecně a přiznávám, že mě hodně zasáhl. Jinak jsem studoval vážnou hudbu a mám k ní blízký vztah, ale ke změně u mě došlo prostřednictvím divadla, pro které jsem se v devadesátých letech nachl. V divadelní práci jsem objevil nový rozměr, kde si jako autor v určité situaci můžu z nějakého žánru udělat i legraci. Když jsem v divadle začínal, na samém

počátku bylo pro mě zásadní jméno Miroslav Krobot. Tehdy režisér, který odešel z Národního divadla, kde měl velké úspěchy, aby v roce 1996 založil nový soubor v maličkém Dejvickém divadle. Potřeboval pro hledání nového tvůrčí svobodu. A já měl to štěstí, že jsem se tam náhodou nachomýtl. A se skupinou Skandovat Oranž, o které už byla řeč, jsme dělali hudbu do jedné z jeho raných inscenací. A přesto, že byl nehudebničk, tak nás zásadně inspiroval, měl pro nás úplně jiné podněty. Najednou po nás chtěl úplně svobodnou hudbu. Poprvé jsme začali jazz rock mísit s vážnou hudbou. To mi dalo novou inspiraci v hudbě a v přístupu k ní. Práce v divadle mě posunula k velké otevřenosti vůči různým žánrům.

Otevřenost je do jisté míry cítit i u Pavel Bořkovec Quartetu.

Paměť národa, foto: Post Bellum, z. ú.

V repertoáru máte skladby vašeho pradědečka, jeho současníka Bohuslava Martinů i terezínských autorů Pavla Haase či Gideona Kleina, ale v roce 2016 jste s Monikou Načevou a Michalem Pavlíčkem nahráli i koncertně podpořili album Na svahu. Drží vám tenhle hudební vesmír pohromadě?

Když jsem dal impuls kamarádům-spolužákům, že založíme kvarteto, které pojmenujeme po mém pradědečkovi, dohodli jsme se, že se chceme profilovat jako kvarteto, které hraje především českou hudbu 20. a 21. století. Chtěli jsme hrát soudobé skladatele, což se nám splnilo například v opeře Martina Smolky Bludiště seznamů. Mimoto já i můj kolega Alexey Aslamas komponujeme a aranžujeme, takže máme také potenciál tvořit vlastní skladby. Chceme být kvarteto, které zahraje tu nejtěžší kvartetní literaturu včetně čtvrtónové hudby. Jezdíme na soutěže do zahraničí a znovu všichni studujeme na HAMU,

Divadlo i hudba mají možnost divákům a posluchačům nabídnout něco mimořádného, a proto jsou mi kombinace takových neskutečných věcí blízké.

tentokrát komorní hru. Ale věřím soudobé hudby, na kterou se chceme specializovat, vystihuje i Monika Načeva, se kterou jsem poprvé spolupracoval při vyhlášení prvních Cen Paměti národa, kde zpívala moje bluesově-jazzové

aranžmá Vejvodovy Škoda lásky. S Monikou určitě ještě něco uděláme, ale musím říct, že den má jen 24 hodin a mých aktivit je tolik, že některé projekty pořád čekají v řadě. Právě teď připravuji pro Jana Hřebejka soundtrack k šestidílné detektivní sérii Boží mlýny, která půjde do vysílání příští rok na jaře.

Předloni Západočeské divadlo v Chebu uvedlo nastudování Schillerovy Marie Stuartovny, k němuž jste připravoval hudbu. Některé divadelní kritiky poněkud vyvedlo z míry, že zde královna Alžběta I. na playback zpívá jeden z hitů britské dívčí skupiny Spice Girls. Máte rád kontrasty?

Ano. Mám rád kontrasty jak v hudbě, tak v divadle. Divadlo i hudba mají možnost divákům a posluchačům nabídnout něco mimořádného, a proto jsou mi kombinace takových neskutečných věcí blízké. A tady chci zmínit svého kolegu z chebského divadla, uměleckého šéfa Zdeňka

Bartoše, se kterým jsem spolupracoval na více než čtyřiceti inscenacích. Zápa-dočeské divadlo v Chebu je pro mě zá-sadní scéna, kde se rozvíjím i jako diri-gent, protože má v programu i swingové muzikály. Dělal jsem Divotvorný hrnec, Ženy na pokraji nervového zhroucení, Dobře placenou procházku a naposledy Chyť mě, jestli na to máš, kde účinkuji jako dirigent a korepetitor. Zdeněk Bar-toš pro mě udělal opravdu hodně – tolik příležitostí mi nedal nikdo jiný.

Už dlouho participujete na rozhlasovém pořadu Příběhy 20. století, navazujícím na projekt Paměť národa, který je sumářem vzpomínek pamětníků důležitých událostí moderní historie...

Vedle scénické hudby je pro mě důleži-tá právě Paměť národa, aktivita obec-ně prospěšné společnosti Post Bellum, kterou založil můj bratr Mikuláš. Ten mě na začátku poprosil, abych pro Pří-běhy 20. století vymyslel znělku, a na

její motivy dělám veškerou hudbu pro Paměť národa. Vycházím z pěti tónů znělky, s nimiž pracuji už patnáct let. Vzniklo tak už hodně muziky, možná vůbec nejvíc, kterou jsem kdy na OSA přihlašoval.

Kromě soundtracku k celovečerní-mu filmu Kvarteto v režii Miroslava Krobota se vám poštěstilo zanechat hudební stopu v Marhoulově Na-barveném ptáčeti, které zařadily do programu festivaly po celém světě a na Oscarech skončilo těs-ně před užití nominací v kategorii pro neanglicky mluvený film. Na bezmála tříhodinový snímek při-padá minimum dialogů a původní scénická hudba zde chybí úplně...

Režisér Václav Marhoul, se kterým jsem se seznámil právě na Cenách Paměti národa, mě oslovil, abych pod titulky udělal aranžmá skladby Horšat ha-eqa-liptus (Eukalyptový háj, pozn. aut.) od izraelské písničkářky Na'omi Šemer, a já

ho napsal pro pět kontrabasů a jedno violoncello. Aranžmá trvá sedm minut a pokrývá poslední scénu a závěrečný „rol“ titulků. Spolupráce s Václavem Marhoulem je vždycky úžasná a musím taky říct, že kontrabasisti byli rádi, že měli taky jednu sólový kontrabasový part. A ještě musím dodat, že píseň v hebrejštině krásně nazpívala Jitka Čvančarová.

Na závěr se ještě zeptám, jak došlo k vaší spolupráci na Výročních cenách OSA?

Ondřej Cihlář a Petr Prokop z divadla VOSTO5 mě oslovili, jestli bych s nimi tuhle výjimečnou akci v Divadle Hyber-nia letos nepřipravil. Koronavirus nám situaci zkomplikoval, protože Výroční ceny OSA byly odloženy, ale my měli ambici tuhle komplikaci obrátit ve vý-hodu a snažili se všechno připravit ještě lépe. Leitmotivem byla hudba k českým pohádkám, což je tradiční oblast, která skýtá prostor i pro humor a legraci. ☒

Výroční ceny OSA, foto: Petr Klapper

Ewa Farna a Martin Chobot

**„Máme stejný pohled na život,
ale jiný přístup ke tvoření“**

Přes deset let spolu hrají v kapele. Ona je upovídaná extrovertka, zatímco on dokáže vyjádřit všechny myšlenky jednou větou. K tvorbě přistupují z různých stran, ale nakonec se sejdou u společného výsledku. Zpěvačka Ewa Farna a kytarista Martin Chobot loni vstoupili do nové životní kapitoly, když se jim narodil syn Artur. V současnosti se tak navracejí ke kořenům rodiny, ale zároveň vyhlíží nové výzvy. Společně teď pracují na dlouho očekávané nové řadové desce Ewy, vedle které souběžně vzniká i Martinovo autorské album.

TEXT: VOJTĚCH TKÁČ, FOTO: MARTIN ŘEZÁČ

EWA FARNA
ZASTUPOVÁNA OD
2008, 54 REGISTROVA-
NÝCH SKLADEB

MARTIN CHOBOT
ZASTUPOVÁN OD
2014, 24 REGISTROVA-
NÝCH SKLADEB

Co prvního vás napadne, když se řekne Slezsko?

Ewa: Pro mě znamenají Vendryně a Slezsko domov, kořeny a zdroj, ze kterého jsem osobně i umělecky vzešla. Dodnes mě inspiruje a cítím k této oblasti úzkou vazbu. Ačkoliv bydlíme jinde, stále vnímám, že je tam velká část mého já. Snažím se tam pořádát Ewa Fest, protože se tomu regionu cítím nějakým způsobem zavázána. Vděčím mu za mnohé.

Martin: Myslím, že ve Slezsku panuje docela specifická mentalita, která mě

baví. Lidé jsou tam velmi rázní a zdravě sebevědomí, i proto se prosazují v nejrozdílnějších branžích.

Myslíte, že se to nějak projevilo i na tamních hudebnících?

Ewa: Někdo ze srandy říká, že za to můžou ocelárny, lidé tam mají zocelené hlasivky! Pochází odtamtud třeba ještě kapely Kryštof, Mirai a Lake Malawi nebo Tomáš Klus a Jaromír Nohavica.

Píšete písně v češtině i polštině, zároveň v obou zemích

koncertujete a sbíráte úspěchy. Není někdy stresující profilovat se na této úrovni současně v rámci dvou různých komunit?

Ewa: To je pro mě v současnosti největší oříšek. Když v češtině napíšeme písničku, se kterou jsem vážně spokojená, vzápětí si dávám novou výzvu, aby vznikla i v druhém jazyce. Někdy mi to bere šanci mít z ní rovnou radost, poněvadž vidím, kolik práce mě na ní ještě čeká.

Martin: Došlo nám, že když text funguje v jedné zemi, neznamená to, že písničku stejně přijmou i v té druhé. Teď už to nechceme zbytečně lámat přes koleno.

Ewa: Přesně, rozhodla jsem se, že když

Mám ráda, když zpěvačka občas něco zarapuje, třeba jako Lizzo. Na rapu se mi líbí, že při něm jde sdělit hodně věcí a doslova se vymluvit.

něco nebude fungovat, prostě tam písničku v tom jazyce nedám.

V čem se vlastně nejvíc liší český a polský mainstream?

Martin: Řekl bych, že v Polsku do mainstreamu víc promlouvají i alternativní žánry a underground. Jedním z nejpopulárnějších mladých zpěváků současnosti je tam Dawid Podsiadło, který rozhodně nedělá prvoplánovou rádiovou hudbu. Myslím, že se tam pop vnímá víc světově a v širším měřítku.

Ewa: V Polsku se navíc neprodávají lístky tak moc jako u nás. Víc se rozděluje na kapely, které hrají open air, k nimž patříme i my, a ty klubovější, které nevidíte na všech městských slavnostech. U nás si velký hudebník může dovolit zahrát na venkovním festivalu a pak uspořádat klubové turné, kam lidé stejně přijdou. Druhou vlnou tamního mainstreamu je rozhodně rap.

Myslím, že ve Slezsku panuje docela specifická mentalita, která mě baví. Lidé jsou tam velmi rázní a zdravě sebevědomí, i proto se prosazují v nejrůznějších branžích.

Polskou i českou rapovou scénu na jaře ovládl fenomén #hot16challenge2. I vy jste do výzvy přispěla vlastním trackem v polštině. Bavilo vás pro změnu rapovat?

Ewa: Mám ráda, když zpěvačka občas něco zarapuje, třeba jako Lizzo. Na rapu se mi líbí, že při něm jde sdělit hodně věcí a doslova se vymluvit. U popu jsou to většinou čtyři až osm veršů na sloku, do kterých musíte promítnout emoci. A já jsem většinou plná myšlenek, mezitím si ráda někam odskočím pro fórek. Ale dneska už jde do popu promítat různé jiné žánrové vlivy.

Je pro hudebníci vašeho formátu vůbec možné otočit o 180 stupňů a vydat se úplně jiným uměleckým směrem?

Ewa: Vždycky máte na výběr, jen je potřeba počítat s následky svých rozhodnutí. Je potřeba si to asi dobře rozmyslet, myslím, že je fajn být pro posluchače nějakým způsobem konzistentní, uchopitelný, ale zároveň ho nenudit. Nikdy jsem tak drastickou změnu nezkoušela, takže nejsem schopná říct. Ale ráda si odskočím k jednorázovým projektům, jako jsou rapová challenge nebo třeba vydání mých singlů v popjazzové úpravě. To mě moc bavilo i naživo – klavír, kontrabas, vokalistky

a k tomu všemu Roman Vícha na bicí. Teď jsem třeba taky natáčela s B-Side Bandem na jejich desku, která představí folkové písničky ve swingovém stylu. Zpívám tam jednu svou skladbu a jeden duet. Ve swingu jsem se cítila skvěle, baví mě takhle flirtovat s různými hudebními styly, ale ne do míry, že bych se najednou rozhodla dělat jenom swing.

Proč ne?

Ewa: Svou kariéru vidím jako strom. Pop a melodičnost jsou jeho kmen,

ze kterého vede mnoho větvíček, po nichž občas vyšplhám a pak se zas vrátím zpátky. Takhle tvořím korunu stromu, která je bohatá a mám díky ní spoustu nových zkušeností a inspirací. Ale všechno se stále točí hlavně okolo kmenu, tedy popové hudby. Já mám pop ráda, vyrostla jsem na něm a věřím tomu, že se dá dělat dobře a poctivě.

Měli jste ihned po napsání některé písňe pocit, že právě vznikl hit, ačkoliv ho ještě nikdo neslyšel?

→

Martin: Stalo se nám to s jednou písničkou, kterou jsme ale nenapsali. Když mi Ewa poprvé pouštěla Dobré ráno, milá od „nějakého“ Stycky, který chtěl, aby to s ním nazpívala, tak jsem hned věděl, že se jedná o výjimečnou věc.

Ewa: Já zas jednu napsala docela geniální song! Akorát jsem za pár dnů zjistila, že je to Let It Be od The Beatles... Ale vážně, stalo se nám to, myslím, i spolu, šlo o písničku, která měla hook, easy melodii i chytlavý text. Říkala jsem si: „Tak jestli tohle nebude Evropa 2 mydlit, tak už neví!“ A žádný hit deseti-letí z toho nakonec nebyl ani v Česku, ani v Polsku. Prostě je důležité dělat to, co ve vás dobře rezonuje, co vás baví a hlavně co je autentické. Asi jsem tenkrát chtěla moc znít jako „to, co se teď hraje“. Je potřeba se od toho oprostit.

Jak moc se liší vaše přístupy k tvůrčímu procesu?

Martin: Líbí se nám stejné věci, máme stejný pohled na život, ale přitom úplně jiný přístup ke tvoreni.

Ewa: Martin ví, co i jak chce říct, a je schopný si to sám pohlídat. Já naopak potřebuji trochu usměrňovat, mám tendenci obsáhnout milion myšlenek do jedné popové písně.

Martin: Já to usměrňování taky potřebuji, ale jsem radši, když mám něco napsané a Ewa k tomu pak řekne své připomínky a podněty, než aby mě usměrňovala přímo v průběhu tvůrčího procesu.

Ewa: Lišíme se taky v tom, že Martin se většinou ponoří do sebe, potřebuje k psaní samotu a klid. Já zas potřebuji kumpána, jsem zvyklá pracovat i na writing campech, dokážu se obklopit tvůrci z druhé strany zeměkoule a otevřít se před nimi. Je to zajímavé. A taky Martin pouští dema, až když jsou nějakým způsobem detailněji nahozená, já za ním přicupitám s každou větou či melodií, která mně přijde fajn. Tyhle kreativní procesy jsou ale hrozně individuální.

Přesto pro mnoho hudebníků představuje tvoreni jistou formu sebeterapie. Vzpomínáte, u jaké písničky jste se doslova vypsalí z nepříjemných zkušeností a emocí?

Ewa: Myslím, že pro většinu muzikantů to tak funguje. U nás určitě taky. Mně ale někdy přijde paradoxně těžší zpívat o veselých emocích. Napsat dobrou pozitivní píseň považuji za stejně těžké jako natočit dobrou komedii. Opěvování štěstí má totiž tendenci znít banálně.

Martin: Já mám písničky, které jsou celé o nějaké konkrétní události nebo problému. V jiných případech jde třeba jen o fragmenty a jednotlivé fráze, které si spojuji s něčím konkrétním a osobním, i když je zbytek písničky zdánlivě o něčem jiném. Napsal jsem třeba skladbu Deset let, která je o desátém výročí úmrtí mé blízké osoby. I na mé připravované desce se objeví písnička To všechno z lásky, ke které mě inspiroval stejnojmenný dokument o domácím násilí, v němž se objevila ta samá osoba. Takže vlastně ano, mně osobně tvorba hodně pomáhá jako forma sebeterapie.

Jaký příběh předchází vaše autorské album, na kterém právě pracujete?

Martin: Píšu písničky a mám nápady, ale necítím se na to, abych je sám prezentoval jako zpěvák. Nejsem frontman. Nakonec jsme společně s Ewou došli ke konceptu, že by každou z písní zpíval někdo jiný. Někdy vznikají alba jednoho zpěváka, na kterých se podílí deset autorů. Tohle bude naopak deska jednoho autora třeba s deseti různými zpěváky a zpěvačkami.

Ewa: Je to čistě Martinův projekt. Já jen občas řeknu svůj názor, když se mě zeptá.

Půjde i navzdory hostujícím zpěvákům stále o vaši osobní zpověď?

Martin: Písničky jsem nepsal na míru konkrétním zpěvákům, jde spíš o mé osobní pocity. Takže vlastně musím přesvědčit jiné umělce, aby byli ochotní zazpívat mé texty a propůjčit jim svůj hlas. Když do toho půjdou, chci, aby se s písní dokázali ztotožnit a cítili se u ní dobře.

Ewa: Martin se mnou hraje přes deset let a společně s Filipem Sázavským, se kterým má kapelu Málem Králem, autorsky stojí za spoustou mých písniček.

Ewa Farna - 10 let na scéně, Forum Karlín foto: archiv Ewy Farne

Mám pocit, že třeba před deseti lety chtěla většina kapel zpívat anglicky. Kdo zpíval česky, byl trapnej.

Namátkou třeba Málo se známe, Na ostří nože, Leporelo nebo Vánoce na míru. Martin není úplně typ, který umí rozjet velké selfpromo, takže to řeknu já! Vážně, myslím, že tento projekt bude hrozně hezký. Je za ním čistá hudba, není to kalkul ani touha po slávě. Vidím, jak to doma vzniká, a přála bych sobě i jemu, aby to klaplo.

Takže vlastně vznikne album plné kolaborací.

Martin: Přesně tak, tahle cesta mi připadá úplně ideální. Věřím, že jiní zpěváci můžou ty písničky posunout mnohem dál, než kdybych se o to snažil sám.

Ewa: Na Martinovi oceňuji, že za sebe nechává promlouvat čistě svou tvorbu. Je to stejné jako v případě někoho, kdo napíše knihu, scénář nebo divadelní hru. Zkrátka prezentuje své dílo, ale není nutně tím hlavním interpretem, když ví, že by v tom nebyl stoprocentní. Navíc mám pocit, že jeho charakteru je tahle poloha nejvíce přirozenější.

Myslím, že digitální poslechové platformy obecně nahrávají tomu, že si hudebníci navzájem víc hostují ve skladbách. Co považujete za nejpozitivnější proměny tuzemského mainstreamu v poslední době?

Martin: Mám pocit, že třeba před deseti lety chtěla většina kapel zpívat anglicky. Kdo zpíval česky, byl trapnej. Dneska je čeština v hudbě zase cool. Osobně mám v rámci popu moc rád hudbu, kterou teď dělají Mirai nebo David Stypka.

Co považujete za hlavní výhody a krásy českého jazyka, když dojde na psaní textů?

Ewa: Pro mě je to obrovská výzva. Čeština snad jako jedna z mála na světě má důraz na první slabiku, s tím se docela těžko operuje, když třeba chcete napsat tanečnější soulovou věc, aniž by zněla jako polka. A pozor, to já proti Polkám nic nemám, ha! No, mám ráda třeba právě hru se slovy nebo humor. Ovšem ne ve formě úplného „srandasongu“. Spíš když tam cítím nadhled a když se mi u poslechu zvednou koutky.

Martin: Výhodou je, že když český posluchač slyší v rádiu píseň zpívanou

Ž E N A

M Á M A

Š É F K A

česky, tak se s ní dle mého názoru snáz ztotožní. I když někdo mluví velmi dobře anglicky, tak stěží napodobí ten cit jako v mateřském jazyce.

Ewa: Vybrala jsem si už na začátku zpívání v češtině i polštině místo angličtiny právě kvůli té výzvě. Ono totiž když se to opravdu povede, máte šanci slova ukotvit daleko hlouběji v srdcích a paměti posluchačů. A to je pak velká radost!

Kult těla patří i nadále mezi velká témata a lidé stále řeší, jak a proč kdo vypadá...

Určitě se v posledních letech posunula i tolerance u mnoha společenských témat od sexuality po náboženství. Vnímáte to tak i v rámci body shamingu, o kterém jste zpívala v písni Boky jako skříň?

Ewa: Určitě, myslím, že je dnes naprosto normální, aby se žena ukázala na Instagramu a nemusela se zbytečně bát nebo stydět. Kdysi normy lámala Adele nebo, dejme tomu, já v rámci Česka. Ale dnes už je naštěstí mnoho zpěvaček, které nevypadají úplně modelkovsky. Je daleko běžnější vypadat, jak chcete.

Martin: Dřív existovaly stereotypy, že umělkyně musí vypadat takhle a takhle. Nyní už jsou ledy tak prolomené, že můžete být prakticky kýmkoliv, hlavně být prostě jiný než ten, kdo zrovna na scéně frčí nejvíc.

Ewa: Na druhou stranu, možná je to pořád jen naše bublina. Kult těla patří i nadále mezi velká témata a lidé stále řeší, jak a proč kdo vypadá...

Když už jsme u populární kultury, ovlivňují vás při tvorbě zásadně například filmy, literatura nebo výtvarné umění?

Martin: Rád čtu poezii. Nedělám to sice často, ale když už na to přijde, tak mě to většinou k něčemu inspiruje. Dá se

říct, že inspirace je všude kolem, často tě zdánlivě obyčejný rozhovor s kamarádem může navést k nějakému textu.

Ewa: Martin navíc pochází z umělecky založené rodiny, třeba jeho děda je známý grafik. Já zase pořád poslouchám nějaké podcasty, rozhovory nebo TED Talks. Mně to nějak pomáhá dostávat se víc k sobě, lépe pojmenovávat své pocity a tím se často dostanu k tématům, o kterých chci zpívat. To považuju za úplně nejpodstatnější – mít co říct a říct to autenticky, ale zároveň srozumitelně. Aby se ten pocit přirozeně přenesl i na posluchače. Sama totiž nemám moc ráda, když je něco libozvučné, ale zabo-ha nemám tuchy, co tím chtěl básník říci.

Jak se vám daří pojmenovávat pocity na vaší připravované nové desce?

Ewa: Docela dobře! Já už se jí nemůžu dočkat. Doba nasvědčuje tomu, že hudebníci staví primárně na singlech, kterých jsem za posledních pět let vydala snad třináct. Proto jsem se necítila pod tlakem, že musím rychle přijít s novou deskou. Ale teď už ji opravdu chci. Jednak už je to dlouho, ale zároveň se nemůžu dočkat velké dávky nového repertoáru naživo. Pomůže mi to být tam ještě víc přítomná, ne pořád odlétat obsahem do minulosti. A v neposlední řadě se stihlo stát hodně věcí. Z tolika nových emocí mám velkou potřebu se vyzpívat.

Rozumím. Povedete svého syna Artura odmala k hudbě, nebo jde o něco, co by si měl rozhodnout sám?

Martin: Určitě sám. Budeme šťastní, když se rozhodne pro cokoliv, co ho bude činit šťastným. Nepotřebujeme si skrze něj plnit své nesplněné sny. Oba obdivujeme kohokoliv, kdo dělá prakticky cokoliv dobře, a hlavně s nadšením. Když bude Artur třeba šťastný pekař, budeme šťastní i my. Ale uvidíme, zatím je mu jen rok.

Co pro vás znamená duševní vlastnictví?

Martin: Myslím, že na tom spojení je krásné to, že člověku, kterému patří, ho nemůže nikdo vzít. Žádný jiný člověk, žádný režim. Prostě je to jeho součástí a dílo a bude s ním navždy spojeno.

Jakou hudbu doma poslouchají Martin a Ewa?

„Často si oblíbíme nějakou desku, kterou pak doma rotujeme dokola. Ale zároveň máme kamarády, kteří poslouchají hudbu daleko víc než my. Máme totiž moc rádi ticho,“ usmívá se Ewa Farna, jako by odkazovala na svůj song Ticho z roku 2007. S Martinem si ale v poslední době pouští například Jamese Baye, Lizzo nebo Johna Mayera. Před časem společně vyrazili na koncert Dawida Podsiadły, prvního polského hudebníka, který vyprodal Národní stadion ve Varšavě s kapacitou čtyřicet tisíc lidí. K polské muzice napříč žánry se pár vrací často, boduje u něj třeba mladá zpěvačka Sanah nebo raper Quebonafide a jeho letošní deska Romantic Psycho.

Ewa: Je jen spekulativní, jak se s ním nakládá. Vlastník něčeho hmatatelného může třeba prohlásit, že mu někdo majetek ukradl, a je to nesporné. Tady funguje trochu dvojitý metr, v duševním vlastnictví je to, myslím, složitější. Je ale nádherné, že ve své podstatě kultura a duševní vlastnictví definují nás jako lidstvo. Jsou tím, co nás odlišuje od zvířat. Měli bychom o to dbát s náležitou péčí. ☒

Ivan Hlas

„V pauzách už jsem vycvičený“

Před půldruhým rokem si skladatel, textař a zpěvák Ivan Hlas (66) musel dát ze zdravotních důvodů delší klidové období a letos mu je koronavirus nečekaně opět dopřál. Mezidobí však pro něj jako muzikanta bylo rušné a zábavné. Třeba i proto, že si připomněl skoro třicet let starou hudbu k filmu Šakalí léta, a to dost neobvyklým způsobem.

Foto: Ája Dvořáčková

Když loni uvedl Mezinárodní festival filmové hudby a multimédií Soundtrack Poděbrady koncertní provedení filmu Šakalí léta spojené s velkoformátovou projekcí, byl jsi mezi muzikanty, kteří se ho zúčastnili. Jak jsi to prožíval?

V poděbradském parku postavili stan asi pro dva tisíce lidí. Celá produkce toho představení byla technicky tak náročná, že jsem si nejdřív ani neuměl představit, že se všechno perfektně podaří. Při projekci filmu tam muzikanti a zpěváci sedí a čekají na okamžik, kdy zvuk z filmu nahradí oni. Po konci písničky zase nastoupí film. Koukat na plátno jsme přitom měli striktně zakázáno, jenom nám do sluchátek na uších řekli, že za dvacet vteřin začínáme. A potom ťuk, ťuk, ťuk... A tref se.

Kolik proběhlo zkoušek?

Jen tři. Bylo to opravdu ostré, ale zároveň úžasná práce, protože se podařilo sehnat skoro všechny základní

Bylo to opravdu ostré, ale zároveň úžasná práce, protože se podařilo sehnat skoro všechny základní protagonisty, kteří ve filmu tehdy před 27 lety hráli, jen Anna K. se omluvila.

protagonisty, kteří ve filmu tehdy před 27 lety hráli, jen Anna K. se omluvila. Ale přijel Kšanda neboli Honza Semotán, dnes už postarší chaplík plný energie.

Na toho jsem se hodně těšil. Pepa Pilař nemohl chybět, i ve svém věku pořád skvělý. Má hlas jak sedmnáctiletý. Káťa Svobodová dala Sladkých patnáct, jako by je zrovna oslavila. Dorazil i Honza Kalousek a Martin Dejdar. Skvělá kapela. A všichni výborní. Zato já jsem měl problém, protože dřív jsem frázoval úplně jinak než dnes. Až když jsem si všiml, že se lidi v publiku začali hýbat, že se baví, všechno ze mě spadlo a měl jsem obrovskou radost. Byla to pro mě hodně zajímavá zkušenost – stará a zároveň úplně nová.

Muzikál Šakalí léta je vděčným tématem i pro divadelní zpracování, naposled měl premiéru loni v březnu v Divadle Na Fidlovačce, letos je opět na programu. Splnil tvoje očekávání?

Byl jsem už na premiéře, a rád. Je to příjemné, protože herci i muzikanti většinou říkají, že dělat ten muzikál je baví,

Foto: Markéta Kolínská

Asi to byla šťastná náhoda, která se povede jen jednou za čas. Nebo taky jednou za život.

a já mohu jen souhlasit, protože mám stejnou zkušenost. Tehdy ohromně bavil i nás, vznikala tak nějak zázračně snadno. Asi to byla šťastná náhoda, která se povede jen jednou za čas. Nebo taky jednou za život. Na Fidlovačce mě teď zaujalo celkově divočejší hudební pojetí, o které se postarali pankáči Green Monsters. Dali té muzice zase jiného ducha, což je dobře. Rokenroly měli hodně

dobré, zato Pod oknem jsem moc nepoznal, tam hodně zapracovala básnická licence... Kdysi v Ostravě místní aranžér pojal Na kolena čistě jazzově, a taky to bylo fajn.

A k tomu ještě přidejme nedávnou podobu téhle písně ve velmi důstojném, filharmonickém duchu.

Za to může Janek Ledecký. Hostoval jsem na pěti jeho koncertech s doprovodem filharmonického orchestru. Byl jsem rád, že si na mě Janek vzpomněl, ale když mi řekl, co všechno hodlá s tou filharmonií provádět a že ode mě chce do programu Malagelo, Na kolena a Havrany, řekl jsem si ajajaj, tak to nevím. Zrovna ty nejprofláklejší věci, které považuju spíš za zábavu! No, řekněme, že Havrani snad jsou nějakým mezistupněm k výraznější tvorbě, ale ty dvě ostatní písničky? Pak mě přesvědčilo, že Hanz Sedlář, mladý

kluk z Jankovy kapely, bubeník a skladatel, odvedl výbornou práci, když je upravil pro velký orchestr. Ten můj kraťounký „vlez“ přinesl do celého představení přesně tu nadsázku, která se tam hodila. A i když jsme těch pět koncertů jeli se čtyřmi různými orchestry, všechno dopadlo dobře. Bavilo mě, když jsem mohl pozorovat jejich rozdílný přístup, i když měly stejné noty i obsazení. Každé to těleso třeba pracovalo jinak s dynamikou. Nejznatelněji v případě jemnějších Havranů, kteří byli zařazeni jako moje prostřední skladba. Říkal jsem si, tak tohle téma by pro mě bylo to pravé v příštím životě, tomu bych se věnoval.

Na jaře i nyní kvůli koronavirovým omezením odpadla řada akcí. Která tě mrzí nejvíc?

Samozřejmě všechny koncerty, které odpadly, ale je taky škoda, že byla

zrušena vyprodaná derniéra představení Bedřich Smetana: The Greatest Hits na scéně Divadla ABC. Podílel jsem se na něm jako spoluautor hudby a také jsem v něm účinkoval, spíš jako muzikant než herec. Nikdo z nás nečekal, že se bude hrát osm let, to už je kus života. Tak jsme po posledním představení chystali opravdu velkolepý mejdan na rozloučenou. Těšili jsme se, celá parta. No, co naděláš, bylo to smutný, když nic.

Jak ses v té době jarní nucené nečinnosti cítil?

V pauzách už jsem vycvičený, ale neznám, když je kolem mě ta všeobecná nejistota, kdy nikdo neví, co bude dál. Ta mi vadí asi ze všeho nejvíc. Ale nechci si stěžovat, s Triem, které spolu se mnou tvoří Olin Nejezchleba a Norbi Kovács, jsme začali hrát už koncem května, protože menší kluby otvíraly dřív. To je velká výhoda našeho žánru, který se stal opět menšinovým, a jsem na to hrdý. Stačí nám jedno auto, a já navíc rád řídím. A všichni tři se shodneme, že se úplně stejně těšíme na vystoupení ve velké hale, v klubu nebo někde v hospodě. To hraní v hospodách mimochodem pořád miluju.

Skládal jsi nové písničky?

U mě na jaře hrozilo velké nebezpečí, že propadnu lenošeni. To je plíživá, ale nebezpečná záležitost, protože já propadám lenošeni docela rád. Neměl jsem ani chuť něco psát, za tu dobu jsem udělal jen dvě nové písničky. Pečlivě jsem se snažil vyvarovat toho, aby v nich bylo něco konkrétního o té době, o rouškách a podobně, ale i tak tam proklouzlo, že „venku maj maškary bál, stejně už nemůžem dál...“.

To se ale rychle změnilo, když jste zase vyrazili hrát...

Rozhodně, těšil jsem se na to. Nevadí mi vracet se domů ve tři v noci, naše republika není tak veliká, abych to do rána nezvládl, po koncertě stejně nejde jít hned spát. Sice odpadají ty mejdany, kdy se člověk zase našel až tak po týdnu, ale zjistil jsem, že se změnila doba a dnes to tak nedělají ani mladí. Já pamatuju, že než se někde na Moravě všechno důležité probíralo a vypovídalo, uběhlo pár dní bez

povšimnutí úplně snadno. Někdy se mi po těch časech stýská, po těch toulkách. Sice bych mohl nějakou podniknout, asi by to nikomu nevadilo, ale už mě to tolik neláká. Hodně věcí se mění, ještě že ta muzika zůstává. A v ní se dá toulat pořád.

To je pravda, třeba tvůj text Země vzdálená pro BSP na muziku Michala Pavlíčka se z rozhlasu ozývá stále velmi často i dnes, přestože má skoro tři křížky na krku.

To je asi opravdu nejhranější z písniček, které jsem textoval pro někoho jiného. On tu písničku Michal taky výborně složil a Kamil Střihavka výborně nazpíval. V Česku je ale už dlouho taková móda, nezmiňovat textaře, což se často

děje i v tomto případě. Přitom celá ta písnička existuje pod názvem, který jí dal právě on.

Textaři u nás podle tebe nejsou docenění?

Každopádně. Napsat v češtině text do moderní hudby není nic lehkého, to ví každý, kdo to jednou zkusil. Fakt je, že se mi vždycky líp píše pro lidi, které znám, protože se spousta věcí může upravit dodatečně na přání a je větší pravděpodobnost, že se na všem dohodneme. Když píšu pro ostatní, cítím mnohem větší zodpovědnost, víc se mořím s každým detailem, ale pak stejně někdy slyším výtku, že pro sebe stejně píšu schválně líp. A přitom právě to je pravda hodně vzdálená... ☒

Foto: Markéta Kolínská

Pohled

Foto: archiv Šimona Kotka

Zakulisí

Žádný štědrý stát nám nebude tahat trn z paty

V seriálu rozhovorů ze zákulisí českého showbyznysu pokračujeme se Šimonem Kotkem. Ten vystudoval hudební management na JAMU v Brně, v rámci studia se podíval i na stáž do Finska. Pracoval pro agenturu Joe's Garage a nyní s vlastní firmou 100PROMotion zastupuje Bratry Ebeny, Vladimíra Mišíka, Prague Cello Quartet, kapelu Terne Čhave a řadu dalších.

TEXT: VÁCLAV HNÁTEK

Na rozdíl od mnohých kolegů z branže máte vystudovaný hudební management. Máte díky tomu nějakou výhodu?

Myslím, že všechna studia přinášejí do profesního života kromě samotného vzdělání a znalostí zásadní výhodu – a to jsou kontakty lidí ze stejného oboru, ze stejné fakulty a školy. Na ty je možné v budoucnu navazovat. Mezi mými spolužáky byl například Vilém Spilka, vynikající kytarista a zároveň významný promotér, který stojí za JazzFestBrno nebo se podílí na festivalu Struny podzimu a dalších akcích. Ale nemyslete si, i moje začátky byly přesně podle modelu „hrál jsem v kapele a někdo ty koncerty zařizovat musel...“.

Co se vlastně v rámci takového studia učí? Jaké tam jsou specifické předměty?

Když jsme začínali na JAMU, byli jsme, tuším, teprve druhý nebo třetí ročník. Pro akademii to byl nový obor, a tak se postupně formoval. Vyzkoušeli jsme si tedy předměty typu dějiny hudby nebo obligátní klavír. Z těch manažerských

Je potřeba si uvědomit, že pravidla, jak uspořádat úspěšný koncert, která platila mnoho let, v tuto chvíli vůbec neplatí.

dovedností to byly ekonomika, účetnictví, právo a podobně. Dnes jsou ty obory mnohem dál. A také už je v Česku víc odborníků, a tak je možné jít mnohem hlouběji v autorském právu nebo marketingu.

V posledních měsících zažíváme nejen na kulturním trhu bezprecedentní situaci. Dá se z koronavirové krize pro muzikanty vytěžit něco pozitivního?

Hudebníci, promotéři a všechny související obory jako zvukaři, technici, dopravci, manažeři a další zažívají velmi nejistou dobu. Nutí nás to hledat nové cesty pro umění, být hodně kreativní. Zároveň je potřeba řešit i otázku živobytí, rozprostřít příjmy ve více zdrojů. Bohužel to ve finále může nejvíc odnést právě umění, protože na umění se člověk musí soustředit naplno. Teprve pak vznikají výjimečná díla. Když umělci začnou celou svou bytostí řešit jen živobytí, přijdeme jako společnost o celé umění. Je to doba hledání cest a zároveň rovnováhy, aby člověk neztratil ze zřetele svůj cíl. Řeknu-li to pateticky, tak své poslání.

A jak pandemie promění hudební scénu z pohledu promotérů?

U promotérů asi platí to samé jako u umělců. Jsme v tomto na jedné lodi. Hledáme nové cesty, aby umění a ti, kdo ho dělají, mohli žít. Je potřeba si uvědomit, že pravidla, jak uspořádat úspěšný koncert, která platila mnoho let, v tuto chvíli vůbec neplatí. A vlastně se mění s každým novým nařízením. Je to velmi

vysilující a obávám se, že mnoho tradičních kulturních míst zanikne. Jen stále doufám, že se objeví nové způsoby, jak kulturu provozovat.

V létě si vysloužila pozornost demonstrace „bedňáků“, kteří rozhodnutím vlády přišli o práci. V rozhovoru pro MF Dnes říkáte, že vy a vaše parta techniků a zvukařů jste během krize pomáhali stavět střechy a bourat stodoly. Měl tuhle možnost každý, nebo to prostě není tak jednoduché?

My jsme během prvních měsíců krize různě pomáhali kamarádům – dělali jsme stavební práce a vlastně cokoliv. Nebylo to o nějakých zakázkách, ale vyzkoušeli jsme si, že jako tým můžeme fungovat i v jiných oborech a v případě dlouhotrvající krize můžeme dělat i něco jiného než jen servis pro koncerty. Ale není to tak snadné. Jednak je problém v tom, že se odborní technici můžou

rozprchnout do jiných oborů, a pak už je neseženete. I proto jsem se snažil naši partu udržet pohromadě. Druhá otázka je, zda krize nebude ještě širší, nebudou postižené další sektory a práce pak nebude ani v jiných oborech. To se ukáže.

A samozřejmě technická profese je něco jiného než umělecká. Když jste muzikant, tak nemůžete dělat deset hodin na stavbě. Muzikant musí pro udržení svého umění taky denně cvičit a nemůže si odrovnat šlachy na ruku těžkou manuální prací.

Jestli se nepletu, tak pro hudebníky se 100PROmotion dokážete zajistit full service od domlouvání koncertů přes vydávání desek až po správu Facebooku. Která z těch činností je nejtěžší? Nebo možná ještě lépe řečeno – nejnevěděčnejší?

Každá z těch činností má svá úskalí – takže těžké můžou být všechny. Jinak určitě nejtěžší jsou zvukařské bedny. (smích)

Jiné požadavky asi bude mít Vladimír Mišík, jiné Prague Cello Quartet a jiné Terne Čhave. Dá se rozdíl v práci s tak různými hudebníky nějak popsat?

To je obsáhlé téma, ale spíš z hlediska technického. Musím říct, že spolupracuji s muzikanty, kteří jsou velmi skromní a ani hvězdy nemají „hvězdné“ manýry. Dělán s hudebníky, kteří dělají hudbu pro dobrý pocit, který jim muzika dává, a ne pro uspokojování svého ega.

Kromě hudebního manažera jste taky bubeník. Hrajete teď někde aktivně?

Ano, hudebník nadšenec, koníčkář. Občas si zahrajeme s akustickou kapelou Tři v triku.

Už jsme řešili, jak výhodné je studium hudebního managementu. Jak moc se hodí, když je promotér nebo manažer také sám muzikant?

Křest desky Vladimíra Mišíka, foto: archiv Šimona Kotka

Myslím, že je výhoda, když rozumíte, o čem že si ti muzikanti povídají. Nebo v krajním případě můžete za někoho zaskočít.

Měl jste nebo máte taky autorské ambice?

To bych na stránky tohoto magazínu raději ani netahal. Pár mladických pokusů tam bylo, ale pak jsem usoudil, že bude lepší, když ty ambice opustím a přenechám skutečným autorům.

Rock jste studijně strávil ve Finsku. Co vám to dalo? A v čem je tamní scéna jiná než ta naše?

Ve Finsku to bylo skvělé. Sibelius Academy v Helsinkách měla už v té době větší zkušenosti s výukou hudebního managementu. Nahlíželi na to velmi ze široka a v souvislostech. Obdivo-

Ve Finsku to bylo skvělé. Sibelius Academy v Helsinkách měla už v té době větší zkušenosti s výukou hudebního managementu.

val jsem jejich jazzové oddělení. Jak ti studenti uměli hrát – to byla paráda. A pak jsem byl nadšený z finské podpory exportu jejich muziky. Velmi v té době podporovali folklorní hudbu, její studium a vývoz za hranice. Však v té době k nám často jezdila kapela vyrůstající z finské folklorní muziky – skupina Värttinä. S jejich tehdejší kytaristou jsem chodil do školy.

Je něco, čím se můžou tuzemští muzikanti a jejich managementy v zahraničí inspirovat?

Já myslím, že učit se určitě jde navzájem od kohokoliv. Je potřeba si všimnout věcí,

Předání zlaté desky za album Čas holin Bratrům Ebenům, foto: archiv Šimona Kotka

vnímat. Nenasadit si klapky na oči a hnát se kupředu bez ohledu na cokoli. Spíš být otevřený. Obecně si myslím, že ta otevřenost je něco, co se můžeme stále učit. Přijde mi, že v zahraničí (a myslím spíš tom západním) jsou lidé celkově otevřenější novým věcem a sobě navzájem.

A naopak – je něco, co by se mohli v cizině učit od nás?

Máme nádherné umělecké historické podhoubí. Myslím, že máme na co navazovat a to můžeme i předávat dál.

Je nějaká šance, že česká kapela opravdu ve velkém prorazí v zahraničí? Mnozí o tom snili či sní, leckomu se to povedlo do jisté míry, ale zatím snad žádný muzikant z Česka se nestal skutečnou mezinárodní hvězdou...

Ono je otázka, co myslíte pojmem

„skutečná mezinárodní hvězda“. Je mnoho českých hudebníků, kteří jsou hvězdami ve svém oboru – Radek Baborák, Ondřej Pivec, Iva Bittová a řada dalších. Ale pokud máte na mysli popovou megastar typu Robbieho Williamse, tak k tomu, myslím, nedojde. Nemáme tu českou, výchozí scénu tak velkou a mediálně významnou, že by mohla narušit zaběhlé marketingové cesty velkých vydavatelů.

Co by se – z vašeho pohledu – mělo na domácí hudební scéně zásadně změnit?

Nejhorší je, že stále doufáme, že nám jakýsi štědrý stát pomůže. Musíme si opravdu rychle uvědomit, že nám, čímž myslím celou kulturní scénu včetně publika, v této situaci nikdo tahat trn z paty nebude. A musíme najít sílu začít spolupracovat – promotéři s umělci i publikem. Jen by to chtělo trochu méně těch klacků pod nohama... ☒

Festival – a co dál?

TEXT: JIŘÍ VEJVODA

„Ujasněme si pojmy,“ říkával už před třemi staletími Voltaire. Tak tedy: řeč bude nikoli o jednom, ale o čtyřech festivalech. Pojítkem mezi nimi je skutečnost, že se ve své dramaturgii zabývají klasickou hudbou. Konají se každoročně a kromě města, regionu a státu je dotují především soukromí partneři. Trvají zhruba tři týdny, někdy déle; celkový počet koncertů se pohybuje kolem třiceti. Až do roku 2019 kromě českých dirigentů, sólistů, komorních souborů, symfonických orchestrů či pěveckých sborů přivázely na naše pódia i slavné či „aspoň“ zajímavé hudební hosty ze světa. Vedle toho, co je spojuje, však mezi nimi logicky existuje řada odlišností. Nejen v termínu konání; především v tom, v jakém kulturním, organizačním i finančním zázemí se konají.

Mezinárodní hudební festival Dvořákova Praha, foto: Martin Divíšek, archiv festivalu

Mezinárodní hudební festival Dvořákova Praha, foto: Martin Divíšek, archiv festivalu

Souhrnně nabízí vybrané festivalové kvarteto solidní vhléd do oblasti, kde má výlučné postavení Pražské jaro coby „rodinné stříbro“ státu, ale kde kromě velkých festivalů existuje dosud i překvapivě množství menších, regionálních či lokálních, které se za svou uměleckou úroveň nemusí stydět. Bylo by zajímavé je popsat všechny. Ale soustřeďuji se na ty, s nimiž dlouhodobě spolupracuji, a snad je proto dost dobře znám.

Dvořákova Praha

Podzimní protiváhou Pražskému jaru se stal MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL DVOŘÁKOVA PRAHA. Koná se v září, což má výhodu z hlediska diváckého zájmu. Ti, kteří se v hlavním městě o klasickou hudbu zajímají, si od ní přes léto odpočinuli a s chutí se vrhají do nového víru tónů. Dvořákova Praha je zve do Rudolfiny, ale několik komorních koncertů se rok co rok odehrává rovněž v klášteře svatě Anežky.

Dramaturgie tohoto festivalu, za niž po Marku Vrabčovi zodpovídá intendant Jan Šimon, je obsahově bohatá, ale přehledně členěná do několika celků. Vlajkovou lodí je dílo Antonína Dvořáka, prezentované jak v rovině osvědčených děl typu Novosvětské, tak výlety do zapomenutých koutů skladatelovy tvorby, například uvedením interpretačně náročné opery Král a uhlíř. Komorní řada Dvořákovy Prahy má vždy svého kurátora,

kteří spoluvytváří její náplň a garantuje její úroveň: kromě hvězd české klasiky, jakými jsou Ivo Kahánek, Lukáš Vondráček či Radek Baborák, se kurátorství ujímají i osobnosti ze světa, namátkou Sharon Kam nebo Gil Shaham. Svěbytným projektem Dvořákovy Prahy je podpora mladých interpretů prostřednictvím debutového Dne D a nově převzetím mezinárodní soutěže Concertino Praga, na které spolupracuje s Českým rozhlasem. Rezidenčním orchestrem festivalu je Česká filharmonie.

Dvořákova Praha pořádá Akademie klasické hudby, vedená Robertem

Kolářem, a jejím generálním partnerem je prostřednictvím své Family Foundation podnikatel a filantrop Karel Komárek. Přesto rozpočet festivalu závisí také na prodeji a ceně vstupenek. Ta je poměrně vysoká, ale divákům se za ni nabízí prvotřídní kvalita. A náklady festivalu stoupají: nejen na speciální péči o sólisty, ale i na dopravu a kvalitní ubytování velkých orchestrů ze zahraničí.

Smetanova Litomyšl

Rovněž Bedřich Smetana má v České republice festival zaštitěný svým jménem. V Litomyšli coby skladatelově rodišti se klubal na svět už dávno před druhou světovou válkou, aby se pak o jeho vznik zasloužil další místní rodák, rozporuplný Zdeněk Nejedlý, v roli ministra kultury. Tudiž se po listopadu 1989 mohlo stát, že NÁRODNÍ FESTIVAL SMETANOVA LITOMYŠL převálcují dějiny nové doby. Že k tomu nedošlo, je zásluha tří postav místního kulturního života, jejichž profesionalitě pomáhá nadšení spolupracovníků. Starosta Miroslav Brýdl v 90. letech festival zachránil; Jan Pikna a Vojtěch Stříteský jej dovedně rozvíjejí z pozic ředitele a dramaturga. Cenné je, že všichni z Litomyšle pocházejí; jsou vnímáni jako osobnosti, na které je město hrdé. A za tři desetiletí vyprofilovali Smetanovu Litomyšl na umělecky nepochybnitelnou úroveň.

Národní festival Smetanova Litomyšl, foto: archiv festivalu

Mezinárodní hudební festival Český Krumlov, foto: Libor Sváček, archiv festivalu

Generálním partnerem festivalu je dlouhodobě Česká spořitelna, což tvůrcům programu nabízí možnost, jež mnoha projektům tohoto typu u nás chybí. Tedy plánovat program, naplň koncertů

v předstihu několika let. Přitom je to naprostým axiomem, zárukou kvality, protože ti nejlepší umělci ze světa i od nás mívají diář plný na tři čtyři roky dopředu.

Český Krumlov

Inspirativního prostředí historického města, zapsaného na seznam památek UNESCO, využívá kromě Smetanovy Litomyšle také MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL ČESKÝ KRUMLOV. Rok 2021 mu přináší už třicáté výročí existence, během níž se může spolehnout na skvostné prostředí svých koncertů. Nejen na zámku a v přilehlé zahradě, výjimečně i v barokním divadle; také v Pivovarské zahradě, na terasách nad meandrem Vltavy, na náměstí a dalších místech. Samozřejmě že koncerty pod širým nebem v sobě mají zakódováno riziko v podobě nepříznivého počasí. Zvláště je-li vrtošivé. Například roku 2012 se na zkoušku k symfonické Poutě skladbám skupiny Queen snesla taková bouře, že hudebníci před lijáčkem sotva zachraňovali své nástroje a partitury; večer už byl vlídný, a dokonce slunečný, takže se příchozí rozčilovali, že akce musela být zrušena, protože celý areál byl nasáklý kubíky vody. A do Zámecké jízdárny coby největšího českokrumlovského sálu pod střechou by se zájemci nevešli.

Národní festival Smetanova Litomyšl, foto: archiv festivalu

Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka 2020, Carmina, foto: archiv festivalu

Festivalovým prezidentem je jeho zakladatel Jaromír Boháč. Z pražského pohledu bývá dramaturgii festivalu vytýkáno, že nabízí u nejnavštěvovanějších koncertů líbivou náplň a efektní vystoupení finančně náročných megahvězd typu Dominga, Cury, Flemingové či Chorostovského. Festival je ovšem podstatnou měrou závislý na zájmu turistů a také jeho letitý generální sponzor, pojišťovna Kooperativa, má kvůli svým VIP hostům zájem na příjemně znějícím repertoáru.

Festival Leoše Janáčka

Pod širým nebem se nově zčásti odehrává také MEZINÁRODNÍ HUDEBNÍ FESTIVAL LEOŠE JANÁČKA, donedávna Janáčkův máj. Jakkoli je jeho hlavním sídlem ostravský Dům kultury, který se má v nejbližších letech dočkat famózní dostavby v podobě nového koncertního sálu, pořádá díky nedávné fúzi s festivalem Janáčkovy Hukvaldy také vystoupení v tamní kouzelné oboře. Například letos koncertní provedení slavné Orffovy kantáty Carmina Burana.

Oproti třem výše zmíněným festivalům se ostravský dosud odehrává v odlišných poměrech a souvislostech. Ostrava se sice už dlouho mění z města uhlí na město kultury, ale zájem o klasickou hudbu včetně schopnosti zaplatit vyšší vstupné je limitován kupní silou obyvatelstva. Respektive právě té části, která si v tzv. vyšší kultuře libuje. S tím souvisí i liknavý zájem místních sponzorů, kteří si k MHF Leoše Janáčka zatím nenašli cestu. Zásadní tíha výdajů proto spočívá na městském magistrátu, který naštěstí vede múzický manažer Tomáš Macura. Aní on to ale nemá v Ostravě snadné, pokud chce investovat právě do klasické hudební kultury. Svízelné je to i s místním letištěm, sice hrdě pojmenovaným po Janáčkově, ale tak nevytíženým, že zahraniční účastníci vesměs přilétají přes Katovice.

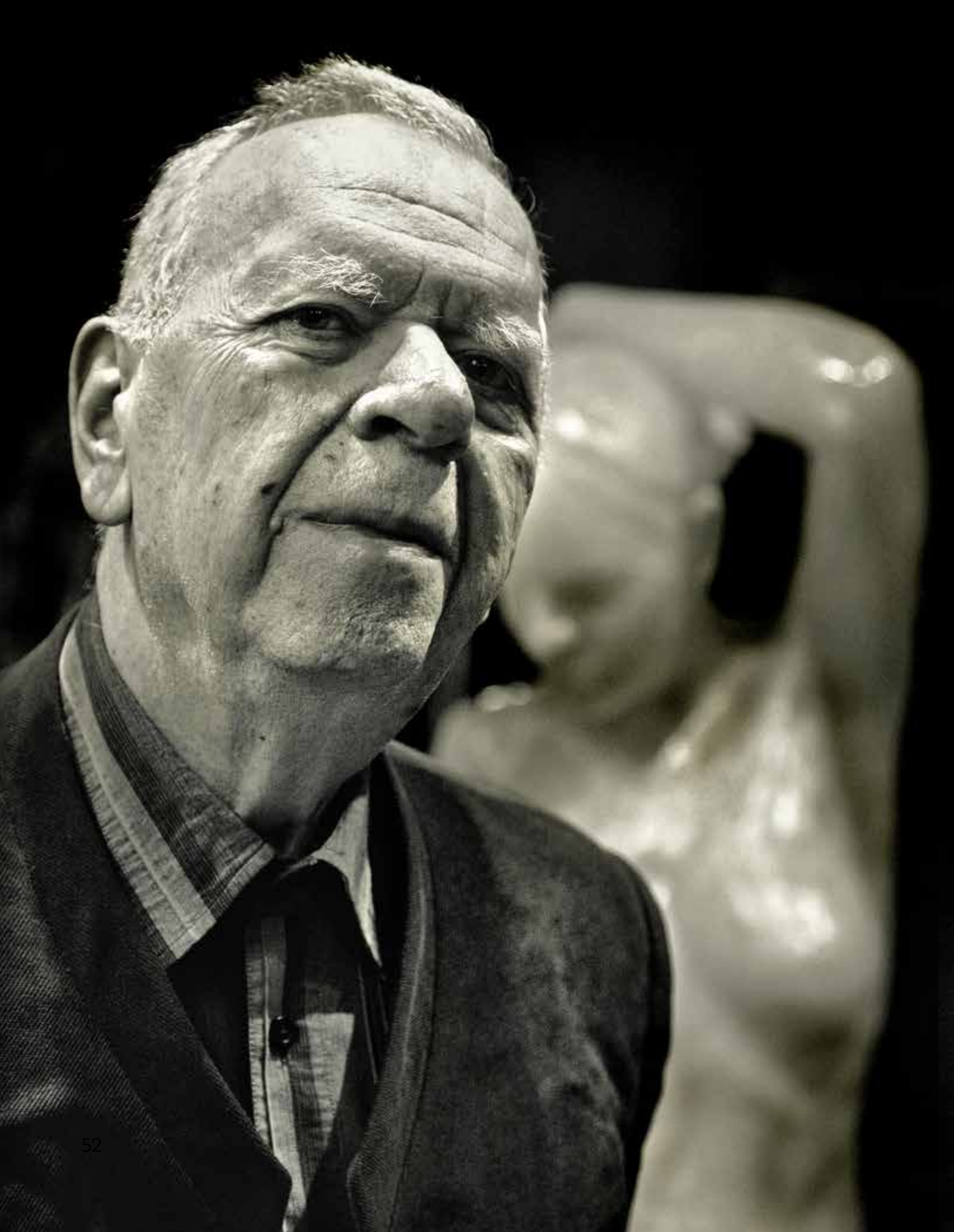
Přesto se festivalovému minitýmu pod vedením ředitele Jaromíra Javůrka a čestného prezidenta Ivana Ženatého daří úspěšně přivážet nejen českou interpretační špičku včetně pěvců Adama Plachetky či Petra Nekorance, ale také objevy ze světa. Třeba i velký symfonický orchestr z jihofrancouzského Toulouse. Rezidenčním orchestrem MHF

Leoše Janáčka je Symfonický orchestr Českého rozhlasu.

Tady by článek končil, pokud by byl napsán v únoru 2020. Z pohledu léta či podzimu téhož roku je ovšem situace odlišná. Tak jako celá tzv. živá kultura v zemi ocitly se i hudební festivaly ve stavu vážného ohrožení. Rok 2020 je pro ně bez nadsázky katastrofou. Buď své akce ruší, nebo přesouvají na pozdější termíny v naději, že se uskuteční v důstojné podobě a snesitelném finančním rámci.

Ďábel je ovšem v detailech. Zahájit prodej podzimních vstupenek v květnu se podobá sázce do loterie. Kolik jich prodát – a jak to bude za pár týdnů? Je nutno držet rozestupy mezi sedadly s tím, že později budou zrušeny? A kolik lidí přijde v rouškách a v obavách o zdraví? Pokud málo, co na to sponzoři, kterým se v jejich vlastním podnikání přestává dařit? Jeví stát skutečný zájem o kulturu, a pokud ano, má na něj finančně?

Mnoho festivalových pořadatelů i partnerů si proto láme hlavu klíčovou otázkou dneška: co dál? ☒

Hudba a poezie jsou prospěšné spolužití

První setkání s Milanem Uhdem bylo bouřlivé. A vlastně pak skoro každé. Aula Filozofické fakulty brněnské Masarykovy univerzity (tehdy UJEP). Podzim 1967 po IV. sjezdu Svazu čs. spisovatelů. Doba už praskala ve švech, vzduch ale ještě páchl blbostí. Ostře si vyměňovali názory s reformním komunistou Jaroslavem Šabatou, pozdějším spoludisidentem. To právě tehdy studenty poprvé napadlo, že cesta dál by snad mohla pokračovat i bez vedoucí úlohy kohokoli. Pak už to znáte: redaktor Hosta do domu, dramatik, spisovatel, scenárista, signatář Charty 77, nezaměstnaný, po listopadu 1989 ministr kultury, po rozdělení republiky první předseda Poslanecké sněmovny a před zvolením Václava Havla z toho titulu dva měsíce vykonavatel vymezených funkcí prezidenta České republiky.

TEXT: JIŘÍ P. KRÍŽ, FOTO: JAKUB JÍRA, DIVADLO HUSA NA PROVÁZKU

Vždycky jsem už na přelomu 60. a 70. let obdivoval šíří vašeho společenského záběru. Ani ve snu mě ale až do převratu nenapadlo, že byste mohl ovlivnit také českou hudbu. Muzikál! Pravda, jeho textovou, ne notovou část. Věděli jsme, že jste jako převážná část generace narozené mezi válkami i menší část té poválečné psali oslavné verše určené budovatelům „lepšího světa“. Vám vyčítají ódu na Klementa Gottwalda. Ale teprve Balada pro banditu musela všechny přivést k důkladnějšímu pátrání po vaší zpěvné a veršotepecké minulosti. I já jsem si vybavil zážitek z juvenilních let – Krále-Vávru. Kdo ho ve Večerním Brně neviděl, nemohl být Brňák.

Tak zaprvé: odhadoval jste mě správně, když jste se zmínil o mé veršotepecké minulosti. Za básníka se nepovažuji. Zvláště vedle takových tvůrců, jakými byli Oldřich Mikulášek nebo Jan Skácel. Měli svůj vnitřní svět. Sáhli kamsi do zvláštních skrýší a objevili osobitý obraz. Já jsem se vtíral do cizího světa, napodoboval. Ale ti dva a Ludvík Kundera mě naučili poezii čist... A zadruhé – začalo to ještě před Vávrou, v Divadle X. To jsem se 27. dubna 1960 vrátil z vojny a 2. května nastoupil do redakce Hosta do domu. Zdeněk Turba Čecháček mě pozval

do iksky na Brechtovo My, bujaré pokolení. Najednou jsem v Brně viděl, co se už v Praze hrálo v Semaforu nebo na Zábradlí: živá poezie v sousedství kabaretu, trocha ironie vedle šansonu. Něco takového „normální“ divadla neuměla. Napsal jsem pět songů pro své pásmo poezie Inzerát na skřivánka, zhudebnil je Petr Skoumal. Další text napsal Radim Vašínka, vzájemně jsme se hecovali, dostali jsme impulzy a chuť, vzniklo i několik brechtovských songů, zase je zhudebnil Skoumal, a bylo z toho pásmo V tornistře maršálskou hůl. Ty songy se pak ztratily. Petr je po letech usilovně hledal, ale marně. V iksce tehdy zpívali Ladislav Frej, Jiří Štědroň a Hana Pražanová, ta zpívala kouzelně Skoumalova Préverta – Jak Seina potkala Paříž. Mé první texty byly sice jen náplastí na bolavé vědomí, že básník nejsem, ale zjistil jsem, že hudba může poezii povýšit, propůjčuje jí další rozměr.

Trochu zbytečná skromnost, myslím. Odtud přece vedla cesta k Baladě pro banditu, k Leoši Janáčkovu nebo k Mariině volbě v Huse a k Naně, Červenému a černému či Divé Báře v Městském divadle Brno. Divadlo X čnělo nad Brnem jak sedmikráska až do

vzniku Husy na provázku. Takže spolupráci s ním stavíte nad Krále-Vávru ve Večerním Brně?

Ne, ale je to důležitá kapitola. Král-Vávra měl být původně jen jakousi montáží z Krále Lávy Karla Havlíčka Borovského. Se songy, skeči. Režisér Evžen Sokolovský se rozhodl přivést do Večerního Brna Ljubu Hermanovou. Jen malý problém se vloudil: svěřil hudbu řediteli Ladislavu Štanclovi. Nevyhnutelná úlitba. V první polovině 60. let ale byla hudba, hlavně díky „sedmi malým formám“ Suchého a Šlitra, už někde jinde. Ale i tak se to povedlo. Říká se, že Král-Vávra byl nejnáročnější satirou Večerního Brna. Ljuba prožila na jihu Moravy jedno z velkých vzepětí. Napsal jsem pak pro ni i recitál z vlastních textů. Pro mě byl Král-Vávra laťkou. Snažil jsem se pak už nikdy v budoucnosti nejt pod ni.

To ale nikdo netušil, že v čase nejtuzší normalizace, v roce 1975, na zapřenou, protože Uhde byl beznadějně zakázán, vzejde z jeho pera „nejlepší český muzikál všech dob“ (Jiří Černý, a já to podepisuji s ním) – Balada pro banditu, na motivy Nikoly Šuhaje loupežníka Ivana Olbrachta. „Eastern“, jak znělo zadání od režiséra Zdeňka Pospíšila z Husy. Pokažený o tři roky později jen filmem Vladimíra Síse a mnohem později „chemickou“ aranží céděčka s disharmonickými transpozicemi například pro změněný hlas Miroslava Donutila. Beznadějně vyprodané CD Čs. rozhlasu Brno s původními aranžemi Miloše Štědrone nahradil Petr Malásek velmi nešťastně...

Pořád jsem o sobě pochyboval a Pospíšil, v nejlepší slova smyslu divadelní blázen, mě musel povzbuzovat. Na premiéru do Procházkovy síně Domu umění jsem nemohl, prozradil bych se jako autor. Směl jsem navštívit až čtrnáctou reprízu. Ohlas mě zaskočil. Vlastně teprve tehdy jsem uvěřil, že snad texty k písním psát umím. A s nimi i dialogy, ohlodaň na kost. Jaképak řeči?! „Jestli mi Eržiku nedáte, vypálím vás!“ Všechno se to krásně prostoupilo s hudbou Miloše Štědrone, na první pohled nerozeznatelnou od lidových harmonií z polonin

karpatského oblouku a židovských gotetů Podkarpatské Rusi.

Mně se Balada pro banditu okamžitě spojila se silou Stínů zapomenutých předků režiséra Sergeje Paradžanova a kameramana Jurije Iljenka, s příběhem huculského Romea a Julie s dominantou satební písně Verbovaja daščička...

Můj vztah k muzikálu není obdivný. Protiví se mně americký muzikál o chlapci, který ke štěstí přišel. Německý je ještě protivnější. O tom žánru jsem však před Baladou neměl potuchu. Miloval jsem Emila Františka Buriana. To byl mág. Jeho Vojnu jsme si pořád přehrávali. Básnické divadlo, jak ho vytvořil, pro mě nikdo nepřekonal. To on může za to, že jsem napsal Baladu pro banditu.

Na premiéru do Procházkovy síně Domu umění jsem nemohl, prozradil bych se jako autor. Směl jsem navštívit až čtrnáctou reprízu. Ohlas mě zaskočil. Vlastně teprve tehdy jsem uvěřil, že snad texty k písním psát umím.

Vaši provázkovskou muzikálovou osu tvoří ještě Leoš aneb Tvá nejvěrnější (režie Vladimír Morávek) o Janáčkově a Mariina volba (Juraj Nvota), biblické podobenství o rebelce podobající se dnešním běženkyním a o jejím neposkrvněném (?) početí.

Hra o Janáčkově utrpěla režiséřskými zásahy a proměnou některých, zejména ženských charakteristik. Kritici to vystihli přesně: hru považují za dobrou, k inscenaci měli výhrady. A u Marie vadilo jiným, že to není žádná svatá, ale současná živá ženská, jako kdyby renesanční madony nebyly krev a mlíko. Nepsal jsem hagiografii, ale příběh o ženě z toho konce světa, ve kterém tehdy bylo stejně nebezpečno jako dnes po celé planetě. Jenom lidské zlo je stále sofistikovanější.

Pro nejlepší českou hudební scénu, za jakou považují Městské divadlo Brno Stanislava Moši, jste toho s Milošem Štědrone taky napsali dost, a pořád jste se spolu nepřestali pohybovat na území absolutní muzikálové špičky.

Zdeněk Pospíšil snil o velkém divadle: inscenaci pro dva tisíce diváků! Uvažovali jsme o Zolově Naně. Ale ta jeho posedlost velkými projekty! On v ní viděl monstrum, a já nešťastnou ženskou. Co prožila od dětství – to nejde zůstat normálním člověkem. Korespondovali jsme se společností Bavaria, která spolupracovala s autory za železnou oponou. V mém případě však byla komunikace přes hranice obtížná, byl jsem pečlivě hlídán. S takovými nápady pokračoval Pospíšil i po návratu z emigrace po sametové revoluci. To jsem ale zrovna bloudil v politice, a nic se mnou nebylo. Navíc jako šéf v Karlíně byl Zdeněk tuze nemocný, takže Nana v režii Petra Kracika přišla na řadu až v roce 2005 v brněnském Městském divadle. Stendhalův Červený a černý Juraje Deáka o dva roky později. A nedorozumění: režisér inscenoval tragický romantický příběh, a já jsem z románu převzal jen komický život muže, který si za vzor vyvolil Napoleona. To císař ho doslova postrkuje – po žebříku k vdané paničce. Sorel má hlavně strach. Jenže žádný žebřík, žádné srandičky, rozhodl režisér. Zato jsem měl velkou radost z Divé Bány v režii Juraje Nvoty před osmi lety. V titulní roli se objevil výrazný talent – Andrea Zelová. S Milošem Štědrone spolu od Balady pro banditu pořád dobře ladíme.

Myslím si, že Štědroňova akademická a pedagogická činnost jsou všeobecně dobře známé. Jako kumštýř ale zůstává ještě hodně nedoceněn – a nemám na mysli jen jeho spolupráci s Ludvíkem Kunderou, ale také s Husou na provázku. Ještě než se vás zeptám na plány, jak se sluší, vyseknu malou poklonu potvrzující, proč je Balada nejlepším českým muzikálem všech dob. Potkalo ji totiž něco, co Uhdemu a Štědroňovi mohou závidět u nás i Karel Svoboda (Noc na Karlštejně tolik repríz neměla) a ve světě Bernstein nebo Lloyd-Webber i s Ricem: jejich

songy a árie jsou skvělé a určené pro hvězdy. Zabili, zabili chlapa z Koločavy nebo Ani tak nebohí svíčka farářovi se zpívají u táboráků nebo na inteligentnějších mejdanech. Zlidověly.

Nosím v hlavě a ukládám do počítače faustovskou historii. Ze současnosti. Andělé jsou v ní tak trochu záchranáři a zároveň blázní a komedianti. Ďábel s Pánembohem uzavřeli sázku. Nebe přece vždycky pomůže všem. Mefistofeles ale tvrdí, že najde člověka, který se s Bohem mine. Jak to dopadne? Goethův Faust se sice dostal mezi kajčíky a adepty spásy, ale až zamrtva. Zaživa se nekál. To se mi nezdá. Co

s ním? Píšu své pochyby v blankversu. K tomu sedmadvacet osmiveršových songů: rozverných, přihlouplých, ale občas i paragregoriánských chorálů. Miloš už to ví. I to, že to možná nakonec celé zahodím. A potom, jednou, jako brouččí sny a plány pod sněhem: Temno coby opera. Románový Jirásek zachytil vražedné rozdělení národa. Mladý katolík určený službě Bohu a evangelická dcerka se zamilovali. Krutá doba nepřeje usmíření, stále častěji plno beznaděje. Dvě zneprátené ideologie klíčící lásku zničily. Nedejme se mýlit. Není to jen starý příběh. Ideologové přece nevymřeli.. ☒

Rudy Linka

„Ve skladbách hledám upřímnost“

TEXT: TOMÁŠ S. POLÍVKA

„Americká jazzová spojka“ Rudy Linka patří nejen k uznávaným kytaristům a skladatelům, ale je také výtečný organizátor. Vlastně se u nás zapsal do povědomí široké veřejnosti především jako zakladatel, dramaturg a prezident putovního Bohemia JazzFestu, pořádaného od roku 2005. Nedílnou součástí festivalu se brzy stalo také předávání cen OSA za nejlepší jazzovou skladbu mladého autora, ze kterého si odnesli úsměv a finanční podporu například Libor Šmoldas, Jan Mazura a letos Štěpánka Balcarová. Právě autorská soutěž se stala záminkou k rozhovoru. Ale pochopitelně jsme probrali i snad dočasnou změnu open air JazzFestu na virtuální JasFest a další Rudyho plány.

Bohemia JazzFest 2020, foto: Lukáš Hausenblas

Jiří Stivín a Rudy Linka, foto: Lukáš Hausenblas

Udělování cen OSA za nejlepší jazzovou skladbu mladého autora, na kterém spolupracují OSA a Bohemia JazzFest, má už jedenáctiletou tradici. Můžeš připomenout, jak vlastně skladatelská soutěž vznikla?

Festival Bohemia JazzFest už od samého počátku úzce spolupracoval s OSA. A tak nás před jedenácti lety napadlo vytvořit nějakou platformu také pro mladé skladatele jazzové a improvizované hudby. Naším cílem bylo dát mladým autorům příležitost, aby si mohli zahrát na pódiu festivalu, kde jinak vystupují jenom ti nejznámější a nejslavnější hudebníci jak z Česka, tak z celého světa. A také jsme chtěli mladým jazzmanům dát finanční odměnu, jako podporu jejich práce a talentu. Za tím účelem nám připadalo nejvhodnější právě vyhlášení soutěže o nejlepší jazzovou skladbu roku pro skladatele ve věku do 35 let.

Je velice těžké hodnotit umění. A v jazzu je to snad ještě těžší než v jakémkoliv jiném hudebním žánru. Mnoho lidí si myslí, že by se hudba snad ani porovnávat neměla.

Jsi samozřejmě jedním z porotců soutěže. Jak bys hodnotil úroveň skladeb zaslaných autory? Jaké problémy třeba mladí skladatelé řeší?

Je velice těžké hodnotit umění. A v jazzu je to snad ještě těžší než v jakémkoliv jiném hudebním žánru. Mnoho lidí si myslí, že by se hudba snad ani porovnávat neměla. Jazzová skladba může představovat jenom pár taktů, ale těch pár taktů může být vymyšlených a zahranych tak dobře, že zaujmou více než celá symfonie. Já se vždy snažím najít v kompozici něco originálního a něco, z čeho mám pocit, že je upřímné. Dnes je tak lehké skládat hudbu a psát noty na papír, a vlastně už ani to ne, protože většina mladých píše noty přímo do počítače. Ale na konci dne by asi vždycky měla zaznít otázka: „Je tahle nová skladba doopravdy nová, vyjadřuje něco opravdu osobního?“ Na tohle už vůbec není jednoduché odpovédět...

Bohemia JazzFest 2020, foto: Lukáš Hausenblas

Čím letos vynikla mezi dvaadvaceti kompozicemi zaslánymi do soutěže vítězná skladba Czerešnie od Štěpánky Balcarové?

Vynikla hlavně tím, že jde o písničku s jednoduchou melodií. A s dobrou melodií vždycky nejdál dojdeš.

Který z autorů, tentokrát míváno napříč všemi dosavadními ročníky cen, tě obzvláště zaujal?

Tak to vůbec není lehká otázka, protože nadaných skladatelů jsme měli v soutěži opravdu hodně. Ale možná bych mohl přece jen vybrat dvě jména – Kristina Barta a Martin Brunner.

Ano, shodou okolností také talentovaní „melodici“. Dal bys mladým autorům z pohledu porotce soutěže nějakou radu? Třeba na co se soustředit, čeho se naopak vyvarovat?

Věř především svému instinktu a vnitřnímu kompasu. Nesnaž se psát tak, aby se skladba líbila někomu jinému než tobě samotnému. Tahle rada platí pro jazzové autory, ale neplatí pro skladatele populární hudby. Tam je to přesně naopak.

Když jsi sám studoval skladbu na Stockholm Music Institute, později navštěvoval Berklee College Of Music v Bostonu a The New School v NY nebo se soukromě učil u Johna Scofielda, Jima Halla a Johna Abercrombieho, jaké nejcennější rady sis odnesl? Tedy pokud to vůbec lze krátce popsat.

Tomáši, máš naprostou pravdu, že to krátce popsat nelze. Ale kdybych měl všechno shrnout do jediné věty, zněla by: Nauč se co nejvíce pravidel a pak na ně na všechna zapomeň. (smích)

Letos se cena OSA za nejlepší jazzovou skladbu mladého autora předávala kvůli omezením způsobeným pandemií mimo velké festivalové pódium. Sledovat civilní ceremoniál mohli diváci jenom díky live streamu „Bohemia JasFest“. Jaké vůbec byly ohlasy na streaming festivalu a splnila sledovanost očekávání?

Je hrozně zajímavé, jaký úžasný fenomén internet představuje. Když jsme začali streamovat první den festivalu z Prahy, tak byla sledovanost 1600 lidí. Ale už druhý den, když jsme publikovali video prostřednictvím kanálu YouTube, vidělo záznam šest tisíc lidí. A na konci festivalu už se sledovanost vyšplhala přes dvacet tisíc. A to je statistika za jeden jediný týden. Za měsíc může sledovanost klidně překonat počet diváků, kteří obvykle přijdou na open air festival. Což bývá v normálních podmínkách něco přes osmdesát tisíc.

V případě streamů jde sice o „z nouze ctnost“, chybí společné prožívání muziky a sdílení energie diváků a hudebníků, ale našel bys i přednosti virtuálních koncertů? Dovedeš si představit, že Bohemia JazzFest bude s formátem „JasFestu“ pracovat i v budoucnu, kdy už velké koncerty nebudou omezovány restrikcemi?

V Brně hrál jeden mladý a velice talentovaný slovenský kytarista, David Kollár. Hned jak dohrál, dostali jsme e-mail od jednoho diváka z Texasu. Psal, jaký to byl úžasný koncert, a chtěl vědět, kde si může koupit Davidovo CD. Tohle je ona úžasná síla internetu, která může spojit lidi ze všech koutů světa. Možná že i v budoucnu budeme některé koncerty streamovat. „Kabely“ už máme. (smích)

Pochopitelně si přeji to samé jako snad úplně každý. Aby příští léto bylo opět takové, jaké známe.

Je samozřejmě brzy na plánování a kdo ví, jaká bude epidemiologická situace příští rok. Ale máš už vizi Bohemia JazzFestu 2021? Posune se zamýšlená koncepce neuskutečněného letošního open air putovního festivalu o rok, nahradí se koncerty pro letošek plánovaných interpretů?

Pochopitelně si přeji to samé jako snad úplně každý. Aby příští léto bylo opět takové, jaké známe. My se budeme snažit příští rok přivést kapely, které měly hrát letos, ale uvidíme, jaké finanční možnosti bude festival mít.

Jaké máš ty sám muzikantské plány, ať již koncertní, nebo studiové? Tvým posledním albem byla, tuším, deska American Trailer (2017), máš připravené nové kompozice?

foto: Tomáš S. Polívka

Především zrovna teď pracuji na knížce. Píši v ní o lidech, které jsem na své cestě světem potkal. Někteří jsou velice slavní a někteří vůbec ne, ale všichni mě nějakým způsobem ovlivnili a inspirovali. Knížka by měla obsahovat spoustu fotek a také graficky bude velice osobní. Od září jsem měl být na turné s mou

„one man show“, kde hraji a vyprávím a současně běží i projekce. A začátkem příštího roku se opravdu chystám natočit nové album. Budou na něm znít jenom moje akustické kytary. Mám jich už sedmnáct. ☒

Jakub König

„Kdybych měl za každý nápad desetník, byl bych miliardář“

Původem českolipský hudebník Jakub König je umělcem v širokém slova smyslu. Píše texty a knihy, maluje obrazy, pořádá výstavy. A samozřejmě nahrává hudbu. Fanoušci ho již dobře znají jako člena skupiny Obří broskev nebo pod maskou tajemného písničkáře Kittchena. V posledním roce na domácí scéně mimořádně zarezonovalo nové album jeho projektu Zvíře jménem Podzim.

TEXT: JOSEF MARTÍNEK

FOTO: BLANKA MIKULOVÁ

O druhé desce vašeho souboru Zvíře jménem Podzim, Září, psala média v superlativech, získala nominace na ceny Apollo i Anděl. Překvapilo vás, jak široký zásah má?

Překvapilo. S každou deskou člověk ve chvíli, kdy ji pouští z ruky do světa, vykročí trochu do neznáma. Nikdy úplně přesně nevíte, jak ji lidé přijmou. My jsme byli s výsledkem hodně spokojení. Ale taky jsme věděli, že to není úplně jednoduchá nahrávka. A že to zkrátka může dopadnout jakkoli.

Podařilo se vám dát dohromady skupinu, která do značné míry reprezentuje tuzemskou alternativní scénu. Čím si vysvětlujete, že částečně pronikla i do mainstreamu?

Těžko říct. Možná že ze své podstaty jsme mainstreamová skupina. Hrajeme velkolepé a melodické melancholické písničky, což dlouhá léta patřilo do vyjadřovacích prostředků hlavního proudu. Že takové skladby dnes ve většině rádií nezahrají, je jedna věc. Ale pro určitý typ lidí a situací je taková hudba potřeba. Díky internetu se dnes do určité míry obejdeme i bez těch rádií.

Už po prvním albu jste mluvil o tom, že jde o jednorázový projekt. Nakonec neplánovaně vzniklo i album druhé. Uloží se teď Zvíře znovu ke spánku, nebo je hladové po další tvorbě?

Co se týče nové tvorby, má, myslím, Zvíře odpracováno. Ke dvěma albům bychom rádi přidali ještě živou nahrávku. Ale jinak měla být letošní festivalová sezona naše poslední. Letos ale odpadal jeden festival za druhým. S některými jsme se dohodli, že u nich v případě přesunu na rok 2021 ještě zahrajeme. O jiné asi bohužel přijdeme úplně.

Některé posluchače zaujme rozdělení desky Září na dvě části, Vlčí a Psí. Mohl byste přiblížit, čím se pro vás obě části obsahově liší? A proč zrovna vlci a psi?

Se Zvířetem se to má tak, že si většinou napřed uděláme podrobné plány... a nakonec se všechno seběhne úplně jinak. Nebráním se tomu, naopak se učím tento intuitivní tvůrčí princip využívat. A místo toho, abych korigoval a snažil se naplnit do puntíku svůj předem rozvržený obraz, koukám, kam se mě to, co dělám, snaží vést.

Během práce na desce jsme zjistili, že máme písničky o psech a o vlčích. Nejsou to atributy, které nutně stojí proti sobě.

Jakub König

Koneckonců každý pes v sobě kousek toho vlka má. Ale zatímco vlčí princip je dravý, nebezpečný, pudový, temný a sexuální, ten psí může reprezentovat stejně tak oddanost, láskyplnost a věrnost jako třeba pohodlnost nebo patolízalství. A jak jsem tak o tom všem přemýšlel, písničky se mi pomalu rozdělily na jednu či druhou stranu.

V jednom z rozhovorů jste mluvil o tom, že písničky Zvířete jménem Podzim nejsou smutné, ale že reflektují cestu z temnoty ke světlu. Pomohly i vám osobně takovou cestu v životě najít?

Přesně tak. Zvířete jménem Podzim byl původně můj termín pro hlubokou osobní krizi, která mě skolila někdy v roce 2013. Dosavadní představa o mém životě se mi začala rozpadat pod rukama. Bylo to intenzivní a náročné období, ve kterém

jsem měl možnost důkladně prozkoumat svoje stínové stránky.

Když jsem se z toho dal postupně dohromady, pokusil jsem se to nějak zpracovat právě na první desce a v knížce Zvířete. A spolupráce s tolika talentovanými přáteli, společné koncerty a zážitky mi pak pomohly celý proces uzavřít. A o tom je druhá deska Září. Pro mě je to tedy jednak způsob integrace velké životní lekce a zároveň je ta samotná hudba lék. Medicína pro mě i pro lidi, kteří ji, jako tenkrát já, potřebují teď.

Jak náročné je v souboru čítajícím dvouciferný počet osob plánovat vystoupení? Najít termínovou shodu jednotlivých členů musí být někdy oříšek.

Zvířete bylo koncipováno jako kapela, která se bude scházet nárazově, spíš výjimečně, primárně na podzim. Chtěl

Jakub König

Colours of Zvíře

Andrea Jarolímková

jsem to postavit tak, abychom zároveň všichni mohli hrát i s vlastními kapelami. A i když je těch koncertů nakonec víc, než jsem si představoval, pořád je to i pro nás výjimečná událost. Díky tomu asi není tak těžké dát nás dohromady. Protože pro nás všechny je to fakt zážitek, který si málokdo nechá ujít. Sejít se není těžké. Oříšek bývá nás ubytovat. A nakrmit.

Mají koncerty takto početného tělesa pevně daný řád, nebo naopak spoléhají spíše na improvizaci a každé vystoupení přinese něco trochu jiného?

Na začátku jsme se vždycky museli písničky naučit. Dát je naživo vlastně znovu dohromady. A jak je nás hodně, chtělo to docela pevnou strukturu. Chtěl jsem ale od začátku, aby ty skladby byly v něčem jednoduché, a jakmile jsme si zařixovali jejich stavbu, už si to zase začíná žít vlastním životem. Takže málokteré vystoupení je stejné. Vlastně si myslím, že žádné.

Ke Zvířeti jménem Podzim vyšla také kniha a následovala i vernisáž obrazů. Máte nápad ještě na nějakou jinou uměleckou formu, skrz kterou byste mohl jeho myšlenku ztvárnit?

Kdybych měl za každý nápad desetník, byl bych miliardář. A zrovna o Zvířeti jich

pár poschovávaných mám. Určitě máme v plánu udělat audioknihu. Zároveň by mě moc zajímalo převést Zvíře do divadelního představení. A taky jsem přemýšlel o počítačové hře. O takovém tom walking simulátoru, byla by to pomalá

Marie Puttnerová

Veru Linhartová

Terezie Kovalová

Ondra Mataj

a meditativní detektivní procházka mírnou, plochou krajinou kolem Kolína.

Vedle hudby se věnujete výtvarnictví, psaní scénářů, natáčení videoklipů a dalším činnostem. Do které z nich vkládáte nejvíc svého času a která je pro vás spíše koníčkem?

Když jsem byl mladší, dost jsem se potýkal s tím, že se mi blbě zpívalo, pokud jsem u toho hrál na kytaru, a naopak. Stěžoval jsem si kamarádovi Martinu

Ledvinovi, který v té době hrál s Druhou trávou. A on mi tehdy řekl, že je to tím, že dělám obojí zvlášť. A že když to budu dělat najednou, dohromady, bude to mnohem lepší. Tehdy jsem si myslel, že si ze mě dělá legraci. Ale pak jsem zjistil, co mi tím chtěl říct. A postupně jsem tohle přemýšlení začal používat na všechno. Zjistil jsem, že jsem šťastný, klidný, uvolněný a přitom velmi produktivní, když se můžu věnovat umění. A tak to dělám, co to jde. A dělám to všechno najednou, dohromady.

Své pocity jste dříve posluchačům zprostředkovával skrz maskovanou postavu Kittchena, nyní jste je otiskl do podoby Zvířete. Promluvíte někdy hlasem Jakuba Königa?

Zatím poslední deska Kittchena Kontakt obsahuje ke konci verš „ta maska je pro mne symbolem určitý proměny a já si ji sundám, až budu proměněný“. A jak tak koukám, kam mě to všechno směřuje a vede, řekl bych, že se blíží doba, kdy budu hrát zkrátka sám za sebe.

Už v květnu jsme se sešli s Tomášem Neuwerthem a Aid Kidem na zastrčené chalupě daleko od civilizace. Rádi bychom načrtli další možnou desku Kittchena, ale co z toho nakonec bude, to je vždycky tak trochu ve hvězdách. Už se na tu společnou hudbu moc těším. ☒

Zvíře bylo koncipováno jako kapela, která se bude scházet nárazově, spíš výjimečně, primárně na podzim. Chtěl jsem to postavit tak, abychom zároveň všichni mohli hrát i s vlastními kapelami. A i když je těch koncertů nakonec víc, než jsem si představoval, pořád je to i pro nás výjimečná událost.

Na cestě...

Ondřej Fencel

„Je třeba mít drzost a převzít otěže“

Co mají společného Vladimír Merta, Luboš Pospíšil, Oskar Petr a vlastně i Olympic nebo Lenka Dusilová? Ondřeje Fencle. Žije totiž muzikou naplno v různých profesích. Jako manažer, kapelník, sideman, písničkář s vlastní kapelou, autor textů pro jiné, hudebník v revivalových bandech. Vše stíhá, protože vše sám organizuje.

TEXT: TOMÁŠ S. POLÍVKA

Hraješ hned v několika sestavách, ale tvou hlavní kapelou z hlediska „množství odvedené práce“ jsou asi 5P Luboše Pospíšila?

Takhle jsem o tom nikdy nepřemýšlel, ale je fakt, že s Lubošem máme za sebou přes pět set společných koncertů. To už je fakt rodinka. Nejvíc moje srdce bije Hromosvodem, protože to je autorská výpověď. Zas úplně jinou sféru představuje Schodiště, kde si zahraju na elektrickou kytaru. No a pak tu jsou další vesmíry Vláška Merta, Honza Hrubý a Oskar Petr. Všechno se to doplňuje.

Spoluhráči si tě cení jako muzikanta flexibilního. Hodně mě pobavil bonmot Vláška Mertu, když citoval slavnou větu svých starších spoluhráčů „s Mertou se nedá hrát“ a pak ukázal na „mladou partu“ se slovy „hele, jde to“. Jak se hraje s Mertou?

Vláška je divotvorný, ale za těch skoro deset let společného koncertování už jsem u něj vysledoval určité zákonitosti. Kapelu jsem pak naučil držet se jich, potažmo držet se mě jako můstku přes rozbouřené vody Mertovy improvizace. Podobně Honza Hrubý hraje spíš podle mě a já zas podle Vláška. Občas je na pódiu třeba mít i drzost a převzít otěže, když už moc dlouho obděláváme jedno políčko a nedaří se přeskočit na další. S Vlášdem jsme si sedli, obrovsky mě baví jako člověk, všeuměl, eklektik, věčný hledač. Jakmile začne těžit v jednom lomu,

Foto: Jan Hrdý

Nejvíc moje srdce bije Hromosvodem, protože to je autorská výpověď. Zas úplně jinou sféru představuje Schodiště, kde si zahraju na elektrickou kytaru. No a pak tu jsou další vesmíry Vláda Merta, Honza Hrubý a Oskar Petr. Všechno se to doplňuje.

už kouká, kde by mohla být další žíla. To je občerstvující. Nikdy nehrajeme stejný koncert. A v životě jsme neměli zkoušku.

S kým pro tebe bylo či je hraní nejnáročnější, nebo největší výzva?

Asi tam, kde je angažmá čerstvé. V posledních letech s Oskar Petr Bandem a vzpomínkou na Marsyas, kde byly výzvy hned dvě. Jednak ukočirovat další neřízenou střelu, génia, který je ale pořád jednou nohou za hranicí srozumitelnosti... a pak taky sám obstát v kapele, kde mladší spoluhráči Matěj Belko nebo Matěj Morávek jsou na tom muzikantsky podstatně líp než já. Mít se co učit je motivující.

Do ZUŠ jsi chodil na klavír, ve vlastních kapelách tuším začínal s kytarou. Coby sideman se objevuješ spíše za

→

foto: Jiří Veselý

foto: Katerina Smid

klávesovými nástroji. Dáváš nějakému nástroji přednost?

Půl napůl. Hráť na kytaru je rajc, praštit do strun je magie. Ale na klávesy zas umím o něco líp. Třeba u Merty nebo s Oskarem Petrem střídám obojí, což mám asi nejradší.

Jaký nástroj volíš při psaní písni?

Tady má přednost kytara, protože je většinou po ruce. Na ni taky víc hraju na mejdanech, u ohně... Ale za časů jarní karantény jsem se stereotypu snažil čelit i tím, že jsem si na chatě v Koněpruších postavil nad sebe oboje klávesy, což

jsem doma neudělal léta letoucí. A zjistil jsem, že to hází originálnější nápady než to moje věčné cikánské géčko.

Zmínil jsi svoji kapelu Hromosvod, dříve jsi měl i sestavu Nahoře Pes. Loni jste s Hromosvodem oslavili 25. výročí existence a v červenci vyšla s podporou OSA i nová deska.

Nahoře Pes skončil v roce 2011 po vydání čtvrtého alba. To byl můj autorský bigbít, jenže bohužel skoro nikoho nezajímal. Hromosvod mám od základní školy, je to moje zhudebněné srdce. V posledních letech kapela prošla výraznou personální proměnou a žánrově odkročila od původního folk-rocku. Proto teď fungujeme pod visačkou Ondřej Fencel a Hromosvod, což napovídá, že deska Na kraji nebe je tak trochu i mojí první sólovkou. Dřív jsem hromosvodil písničky psal do not, málokdo do toho kecal. Teď jsem se záměrně obklopil kreativními muzikanty, nosil jsem písničky jen s kytarou, mnohdy pouhé nápěvy - a společně jsme je upekli, často úplně překopali. Řekl bych, že ta deska díky tomu víc dýchá a je taková svobodná. V jádru všeho je písnička, ne hudební nástroje a jejich předvádění.

Motorem nové sestavy je všestranný kytarista Vojta Jindra, bicí a basu hrají Tomáš Marek a Jaryn Janek. Už jenom tyhle jména napovídají, že jsem se vydal po nových stezkách. Z dřívější party zůstala na housle Hanka Vyšínská. Hostuje třeba Víta Halška na perkuse nebo uhrančivá slovenská zpěvačka Zuzana Mikulcová.

Psal jsi texty i pro Olympic či Lenku Dusilovou. Jak ses k této spolupráci dostal?

Petru Jandovi jsem před šesti lety napsal mail, že mi při vši úctě připadají jejich současné texty hluboko pod laťkou, kterou kdysi nastavili Zdeněk Rytíř a Pavel Vrba. A rovnou jsem mu poslal jeden svůj. Sedli jsme si, jde nám to rychle, do olympických demáčů se mi dobře píše. Petr je pes na přízvuky, což už se dneska moc nenosí. Ale já mám rád, aby písnička byla fakt česky. Teď shodou okolností vyšla další deska Olympicu, kde mám asi pět textů. Zkusil jsem na jaře i dva kusy pro Dusilenu na album Řeka, ale nakonec je asi nepoužila. Kamarádíme spolu tak deset let. Myslím, že to začalo

Trutnov 2015, foto: archiv Ondřeje Fencla

tak, že jsem jí posílal sms-básničky. Pak jednou hráli s ještě bezejmennou kapelou na Staromáku písničku beze slov, já ve vzduchu uslyšel „fouká do listí“. Tak vznikla Baromantická.

Dokážeš napsat, na kterou ze svých písní jsi nejvíce hrdý? Máš nějakou, kterou považuješ za hit?

U každé druhé písničky mám pocit, že tvořím hit, ale žádná se ještě hitem nestala. Jednou za mnou přišel po koncertě kluk, že Souvětí od Hromosvodu je hymnou jejich skautského oddílu. To je zatím vrchol mojí skladatelské popularity.

Vystupuješ také s revivalovými kapelami, což není u muzikanta autorsky nadaného běžné. Důvodem je láska k repertoáru „předloh“, nebo něco dalšího?

Leckdo se tomu diví já to rád vysvětluju. Není to kvůli penězům, s autorskou muzikou si jich vydělám víc. V celkovém objemu mých asi 180 koncertů za rok dělají revivaly tak 30. A takhle mě to baví. Je to i škola, hlavně pěvecká. U Beatles revivalu co do trojhlasů, v Lucie revivalu si zase párkrát do roka zkusím uřvat a utáhnout náměstí plné lidí, kteří chtějí slyšet svoje oblíbené písničky tak, jak je znají. Mám ten muzikantský život rád barevný, a tohle jsou navíc lidsky obzvlášť fajn party.

V neposlední řadě jsi šikovný manažer. Baví tě to, nebo jde o z nouze ctnost?

Baví, jinak bych to nedělal. Smlouvy a úředničina jsou nutné zlo. Ale logistika, spřádání plánů, sestavování šňůr, přejezdy, trojáky, udolávání

pořadatelů, to je hezké. Netěšilo by mě dělat manažera velkokapele, kdy se člověk nemusí až tak snažit, jen shromažďuje poptávky a kasíruje provize. Já se musím ohánět, tím pádem neusnu na vavřínech. A pokaždé, když přistane do kalendáře potvrzený koncert, pocítím lehký záchvěv vzrušení ve smyslu „hurá, zase někam pojedeme“. Sporadicky dělám manažerskou činnost i pro interprety, se kterými nehraji, třeba dříve pro Dusilenku, Michala Horáčka, sem tam jsem něco dohazoval Buty. Ale to jsou spíš výjimky. A ještě jedna důležitá věc. Nemohl bych hrát v tolika kapelách, kdybych nebyl jejich manažerem. Jakmile by tu skládačku dělal někdo jiný, termíny by se příliš křížily. Takhle to jde i za cenu občasných záskoků utáhnout. ☒

Dobyli

svět

Markéta Irglová

„Z Valmezu přes Hollywood na Island“

Životní příběh jediné české hudebnice, jež dosud získala prestižního Oscara, by sám mohl aspirovat na zlatou sošku. Je v něm velká láska, ale i zklamání, naděje, úspěchy i zvraty. Markéta Irglová je dalším z muzikantů, kteří udělali díru do světa.

TEXT: VÁCLAV HNÁTEK, FOTO: HORDUR SVEINSSON

V seriálu o Češích, kteří s hudbou prorazili na Západě, jsme se dosud soustředili na vesměs klasické příběhy emigrantů. Markéta Irglová už mohla nejen s muzikou po světě cestovat zcela volně, ani její příběh však není prost překážek.

Když rodačka z Valašského Meziříčí se svým tehdejším partnerem Glenem Hansardem v únoru 2008 přebírala Oscara za píseň *Falling Slowly* z filmu *Once*, byla to podle jejích vlastních slov osudová událost.

„Můj život to převrátilo naruby a nasměrovalo tam, kde jsem dnes. Byl to okamžik, který mi mnohé umožnil, velice pomohl a zůstane pro mě něčím nezapomenutelným. Ten slavnostní večer pro mě bude navždy jedním z nejúžasnějších životních zážitků,“ tvrdila později Irglová. To bylo v roce 2016, osm let po přelomovém ceremoniálu. A tím místem, kam ji zisk Oscara nasměroval, byl Island.

Jenže cesta z Los Angeles, tím méně z Valmezu na severský ostrov nebyla úplně přímá.

Dvě kamery, tři týdny natáčení

Hudbě se věnovala odmalička, s Glenem Hansardem se potkala ve třinácti. Takže tomu, aby s ním odcestovala hrát do Irska, tentokrát nebránily výjezdní doložky, ale spíš její věk. Nakonec však do světa vyrazili a prvním společným počinem bylo album *The Swell Season* z roku 2006. Byla to mimochodem první deska, kterou Hansard nahrál nezávisle na své domovské kapele *The Frames*.

Z alba pochází i píseň *Falling Slowly*, kterou o rok později režisér John Carney zařadil do své nízkorozpočtové hudební romance. A její tvůrce obsadil do hlavních rolí. „Natočili jsme ten film na dvě ruční kamery za tři týdny. Díky, že jste ho brali vážně,“ poznamenal potom Hansard ve své děkovné řeči.

Přitom *Falling Slowly* na Oscara málem nedosáhla. Právě proto, že byla zveřejněná ještě před uvedením filmu. Americká filmová akademie však nakonec rozhodla, že skladbu z nominací nevyřadí. Výsledek známe.

Hansard s Irglovou se po natočení filmu sblížili, byť irský písničkář později tvrdil, že „Markétu miloval už dlouho“. Ten, kdo na románek sázel už dříve (což se tehdy vzhledem k věku Irglové často vyslovovalo minimálně s pozdviženým obočím) a oceněný snímek považoval za jasný důkaz, byl nicméně mimo. Zamilovaný filmový pár byl normální fikcí.

Z Royal Albert Hall na irskou samotu

Nastal kolotoč, jaký se po zisku prestižní ceny dá očekávat. Dvojice doprovázená Hansardovými *The Frames* vyrazila na dva a půl roku dlouhé turné, jehož zastávky byly mimo jiné v londýnské Royal Albert Hall nebo v Opeře v Sydney. Pěkný úspěch na holku z Valmezu, že?

Jenže právě tehdy se začal hroutit jejich partnerský vztah, byť jako hudební dvojice fungovali dál. Rozchod ostatně ohlásili uprostřed turné *Swell Season*, koncertní šňůru však dokončili a vznikl i následný stejnojmenný film, který měl původně mapovat celosvětovou tour, ale nakonec se zaměřil hlavně

na rozchod slavné dvojice. Diváci na newyorském festivalu Tribeca a omezeně i v kinech si tedy v roce 2011 mohli dopřát reálné pokračování romance z *Once*.

„Všechno to, co se dělo kolem *Swell Season*, řídil Glen, já jsem byla jen takový spolusedící pasažér a sbírala zkušenosti, ale bez toho, abych rozhodovala, kterým směrem se to vydá,“ vzpomínala Irglová ve stejném roce v *Hospodářských novinách*. Byla zrovna na krátkém, už sólovém turné po Česku. „Tehdy mi chyběla ambice, abych ten projekt vzala za vlastní a věděla, čeho s ním chci dosáhnout. Glen to bral jinak, věděl, co je potřeba pro kariéru udělat, on to celé směřoval. Jenomže když tahle vize člověku chybí, média a všechno kolem toho snáší daleko hůř, protože mu schází jedna důležitá část celé té rovnice.“

Nakonec právě v roce 2011 vydala Irglová i svoje první sólové album *Anar*. „Nestála jsem před rozhodnutím, jestli mám tvořit sama, nebo s Glenem. To, že jsem začala psát vlastní desku, vyplynulo z roční pauzy, kterou chtěl Glen a která měla po tak dlouhém koncertování svůj důvod. Tehdy jsem si ale uvědomila, že pokud si nevytvořím hudbu sama, tak budu celý rok bez ní, a to pro mě bylo po intenzivních dvou a půl letech muzicírování těžko představitelné,“ vysvětlovala tehdy Irglová.

Desku nahrávala v New Yorku, kam se přesunula z irské samoty. Prý proto, že se jednoho rána probudila a zjistila, že potřebuje kontakt s lidmi a podněty velkoměsta. Milá je historka, která zpěvačka obcházela nájemní byty na

Manhattanu a bydlení sehnala hned první den – až když na sebe nechávala kontakt, tak lidem došlo, že jedná s držitelkou Oscara.

Bude závěr trilogie?

Mohla by to být teď už skutečná „prima sezóna“, protože tou dobou poznala a víceméně souběžně s vydáním alba si vzala amerického baskytaristu Tima Iselera. Jenže rozvod přišel už po roce. „Bohužel to prostě nevyšlo, do detailů ale nechci zacházet,“ citovala ji tehdy TV Nova.

Klaplo to, zdá se, nakonec až s islandským hudebníkem Sturlou Míem Thorissonem. S ním si pořídila tři děti a vzali se až loni. Mezitím stihla nahrát a vydat

i druhé album Muna. Podle islandského listu Morgunblaðið po osmi letech v zemi mluví plyně tamním jazykem, a letos dokonce požádala o občanství. Takže kdo ví – třeba o Irglové budeme po vzoru Milana Kundery jednou mluvit jako o islandské hudebnici českého původu.

Ovšem neznamená to, že by zpěvačka – mimochodem stále jediná Češka, která se objevila v populárním animovaném seriálu Simpsonovi – na svou otčinu zanevřela. Tu a tam sem jezdí. Letošní koncert na akci Slavkov Open byl pochopitelně zrušen kvůli koronavirové pandemii, loni jedinkrát vystoupila v amfiteátru v Rožnově pod Radhoštěm a několik vystoupení u nás odehrála třeba i v roce 2016. Tehdy

se také rozprávěla o připravované desce: „Některé písničky jsou hotové, jiné rozpracované. Nápady dostávám pořád, ale je málo času se jim věnovat, děti mají přednost. Zatím nemám pocit, že je čas vrhnout se na tvorbu na sto procent. Ten čas však přijde, dříve či později, a já se na něj těším. Je to doba proudů kreativní energie a pravidelných schůzek s múzami. To mě baví, vzrušuje i překvapuje,“ řekla.

Letos Irglová kvůli koronaviru zrušila kromě českých koncertů už jen vystoupení v Dublinu. „Jiné akce mi neušly. Většinu roku jsem strávila na Islandu, kde máme s manželem nahrávací studio a vždy je co dělat,“ líčí zpěvačka pro Autor in. Alba jsme se zatím nedočkali, ale zpěvačka

své hudební mlčení prolomila v létě skladbou Quintessence. Tu nahrála s islandskou kolegyní Emilianou Torrini, známou například ze závěrečné písně filmu Pán prstenů: Dvě věže. „Mezinárodní projekty padly kvůli komplikacím s cestováním, tak místo nich pracujeme s místními muzikanty a především na naší vlastní hudbě. V listopadu vydávám další píseň,“ dodává Irglová. A pro fanoušky dychtící po závěru její albové trilogie má snad dobrou zprávu: „Třetí desku mám napsanou, ale zatím nenahranou. Pomalu, ale jistě se vracím na hudební scénu po několikaleté pauze, kdy jsem se věnovala především svým dětem.“ Tak nezbyvá než se těšit. ☒

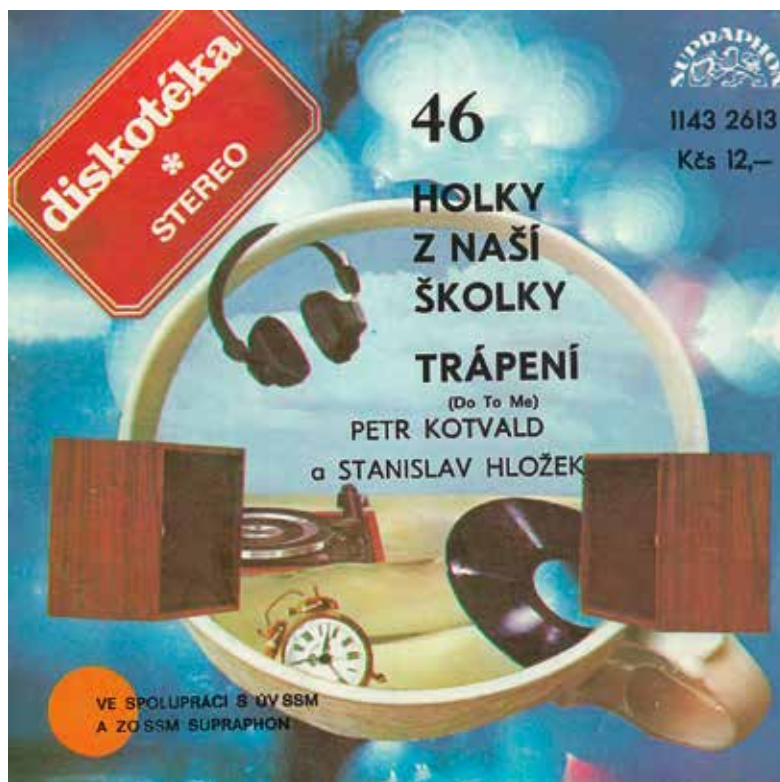
Letem světem

„Hity, žebříčky, hitparády“

Slůvkem „hitparáda“ se většinou označují rozhlasové či televizní pořady, ve kterých znějí bestsellerové nahrávky z oblasti populární hudby. Představují jakousi zvukovou podobu časopisecky publikovaných „žebříčků“ (v anglofonních zemích se jim říká „charts“) nejprodávanějších gramofonových desek.

TEXT: MILOŠ SKALKA

U nás jsme vlastně hitparády či žebříčky tohoto typu nikdy – až na pár drobných výjimek – neměli (třeba Supraphon v sedmdesátých letech nějaký čas publikoval žebříček svých nejprodávanějších singlů). Rozhlasové či televizní hitparády totiž suplovaly či suplují hudební pořady, které své žebříčky sestavují na základě hlasů diváků či posluchačů. V tomto ohledu byl průkopnický a nesmírně záslužný pořad manželů Mirky a Jiřího Černých *12 (později 14) na houpačce*, ve kterém se v letech 1964–1969 vždy po týdnu střídaly relace domácích a zahraničních nahrávek. Pořadí v této „hitparádě“ sestavovali svými korespondenčními hlasy posluchači. Na podobném principu později stavěl i rozhlasový pořad *Start*, ve kterém se o co nejlepší umístění v žebříčku ucházely nahrávky Tanečního orchestru Československého rozhlasu. V současnosti podobný typ pořadu představuje třeba *Česká dvanáctka* (Český rozhlas Dvojka), která posluchačům nabízí k posouzení aktuální domácí novinky, o jejichž umístění se hlasuje prostřednictvím SMS zpráv.

Zleva: Stanislav Hložek, Karel Vágner a Petr Kotvald těsně po převzetí zlaté desky, foto: archiv Karla Vágnera

Se slůvkem „hit“, respektive „hitparáda“ pracovaly také televizní pořady *Malá slovenská hitparáda* nebo svého času mimořádně oblíbená *Hitšarada* Karla Šípa a Jaroslava Uhlíře. Aktuálně pak domácí pobočka mezinárodní federace IFPI ČR kromě albového přehledu a pořadí v dalších kategoriích (včetně streamování, respektive digitálního stahování nahrávek) publikuje týden co týden rovněž žebříček nejhranějších písní v českých rádiích *Top 100*, samostatnou kategorii pak má domácí produkce nazvaná *Top 50 CZ*.

Zvláštním typem žebříčku mapujícího popularitu písní byla svého času součást ankety popularity *Mladého světa Zlatý slavík*, která se na světě objevila v roce 1962. Ve svých začátcích měla anketa společnou kategorii zpěvaček a zpěváků a současně se hlasovalo také o nejpoblíbenější písničky roku. O písničkách se hlasovalo až do roku 1968, od dalšího

ročníku už tato kategorie s postupující normalizací a vzhledem k popularitě „nevhodných“ písní z ankety zmizela. Pro zajímavost si připomeňme pořadí nejpoblíbenějších písní z doby, kdy je anketa mapovala.

1962 – *Ach, ta láska nebeská* (autoři Jiří Šlitr a Jiří Suchý, interpreti Eva Pilarová a Waldemar Matuška), 1963 – *Oči sněhem zaváté* (Jiří Šlitr a Jiří Suchý, Karel Gott), 1964 – *Schody do nebe* (Karel Kopecký a Jindřich Faktor, Karel Kopecký), 1965 – *Cesta rájem* (Artie Glenn, český text Jiří Štaidl, Karel Gott), 1966 – *C'est la vie* (Jaromír Klempíř a Jiří Štaidl, Karel Gott – druhé i třetí místo obsadil rovněž Karel Gott, a to s písněmi *Pošli to dál a Bum, bum, bum*), 1967 – *Náhrobní kámen* (Petr Novák a Ivo Plicka, Petr Novák), 1968 – *Lady Carnaval* (Karel Svoboda a Jiří Štaidl, Karel Gott).

Pro zajímavost: ve Spojených státech se první rozhlasová hitparáda objevila v polovině třicátých let. První tištěné žebříčky pak v hudebním časopise *Billboard* v roce 1940 – jeden vycházel z prodeje singlů v hudebních obchodech („Best Sellers in Stores“), druhý mapoval prezentaci písní v rádiích („Most Played by Jockeys“) a třetí sledoval, jaké písničky se nejčastěji ozývají z hracích skříní („Most Played in Jukeboxes“). V roce 1945 pak spatřil světlo světa pod názvem „Honor Roll of Hits“ populární sumarizační žebříček, který kombinoval prodej desek a notových materiálů s údaji z pořadů rozhlasových diskžokejů a hracích skříní, tedy jukeboxů. V listopadu roku 1955 vyšel poprvé v *Billboardu* singlový žebříček *The Top 100*, který funguje dodnes.

Ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irsku přišel s prvním

Předání zlaté desky Supraphonu na střeše obchodního domu Kotva za milion prodaných nosičů za přítomnosti zástupu fanynek. Desku předával obchodní ředitel Supraphonu Ing. Karel Arbes a umělecký ředitel Karel Vacek, foto: archiv Karla Vágnera

Ale pak přišel drtivý nástup Holek, který z písničky učinil nejprodávanější domácí nahrávku populární hudby všech dob.

ostrovním singlovým žebříčkem Percy Dickins, vydavatel druhdy prestižního a dnes už neexistujícího hudebního týdeníku *The New Musical Express*. Žebříček vznikl na základě prodeje desek v největších britských hudebních obchodech, které redakce obvolávala telefonem. Hudební list *NME* svůj první singlový žebříček publikoval v listopadu 1952 a na prvním místě tehdy bodoval americký zpěvák Al Martino s hitem *Here in my Heart*. V šedesátých letech pak dostal ostrovní žebříček přídomek „official“.

Hudební žebříčky na celém světě rovněž sledují celkové prodeje jednotlivých nahrávek, gramofonové firmy jim

udělují zlaté a platinové desky (počet nutný k získání některé z těchto trofejí se v posledních letech rapidně snižuje), přičemž je zajímaví především ty, které převýší magickou milionovou hranici. Kdybychom nějaký takový žebříček měli u nás, z tohoto pohledu by si označení „Million Seller“ vysloužila písnička Karla Vágnera a Pavla Žáka *Holky z naší školky* v podání dvojice Stanislav Hložek & Petr Kotvald za doprovodu orchestru autora hudby. Bezmála čtvrt století držela primát coby nejprodávanější domácí singl písnička Jiřího Šlitra a Jiřího Suchého *Včera neděle byla* v podání Pavlíny Filipovské a Orchestru divadla Semafor pod taktovkou Ferdinanda Havlíka. Ale pak přišel drtivý nástup *Holek*, který z písničky učinil nejprodávanější domácí nahrávku populární hudby všech dob. Podle dostupných pramenů se písnička *Holky z naší školky* zatím prodalo milion tři sta padesát tisíc exemplářů! Je zajímavé, že v zahraničí měla ze všech písní Karla Vágnera největší úspěch skladba *Usnul nám, spí*, jak ji pro Hanu Zagorovou nazval autor textu Pavel Žák. S anglickým textem se jmenuje *This is my life*, existuje v jedenácti různých verzích a skladateli se nejvíc líbí ta, kterou natočila irská skupina *Allies*. ☒

Holky z naší školky

Registrace v OSA: 03. 04. 1982

Skladatel: Karel Vágner

Textař: Pavel Žák

Interpreti: Stanislav Hložek
a Petr Kotvald

Vzpomínka Karla Vágnera:

Pamatuji si to jako dneska. Hrál jsem tenis s mým kamarádem, kytaristou Frantou Prokopem, a během hry mě začala pronásledovat v hlavě melodie tak intenzivně, že jsem se Frantovi na chvíli omluvil a šel jsem si ji do šatny poznamenat do not. Vzápětí jsem ji donesl v té době našemu dvornímu textaři Pavlu Žákovvi s tím, aby na tuto melodii napsal text. S prosbou, aby v něm použil nějaká dívčí jména. Měl jsem ovšem na mysli tři nebo čtyři, ale on jich tam vepsal třiadvacet. Začali jsme píseň, kterou Pavel nazval *Holky z naší školky*, hrát na koncertech v podání Standy Hložka a Petra Kotvalda, a to, co se potom stalo, se nám absolutně vymklo z rukou. Současně jsme natočili pro Českou televizi klip, kde se ve školních lavicích vystřídaly „holky“ všech generací od školky přes holky v tričku po pletoucí babky. Píseň se začala prodávat po stanicích a do toho nám začaly chodit rozhořčené dopisy od holek, jejichž jméno na nahrávce nebylo. Pavel Žák musel napsat ještě jeden text, a protože to bylo před Vánoci, nazvali jsme druhou verzi *Vánoční holky z naší školky*. *Holky* byly spokojené a Supraphon taky. Vzpomínám si také, že si mně v té době postěžoval ředitel Gramofonových závodů Zdeněk Pelc, že když byla ohlášena dodávka reedice singlu do prodejen, tak mu holky několik těch interiérů zlikvidovaly.

K popularitě písní také v té době pomohl film *Zdeňka Trošky Bota* jménem Melichar, ve kterém byla tato písnička vlastně ústřední melodií.

Pomoc pro autory COVID – Kultura 2

Jednorázový příspěvek 60 tis. Kč

↘ Podmínky žadatele/ky pro získání dotace:

- ▷ OSVČ musí mít činnost v oblasti kultury jako hlavní činnost.
- ▷ Musí být občan/ka ČR nebo cizinec s trvalým pobytem v ČR.
- ▷ Musí být daňovým rezidentem České republiky.
- ▷ Musí být zaregistrován jako poplatník daně z příjmů na finančním úřadě. Prokazuje čestným prohlášením.
- ▷ Nesmí pobírat starobní důchod či rodičovský příspěvek (tj. vykázaná činnost nesmí být jako vedlejší zdroj příjmů).
- ▷ Nesmí být v době realizace projektu, na který je mu příspěvek poskytován, žákem SŠ, konzervatoře nebo studentem VOŠ, VŠ.
- ▷ Nesmí mít ke dni podání žádosti žádné nedoplatky po lhůtě splatnosti ve vztahu ke státnímu rozpočtu, státním fondům, rozpočtu územního samosprávného celku nebo ke zdravotní pojišťovně.
- ▷ Musí doložit, že je umělcem / odbornou technickou profesí působící v oblasti profesionálního umění konkrétně v oblasti hudby, divadla a tance.
- ▷ Nesmí být zaměstnán/a na hlavní pracovní poměr, kdy OSVČ vykonává pouze jako vedlejší činnost.

Je vyloučen souběh s podporou v nezaměstnanosti a s jinými formami přímé podpory (Antivirus, kompenzační bonus). **Nemůžete tedy současně žádat o podporu COVID-Kultura a o kompenzační bonus!**

↘ Kdy a kde se žádosti podávají?

Žádost lze podat **od 23. 10. 2020 do 24. 11. 2020** prostřednictvím portálu **AIS MPO**.

Více informací naleznete na www.osa.cz v sekci **Opatření antiCovid-19 – Pomoc pro autory – Nepřehlédněte!** Nejčastější otázky a odpovědi k programu COVID – Kultura (2. výzva) naleznete na webu Ministerstva kultury.

Pokud byste potřebovali s čímkoliv pomoci, neváhejte se na nás obrátit na e-mail: komunikace@osa.cz, nebo na tel.: 220 315 245.

šuplíky textářů

Chci sluncem být

text:
Dušan Vančura
zastupován od 1971,
registrováno 191 děl

Když Dušan Vančura přinesl v roce 1980 spirituál Chci sluncem být, byly již dozorcí orgány poučeny: zatímco dříve jsme odevzdávali ke schválení na PKS (Pražské kulturní středisko) jen své české „překlady“, nyní, zejména v podezřelých případech, vyžadovaly i předlohy, v našem případě anglické originály. A v tomhle případě nastal problém: originál údajného překladu totiž zněl A Little More Faith in Jesus – Více důvěry v Krista! To by neprošlo. V tu chvíli jsme vyrukovali s něčím, čím se rádi chlubíme: byla to finta hodná komunistů. Jako kapelník jsem musel všechno nosit na Pražské kulturní středisko ke schvalování. Dušanovi jsem tentokrát řekl: „Hochu, tohle neprojde.“ Ale pak mě to napadlo. Máme na fakultě katedru anglistiky? Máme! Tak co kdyby jedna naše známá hodně volně přeložila do angličtiny ten Dušanův český text – jak by to tenkrát mohli, bez internetu, amerických zpěvníků a nahrávek, poznat? Překlad jsem pak pro PKS přiložil k tomu Dušanovu českému textu jako anglický originál a každý se mohl přesvědčit – bylo si to podobné! Jenže formálně to sice prošlo, ale samotné hraní bylo pořád viditelně nežádoucí.

Jiří Tichota

Chci sluncem být, a ne planetou,
až se k nám právo vrátí.
Chci setřást bázeň staletou,
až se k nám právo vrátí.

Já čekám dál, já čekám dál,
já čekám dál,
až se k nám právo vrátí, vrátí.
Já čekám dál, já čekám dál,
já čekám dál,
až se k nám právo vrátí.

Kam chci, tam půjdu, co chci, budu číst,
až se k nám právo vrátí.
A na co mám chuť, to budu jíst,
až se k nám právo vrátí.

Nechci už kývat, chci svůj názor mít,
až se k nám právo vrátí,
já chci svůj život jako člověk žít,
až se k nám právo vrátí.
A proto zpívám:

já čekám dál, já čekám dál,
já čekám dál,
až se k nám právo vrátí, vrátí.
Já čekám dál, já čekám dál,
já čekám dál,
až se k nám právo vrátí.

Chci klidně chodit spát
a beze strachu vstávat,
až se k nám právo vrátí,
své děti po svém vychovávat,
až se k nám právo vrátí.

Už se těším, až se narovná,
až se k nám právo vrátí,
své věci rozhodnu si sám,
až se k nám právo vrátí.
A proto zpívám:

já čekám dál, já čekám dál,
já čekám dál,
až se k nám právo vrátí, vrátí.
Já čekám dál, já čekám dál,
já čekám dál,
až se k nám právo vrátí.

Jana Koubková si ke svým 76. narozeninám nadělila animovaný videoklip na skladbu Jaroslava Ježka **BUGATTI STEP**,

ke které složila text. Doposud šlo pouze o nezpívanou skladbu. Jana Koubková si v písni vyzkoušela také rap. Ke spolupráci oslovila pianistu Ondřeje Kabrnu, kontrabasistu Víta Švece, houslistu Aloise Zatloukala a bubeníka Jana Červenku. Videoklip najdete na kanále YouTube.

Zleva: Alois Zatloukal – housle, Vít Švec – kontrabas, Jana Koubková – rap, Ondřej Kabrna – piano a Jan Červenka – bicí.

Na e-mail nastenka@osa.cz nám můžete zasílat své postřehy, novinky, úspěchy atd. Info pište stručné a jasné, popřípadě doplněné odkazem na web. Uvádějte prosím svůj podpis. Těšíme se na vaše příspěvky!

nástěnka

Dva výjimečné hlasy české popové scény – Ewa Farna a Vojtěch Dyk – se spojily,

aby nazpívaly píseň Zuzany Navarové a skupiny Nerez s názvem Kočky v novém svěžím aranžmá Petra Kovaříka. Píseň je součástí jedinečného projektu Folk Swings, který propojuje osobnosti převážně české folkové scény. Skladba vznikla pod taktovkou producenta desky a bandleadera kapely B-Side Band Josefa Buchty. Na desce Folk Swings se objeví ve swingových úpravách jak autorské skladby jednotlivých hostů, tak skladby již zesnulých autorů, které nazpívali Ewa Farna, Vojtěch Dyk, Petr Rybíz Toman nebo Jiří Kalousek.

Later Years Ivana Krále

Komplet posledních alb Ivana Krále – Always (2014), Colors (2018) a Smile (2020) – připomíná hudební legendu s nezaměnitelným rukopisem. V jeho tvorbě převažovaly písně o lásce, partnerství

a dalších mezilidských vztazích. Většinu jich napsal společně se svou textařkou a zároveň manželkou Cindy Hudson, která s ním na písních spolupracovala dvacet let. Ivan Král zemřel po vážné nemoci na začátku letošního února, těsně před vydáním svého posledního studiového alba Smile. Nyní vyšel CD box Later Years, zahrnující tři jeho autorská alba z uplynulých let.

Debutové EP **Songflowers (2020)** písničkářky a klavíristky **Veniky Hartlyn**

zaujalo Český rozhlas Olomouc i americký jazzový magazín Jazz Corner, přestože nejde o jazzovou desku. Album tvoří pět klavírních balad doplněných spíše o minimalistické

instrumentální aranžmá tak, aby dominoval emotivní vokál s klavírem. Český rozhlas Olomouc si Veniku v červenci pozval do studia, aby její „písňokvěty“ představil posluchačům a pozval je na její podzimní koncert ve studiu ČRo Olomouc. Album je dostupné také on-line na *Spotify*, *Deezer*, *SoundCloud* a dalších platformách.

Zpěvačka Markéta Zdeňková společně se skupinou MarZ sklízí pochvalné ódy na své eponymní album,

které vyšlo během březnové pandemie. Jako jedni z prvních uskutečnili on-line křest za pomoci iniciativy #nechodven, která zprostředkovává streamované koncerty bez účasti diváků. Ti mohli vystoupení sledovat živě ze svých domovů. Dcera známého jazzového pianisty Zdeňka Zdeňka na albu dokazuje, že je nejen silnou skladatelkou a písničkářkou nové generace, ale i velmi osobitou textařkou. Její tvorba se pohybuje na pomezí žánrů folku a rocku a nabízí širokou škálu témat od tajemného dědictví předků přes trable se stydlivým milencem až po meditativní plavbu vesmírem. Na novém albu se podíleli výrazní

hudebníci v čele s trombonistou a zpěvákem Štěpánem Janouškem (Skety), basistou Milošem Klápštěm (A. Langerová), bubeníkem Jakubem Šindlerem (Bert & Friends) či kytaristou Daliborem Hrubešem (Emozpěv).

Miro Žbirka rekapituluje své více než čtyřicetileté úspěšné působení na hudební scéně.

Výsledkem je dokumentární film, výběrové album *The Best Of Miro Žbirka* a kniha *Miro Žbirka Songbook*. Celkem 64 skladeb na třech CD v luxusním kartonovém obalu – *The best of Miro Žbirka* – nabízí opravdu vydatnou dávku Žbirkovy tvorby. Výběr rozhodně není nahodilý, dramaturgii alba vytvořil sám Meko. Reprezentativní kniha *Miro Žbirka Songbook* mapuje kariéru Mira Žbirky prostřednictvím 180 textů jeho písní, z nichž každý je navíc opatřen akordovými značkami. Každé řadové album obsažené ve výběru doprovází autentický příběh jeho vzniku, který podle Meko vyprávění sepsal renomovaný novinář Václav Hnátek. Co všechno

potkalo Mekoho Žbirku od chvíle, kdy poprvé vzal do ruky kytaru, až do momentu, kdy svůj život odhalil filmařům, nabízí film *Meko*. Býval dlouhovlasým rockerem i britským elegantem, ještě před plnoletostí hrával jako námezdní muzikant v cizině, zažil ztrátu bratra, vyhazov z kapely, stejně jako davy fanynek, slávu a hudební triumfy, má za sebou odchod do ústraní i velký návrat. Jak se vyrovnal s havárií blízké osoby a se svody všemocné komunistické strany v době socialismu? Film *Meko* vypráví o naprosté oddanosti hudbě, o víře ve vlastní cestu, přestože často vedla jinudy, než mu všichni doporučovali. O tom, jak s elegancí překonat velké společenské revoluce i životní zvraty. Režisér Šimon Šafránek vytvořil dynamický portrét hudební legendy s využitím Žbirkovy otevřené zpovědi, současných záběrů a rozsáhlého archívního materiálu.

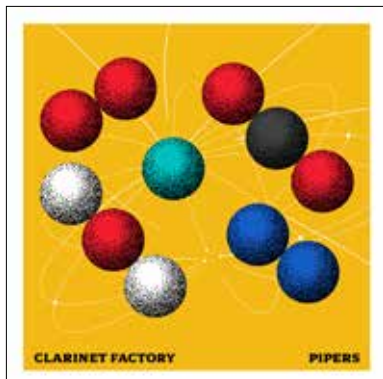

Kapela Fast Food Orchestra představila videoklip singlu *Vezmu tě s sebou, který předchází vydání stejnojmenné desky.*

Singl vznikl alespoň zčásti na střeše Francouzského institutu v Saint-Louis v Senegal. Během jamování s místními muzikanty zde zpěvák a skladatel Fido při hraní s kytaristou Efraiyimem Ouedraogem z Burkiny Faso přišel na melodii. Během cesty potom vznikl i text k písni. Videoklip, který najdete na YouTube kanálu skupiny, ukazuje krásy české přírody.

nově vydaná CD

CLARINET FACTORY *Pipers*

Nové album Pipers, ceněné mimo jiné pro překračování vlastních limitů a novátorskou práci se zvukem klarinetů, rezonuje v tuzemsku i v zahraničí, kde mu nyní patří 6. příčka ve World Music Chart Europe. Skupina na desce opět posouvá svůj zvuk o několik úrovní dále a s hravostí sobě vlastní mění zažité chápání klarinetu i možností jeho využití. Hudba je to nevšední, těžko škatulkovatelná, ale o to podmanivější a zajímavější. Skvělá hodnocení od hudebních kritiků si získala nejen v zahraničí, ale i na domácí půdě.

JAROMÍR LÖFFLER *Všichni jsme si rovni – We are all equal*

Jaromír Löffler patřil v šedesátých letech k výrazným hlasům československé beatové hudby. Jeho celoživotní láska k americkému soulu se odráží i na jeho novém dvojjazyčném albu, které nahrál během karantény ve studiu v Curychu. Nejprve vznikaly různé prvky bicích a basových nástrojů. Později k nim Löffler přidával zvuky dalších nástrojů, zpěv a nahrávky přátel jako např. Emila Viklického, kteří mu pomáhali vynucenou nečinností přežít – a tak vznikaly skladby jedna po druhé. V textech je slyšet dech doby a pandemie (Až to jednou přejde) a duch Flaminga. Výjimkou je překlad No-havicovy skladby Divoké koně do řeči soulu. Hlavní inspirace vznikla na základě mnoha případů sociální nerovnosti a diskriminace. České texty k albu napsal hudební publicista a autor knihy o Flamingu (Od Flaminga k Plameňákům) Jan Horák. Anglické texty napsal Jaromír Löffler pro své potomky žijící v Kanadě a ve Švýcarsku a pro mezinárodní publikum. Obálka alba je ztvárněna podle akrylového obrazu Velké horko Jana Kanyzy.

SKYLINE *Electricity*

Na novou desku upozornila kapela už v červenci novým singlem Partners In Crime, ke kterému vyšel i videoklip. Album obsahuje celkem jedenáct skladeb. Deska je už osmou řadovou v diskografii Skyline a členové si ji produkovali opět sami, o mix se znovu postaral osvědčený Matouš Godík. Nové album klade důraz na kvalitní a moderní zvuk všech skladeb. Autorem obalu alba je grafický designér Vítek Škop.

nově vydaná CD

KATEŘINA MARIE TICHÁ

Debutové album Kateřiny Marie Tiché je autorsky, interpretačně i produkčně pozoruhodným počinem. Talentovaná zpěvačka a skladatelka, kterou na koncertech po boku skupiny Jelen viděly již statisíce diváků, na něm přináší osobitou poetiku podpořenou emotivním hlasem a aranžérskou rozmanitostí. Dokazuje, že škatulka „písničkářka s kytarou“ je pro ni příliš úzká. Na posluchače čekají silné popové melodie, ale i písně nasáklé vlivy svobodomyšlné cikánské hudby, balkánských rytmů nebo pařížského pouličního umění. Kombinací dvanácti autorských skladeb s nápaditou a citlivou hudební produkcí Ondřeje Turtáka vzniklo album, které stojí za pozornost.

HONZA JAREŠ *Doktor duší*

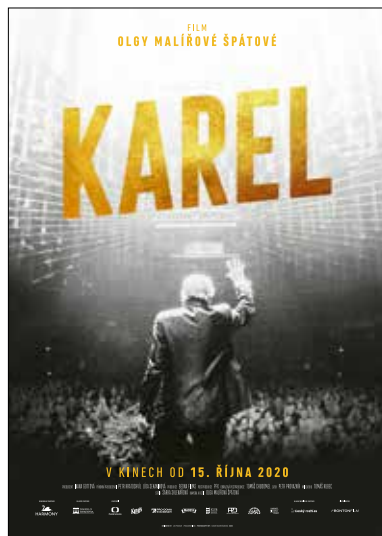
Nevidomý zpěvák a klavírista Honza Jareš vydal své druhé album. Nové písničky společně s jeho životním příběhem chytanou za srdce. Honza už od dob studií spolupracuje s hudebním skladatelem Tomášem Kymplem, dvojnásobným vítězem britské skladatelské soutěže The UK Songwriting Contest. Nové album je jejich dalším společným počinem. Deska obsahuje celkem 12 písní. První singl nového alba Doktor duší získal ocenění Platinová dvanáctka v hitparádě Českého rozhlasu Dvojka. Díky letitému přátelství se Tomáši Kymplovi podařilo pro Honzu složit písničky takřkajíc na tělo. Některé skladby jsou skutečnou osobní výpovědí – Doktor duší, Vnitřní zrak, Čtení, Na cestách. Další jsou vtipnými a zábavnými hudebními bajkami o zvířatech a jejich lidských vlastnostech.

HELENA VONDRÁČKOVÁ *Tvrdohlavá*

Zpěvačka, tanečnice, stepačka a herečka Helena Vondráčková vydala nové studiové album. Album původních písní produkoval Karel Mařík (mj. Daniel Landa, Dan McCafferty), který je zároveň autorem hudby u poloviny z nich a k jedné napsal spolu s Oldřichem Krejčovsem i text. Část svých ostatních skladeb svěřil básníkovi Josefu Peterkovi. K dalším autorům, které zpěvačka oslovila, patří Ondřej Soukup, Lešek Wronka, Václav Noid Bárta, Vašo Patejdl, Lucia Šoralová a Jakub Lenz (aka Robin Mood). Mezi dalšími textaři se objevují erudovaní Jan Krůta, Gabriela Osvaldová, Tomáš Belko, Petr Šiška a Miro Jurika. K nazpívání dvou duetů přizvala Helena Vondráčková Olgu Lounovou a operní pěvkyni Vandu Šípovou. Jako bonus je na Tvrdohlavou zařazena titulní píseň z české filmové komedie Ženská pomsta. Album se natáčelo ve studiu mladého talentovaného kytaristy a zvukaře Tomáše Kryla.

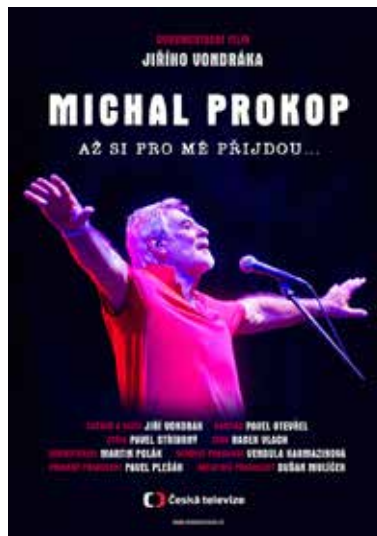
filmové premiéry

Karel

Režie: Olga Malířová Špátová

Celovečerní dokumentární film Karel přináší ojedinělý pohled do soukromí a duše Karla Gotta. Renomovaná režisérka Olga Malířová Špátová natáčela s Karlem Gottem po dobu celého jednoho roku a díky jeho upřímné otevřenosti vznikl nezvykle osobní, až intimní pohled na život slavného zpěváka, jaký se doposud široké veřejnosti ani jeho skalním příznivcům nenaskytl. Zároveň v něm nechybí Gottův nadhled a humor. Film Karel není a nemá být přehlídkou nesporné slávy Karla Gotta a jeho pěveckého talentu a úspěchů. Režisérka Olga Malířová Špátová vstoupila se svou kamerou tam, kde sláva končí a kde se z fenomenálního zlatého slavíka Karla Gotta stává pouze Karel, nadšený malíř, milující manžel a táta svých dcer. Tvůrci totiž zachytili Karla Gotta nejen při jeho vystoupeních nebo při setkáních s fanoušky u nás i v Hamburku, ale především v jeho domácím prostředí. Ať už v Praze, na chalupě, nebo na vsi, kde trávil dětství. Zpěvák se ve filmu vydává po stopách svého života na místa, která sehrála v jeho životě důležitou roli. Odhaluje neznámé zákulisí koncertů i svůj život s rodinou a soukromí, které si jinak snažil s pokorou a láskou chránit. Díky otevřenosti Karla Gotta mohou diváci vidět autentický a jedinečný filmový portrét, plný nečekaných vzpomínek.

Michal Prokop – Až si pro mě přijdou...

Režie: Jiří Vondrák

Životní příběh hudebníka, politika a moderátora Michala Prokopa. Pro mnohé kritiky a fanoušky nepřekonatelný zpěvák, který svou plodnou hudební kariéru, jež bývá spojována s kapelou Framus Five a hudebními žánry blues, rock a soul, zahájil už v době vysokoškolských studií v 60. letech. Jedná se o hudební osobnost s širokým záběrem činnosti – Michal Prokop je skladatel, kytarista, moderátor, bývalý politik, nositel významných ocenění, držitel několika platinových a zlatých desek, člen Beatové síně slávy Radia Beat (2007, 2017) a člen Síně slávy Cen Anděl 2018. S kapelou Framus Five prožil hvězdnou kariéru, vrcholem této éry se stalo album Město ER. Nastupující normalizace a s tím související změna podmínek na hudební scéně ale způsobily rozpad kapely. Michal Prokop začal vystupovat v pop-music, toto prostředí a podřizování se požadavkům režimu mu však neseděly. Podepsal tzv. antichartu. Po téměř desetileté pauze vyplněné sólovou dráhou v klasické komerční pop-music se vrátil na rockovou scénu třetím albem Holubí Dante a s obnovenou sestavou skupiny, v té době jako Framus 5. Trojice úspěšných alb Kolej Yesterday, Nic ve zlým, nic v dobrým a Snad nám naše děti... jej v průběhu 80. let vynesla na vrchol hudební kariéry. V roce 1990 ukončil hudební činnost a věnoval se politickým aktivitám. Opětovné koncertování a návrat do povědomí posluchačů, které trvají dodnes, přišly s albem Poprvé naposledy, jež bylo oceněno zlatou deskou.

ONDŘEJ BEZR

Luboš Andršt: Ještě hraju vestoje

LUBOŠ ANDRŠT: JEŠTĚ HRAJU VESTOJE Ondřej Bezr

Kdyby někdo chtěl zmapovat historii naší bluesové, rockové nebo jazzové hudby, mnohokrát narazí na jméno Luboš Andršt. A právem, protože Luboš Andršt nechyběl během svých téměř pětapadesáti let hraní u mnohého zajímavého a zásadního v domácí populární hudbě.

Alba Město Er nebo Capricornus dávno patří do zlatého fondu, skupina Energit se stala pojmem již v sedmdesátých letech minulého století a kdo z našich bluesových kytaristů si mohl zahrát s B. B. Kingem?

Kniha vznikala jako bilanční rozhovor k Lubošovým sedmdesátinám. Oba autoři vytvořili koláž chronologicky vedeného Andrštova muzikantského příběhu, proložnou tématy obecnějšími, a doplnili ji epizodami, které Luboš Andršt napsal „za domácí úkol“ sám.

Luboš Andršt vzpomíná na své kolegy a spoluhráče a před čtenářem defilují zásadní osobnosti našeho jazzu jako Jiří Stivín, Emil Viklický, Martin Kratochvíl a mnozí další. Andrštovým bluesrockovým světem procházejí Vladimír Mišík, Michal Prokop, Jan Hrubý, Radim Hladík, Vladimír „Guma“ Kulhánek, Petr Janda, Anatoli Kohout...

Kniha Ještě hraju vestoje je příběhem jednoho z našich největších kytaristů a je – a to v první řadě – zejména o muzice.

Pavla Jonssonová

Devět z české hudební alternativy osmdesátých let

DEVĚT Z ČESKÉ HUDEBNÍ ALTERNATIVY OSMDESÁTÝCH LET Pavla Jonssonová

Monografie Pavly Jonssonové dokumentuje a interpretuje hlavní trendy české hudební alternativy 80. let. Fenomén paralelní hudební kultury přibližuje kapitola o činnosti Jazzové sekce a portréty významných postav širokého spektra tehdejší nezávislé scény (Mikoláš Chadima, Marka Míková, Petr Váša aj.). Vhled přímé účastnice, hloubkové rozhovory a další prameny písemné, zvukové i obrazové podoby autorka propojila do etnografického výkladu, který dobovou scénu líčí zevnitř a přesvědčivým způsobem reflektuje povahu tohoto hudebního směru.

ZEMŘELA PŘEDNÍ ČESKÁ TEXTAŘKA JIŘINA FIKEJZOVÁ

Malý vůz, Dominiku, Řekni, kde ty kytky jsou, Markétka, Máma, To mám tak ráda, Můj ideál, Každý jednou velkou lásku potká nebo Massachusetts a další texty napsala Jiřina Fikejzová pro Juditu Čeřovskou, Hanu Hegerovou, Marii Rottrovou, Karla Gotta nebo Václava Neckáře a další známé české zpěvačky a zpěváky. V roce 2013 byla na Výročních cenách OSA oceněna nejvyšším oceněním za přínos české hudbě, Zlatou cenou OSA. V databázi skladeb OSA má registrováno 312 děl, jejichž je autorkou.

Vzpomínka Marie Rottrové

Jiřina měla ráda posezení se sklenkou bílého vína a nezbytnou cigaretou k tomu. Teď jsou to přesně dva roky,

co jsme se pro ni s manželem zastavili a šli společně do Grébovky, kde probíhalo vinobraní. Dlouho jsme si povídali, lehce popíjeli, ale už bez té cigarety. Žertovala s personálem a pak jsme jí slíbili, že to zopakujeme. Loni na tom nebyla zdravotně dobře, ale letos mi vůbec nedala najevo, že by jí bylo špatně. Tak jsme jí chtěli zavolat a domluvit se na to naše víno, ale přišla zpráva. To byla celá Jiřina, v telefonu se hned začala živě vyptávat, co dělám, jak se mám, a o sobě nic. Neřekla mi ani to, že je zrovna v nemocnici. Nechtěla obtěžovat svými těžkostmi, ale naopak vždycky pomáhala svým veselým výrazem a pozitivním přístupem. Chybíš mi, Jiříčko. Často na Tebe myslím. Ty i na té opačné straně budeš zářit, jsi hvězda!

VZPOMÍNÁME

Karel Folk (78) – skladatel, textař

Zastupován od 2006

V databázi má registrováno 40 hudebních děl

Jan Votruba (56) – skladatel

Zastupován od 2001

V databázi má registrováno 37 hudebních děl

Jan Lipold (78) – skladatel

Zastupován od 1986

V databázi má registrováno 244 hudebních děl

Václav Souhrada (98) – skladatel

Zastupován od 1942

V databázi má registrováno 213 hudebních děl

Jiří Horáček (79) – skladatel

Zastupován od 1987

V databázi má registrováno 180 hudebních děl

Jiřina Fikejzová (93)

Zastupována od 1957

V databázi má registrováno 312 hudebních děl

Josef Konečný (74) – skladatel, textař

Zastupován od 1978

V databázi má registrováno 300 hudebních děl

Česká obec hudební bojuje za záchranu hudební branže

**OSA byl od počátku součástí iniciativy
Za živou hudbu, která se nakonec začátkem
října transformovala do uskupení nesoucího
název Česká obec hudební (ČOH).**

Členové: Asociace dramaturgů v audiovizí (ADA), Asociace nezávislé hudby (ANH), FESTAS, Music Managers Forum CZ (MMF), Svaz autorů a interpretů (SAI), T Servis, BACH (Brněnská asociace klubové scény), OSA, INTERGRAM, Platforma českých nezávislých výrobců zvukových záznamů, SoundCzech

Cíle a úkoly ČOH: Hájit zájmy celého hudebního sektoru napříč žánry i profesemi, tedy od hudebních autorů a interpretů přes manažery, odborné technické profese, kluby, stálé hudební scény až po organizátory velkých hudebních festivalů. ČOH komunikuje se zástupci ministerstev, s vládními i opozičními politiky o finančních kompenzacích, o nastavení jasných hygienických pravidel pro pořádání kulturních akcí a výhledech na příští rok. Jsou tak seznamováni s konkrétními čísly a kroky, které jsou potřebné pro udržení a rozvoj hudebního sektoru.

**Veškeré novinky a informace můžete sledovat na webových stránkách
www.zazivouhudbu.cz nebo facebookovém profilu Za živou hudbu,
které ČOH provozuje.**

Korporace těží z práce autorů, to musíme změnit

V záplavě hororových zpráv o pandemii covidu-19 možná neprávem zapadá jedno důležité téma. Tím je novela autorského zákona, která se připravuje na půdě Ministerstva kultury. Nyní se život nejen živé hudební scény prakticky podruhé v tomto roce násilně zastavil. Divadelní scéna se od března prakticky vůbec nerozběhla. Ukazuje se, že kulturní sféra je velmi křehkou nádobou a nelze se okolo ní pohybovat jako slon v porcelánu. Jinak jako národ, kde se zrodily osobnosti jako Karel Čapek, Antonín Dvořák, Jiří Šlitr a mnozí další, napácháme nevratné škody.

Nestává se často, aby evropská směrnice vyhnala lidi na demonstrace napříč celým kontinentem. U reformy autorského práva se její odpůrci obávají ztráty svobody na internetu. V nejbližších týdnech by mělo Ministerstvo kultury přinést do vlády návrh novely autorského zákona v návaznosti na nové předpisy EU. Jedná se o implementaci směrnice (EU) 2019/790, o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu, a směrnice (EU) 2019/789, kterou se stanovují pravidla pro výkon autorského práva a práv s ním souvisejících, jež se použijí na některá on-line vysílání vysílacích organizací a převzatá vysílání televizních a rozhlasových programů. Zejména ta první budila velké vášně.

I na národní úrovni očekávám vzrušenou debatu nad finální podobou zákona. Autoři na internetu nyní tahají za kratší konec provazu. A pokud se na internetu masivně obchoduje s duševním vlastnictvím, je potřeba, aby ti, kteří podstatnou měrou přispívají k miliardovým ziskům velkých korporací, dostali spravedlivou odměnu. Ochrana autorů, kteří vytváří originální a zajímavý obsah, tedy musí být i v našem prostředí posílena.

Dohoda s velkými internetovými hráči se rodila obtížně. Dnes už ale tyto velké platformy rozumí tomu, že mají něco platit, i když je jejich ochota stále velmi limitovaná. Odkazují na to, že nejsou těmi, kdo obsah nahrává, a jsou pouhým zprostředkovatelem obsahu. Nemohou však popřít skutečnost, že jim chráněný obsah přináší obrovské zisky. To je nakonec k jednacímu stolu

přivedlo. Věřím, že i evropská směrnice, kterou musí česká legislativa respektovat, pomůže posílit vyjednávací pozici nositelů práv, zejména pak autorů a umělců.

Je skutečně ohrožena svoboda internetu? Zmiňované demonstrace jsou jen emocionální projevy, které přivívají právě velké korporace. Cenzura kvůli této směrnici nikdy nehrozila a nehrozí. Už dnes vás YouTube sám upozorňuje, že nahráváte chráněný obsah. Spějeme tedy pouze k tomu, aby autoři a umělci měli vyváženou vyjednávací pozici. Jednotlivec bude mít možnost nahrávat různá videa, pokud s tím nositel práv nebude výslovně nesouhlasit. Jen bude postaveno najisto, že subjekty, které prodávají reklamu a vydělávají na zhraném obsahu, budou muset autorům a umělcům platit spravedlivou odměnu, adekvátní svým ziskům z reklam.

Česko má na úpravu dotčených zákonů ještě necelý rok času. Pojďme jej využít k racionální debatě o významu duševního vlastnictví a jeho adekvátní ochraně. To, že autor vymyslí nějaké dílo, neznamená, že se automaticky stává veřejným statkem, se kterým může každý bezmezně nakládat. Je v zájmu kulturně vyspělé společnosti, aby občané měli přístup k co nejrozmanitější umělecké tvorbě ze všech koutů světa. Autoři a umělci by neměli být v pozici rukojmích nadnárodních internetových gigantů, které když si usmyslí, tak vypnou jakéhokoliv umělce. Před pár týdny Google smazal všechny dánské umělce, protože nebyli ochotni přijmout diktát cen za svoji hudbu.

Čím více poroste význam internetu, sdíleného obsahu, tím větší ochrana musí existovat. Společnost, která toto dokáže, bude v mnoha směrech bohatší.

Krásný podzim snad již s upadajícími čísly případů covidu vám přeje

Roman Strejček
předseda představenstva

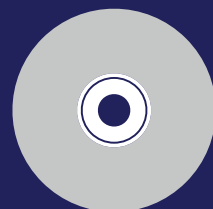
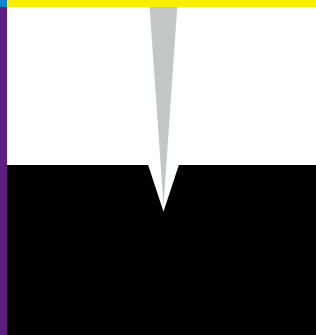
OPATŘENÍ ANTICOVID-19

AUTOŘI HUDBY, HUDEBNÍ NAKLADATELÉ I MNOZÍ UŽIVATELÉ HUDBY JSOU SKUPI-NAMI, KTERÉ PATŘÍ MEZI NEJZASAŽENĚJŠÍ SOUČASNOU KORONAKRIZÍ. NA WEBU OSA JSME PRO LEPŠÍ ORIENTACI PŘIPRAVILI SPECIÁLNÍ SEKCI OPATŘENÍ ANTICOVID-19, KDE JSOU UVEDENY VEŠKERÉ AKTUÁLNÍ INFORMACE STRUČNĚ, PŘEHLEDNĚ A HLA-VNĚ SROZUMITELNĚ.

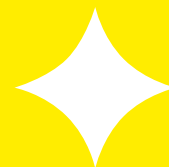
VÍCE NA WEBU:

WWW.OSA.CZ/COVID-19

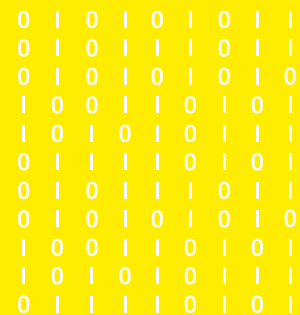
I O I L E T O S A

19¹⁹ - 20
20

MYSLÍME
NA
HUDBU

WWW.OSA.CZ